

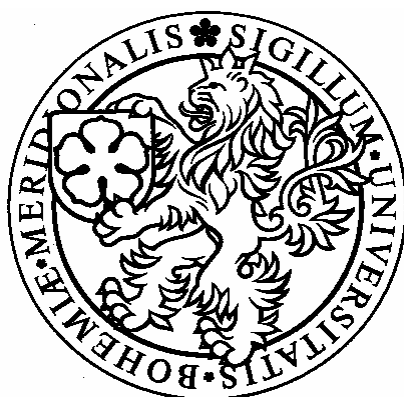
JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zemědělská fakulta

katedra řízení

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

**HODNOCENÍ ÚČINNOSTI VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ
Z FONDŮ EU**

Vedoucí diplomové práce:

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

Autor:

Bc. Jitka Bednářová

2006

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: „Hodnocení účinnosti využití prostředků z fondů EU“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích, dne 17. dubna 2006

.....

Podpis

Poděkování:

Děkuji vedoucí práce prof. Ing. Magdaleně Hrabánkové, Csc. za odborné vedení a cenné rady, které mi poskytovala při vypracování této diplomové práce.

OBSAH

OBSAH	1
ÚVOD	4
METODIKA ZPRACOVÁNÍ A LITERÁRNÍ PŘEHLED	5
1. REGIONÁLNÍ POLITIKA	7
2. PROGRAMY PŘEDVSTUPNÍ POMOCI	8
2. 1. PHARE	8
2. 1. 1. <i>Národní programy</i>	9
2. 1. 2. <i>Programy přeshraniční spolupráce</i>	9
2. 1. 3. <i>Mnohonárodní programy</i>	10
2. 2. ISPA	10
2. 2. 1. <i>Oblast životního prostředí</i>	11
2. 2. 2. <i>Oblast dopravy</i>	12
2. 3. SAPARD	13
2. 3. 1. <i>Instituce SAPARDu</i>	14
3. PŘEHLED ZDROJŮ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ PO VSTUPU ČR DO EU. 15	
3. 1. STRUKTURÁLNÍ FONDY	15
3. 1. 1. <i>Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)</i>	16
3. 1. 2. <i>Evropský sociální fond (ESF)</i>	16
3. 1. 3. <i>Finanční nástroj pro řízení rybolovu (FIFG)</i>	16
3. 1. 4. <i>„Podpůrná“ část Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu (EAGGF – Guidance)</i>	16
3. 1. 5. <i>Tři prioritní cíle strukturálních fondů</i>	17
3. 2. KOHEZNÍ FOND (FOND SOUDRUŽNOSTI)	18
3. 3. INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ	18
3. 3. 1. <i>Interreg III</i>	18
3. 3. 2. <i>Urban II</i>	18
3. 3. 3. <i>Leader+</i>	18
3. 3. 4. <i>Equal</i>	19
3. 4. ZVLÁŠTNÍ PODPORA RYBOLOVU.....	19
3. 5. INOVAČNÍ ČINNOST	19
4. TVORBA KVALITNÍCH PROJEKTŮ A PROGRAMŮ	21
4. 1. ZÁKLADY PROJEKTOVÁNÍ PODLE PRINCIPŮ EU	21
4. 2. PRINCIPY EU PRO REALIZACI STRUKTURÁLNÍ POLITIKY.....	21
4. 2. 1. <i>Princip programování</i>	21
4. 2. 2. <i>Princip doplňkovosti (adicionality)</i>	22
4. 2. 3. <i>Princip koncentrace</i>	22
4. 2. 4. <i>Princip partnerství</i>	22
4. 2. 5. <i>Princip subsidiarity</i>	22
4. 2. 6. <i>Princip monitorování a hodnocení programů a projektů (monitoring)</i>	22
4. 3. MONITOROVACÍ SYSTÉM	23
4. 4. TYPY PROJEKTŮ	25
4. 5. TVORBA PROJEKTU	25

4. 5. 1. Základní struktura projektu.....	26
4. 5. 2. Data potřebná k tvorbě a realizaci projektu	27
4. 6. SWOT ANALÝZA	29
4. 7. ETAPY TVORBY PROGRAMŮ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ	31
5. FINANCOVÁNÍ PROGRAMŮ A PROJEKTŮ.....	33
5. 1. FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ	35
5. 2. VÝVOJ PROJEKTŮ KOHEZNÍHO FONDU A PROGRAMU ISPA.....	35
5. 3. SPOLUFINANCOVÁNÍ PROGRAMŮ A PROJEKTŮ	36
5. 3. 1. <i>Financování programů pomocí úvěrů od Evropské investiční banky</i>	36
5. 4. FINANČNÍ PERSPEKTIVA, FINANČNÍ RÁMEC 2007 – 2013	37
5. 5. NÁVRH FINANČNÍ PERSPEKTIVY 2007 – 2013	39
6. REGIONÁLNÍ POLITIKA A POLITIKA SOUDRŽNOSTI 2007 - 2013.....	45
6. 1. NOVÁ STRUKTURA POLITIKY SOUDRŽNOSTI V EU	47
6. 1. 1. <i>Finanční perspektiva</i>	49
6. 1. 2. <i>Srovnání Cílů a nástrojů politiky soudržnosti</i>	49
6. 2. PŘÍPRAVA DOKUMENTŮ PRO VYUŽÍVÁNÍ FONDŮ EU V OBDOBÍ 2007 - 2013	50
7. ZHODNOCENÍ ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z PROGRAMŮ PŘEDVSTUPNÍ POMOCI	53
7. 1. PROGRAM PHARE	53
7. 1. 1. <i>Národní program PHARE 2000</i>	53
7. 1. 2. <i>Národní program PHARE 2001</i>	54
7. 1. 3. <i>Národní program PHARE 2003 – část I</i>	55
7. 1. 4. <i>Národní program PHARE 2003 – část II</i>	55
7. 1. 5. <i>Program CBC PHARE</i>	56
7. 2. PROGRAM SAPARD.....	57
7. 3. PROGRAM ISPA.....	60
8. HODNOCENÍ ÚČINNOSTI VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ Z FONDŮ EU	61
8. 1. OPERAČNÍ PROGRAMY	61
8. 1. 1. <i>Společný regionální operační program (SROP)</i>	61
8. 1. 2. <i>Operační program Řízení lidských zdrojů (OP RLZ)</i>	61
8. 1. 3. <i>Operační program Průmysl a podnikání (OP PP)</i>	62
8. 1. 4. <i>Operační program Infrastruktura (OP Infrastruktura)</i>	62
8. 1. 5. <i>Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ)</i> .	62
8. 2. PRŮBĚH ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ	62
8. 3. VÝVOJ ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z OPERAČNÍCH PROGRAMŮ EU K 31. LEDNU 2006	65
8. 3. 1. <i>SROP</i>	65
8. 3. 2. <i>OP RLZ</i>	69
8. 3. 3. <i>OP PP</i>	74
8. 3. 4. <i>OP Infrastruktura</i>	77
8. 3. 5. <i>OP RVMZ</i>	81
9. KONKRÉTNÍ PODOBA FIKTIVNÍCH PŘEDLOŽENÝCH PROJEKTŮ VE MĚSTĚ KRÁSENSKO	85

10. ZÁVĚR	114
11. POUŽITÉ ZKRATKY	116
12. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	118
13. SUMMARY	120

ÚVOD

Historický vývoj Evropské Unie se začíná datovat již od roku 1950, kdy Robert Schuman, který byl francouzský ministr zahraničí, navrhl vytvoření jednotného společenství uhelného a ocelářského průmyslu Francie a Německa. Toto Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO) vzniklo 1952. Mezi zakládajícími členy byli Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko a Spolková republika Německo.

Myšlenku hospodářské integrace tyto státy prohloubily tím, že se v březnu 1957 shodly na podmínkách vytvoření Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom) a Evropského hospodářského společenství (EHS). Tato tři společenství (ESUO, Euratom a EHS) jsou jádrem dnešní Evropské unie. Smlouvy, které je založily, byly od té doby revidovány a rozšířeny, např. v roce 1992 v Maastrichtu, což se jednalo o Smlouvu o EU, v roce 1997 v Amsterdamu, kdy byla podepsána Amsterodamská smlouva a naposled v roce 2000 v Nice, kde byla podepsána Smlouva z Nice. Platnost Smlouvy o ESUO vypršela v roce 2002.

Od roku 1973 začaly do Společenství postupně přistupovat další evropské země a do 30. dubna 2004 měla EU 15 členských států. EU se k 1. květnu 2004 rozšířila o dalších 10 zemí, mezi kterými je také ČR.

V okamžiku, kdy ČR vstoupila do EU má možnost přístupu k nástrojům strukturální politiky EU. Mimo to bude nadále pokračovat realizace jednotlivých předvstupních programů (PHARE, ISPA a SAPARD), které budou ukončeny v roce 2006. Přes dvě miliardy EUR mohla Česká republika získat z pomoci Evropské unie v letech 2004-2006.

Vstup do Evropské unie pro ČR znamená kvalitativní posun, neboť přináší finanční prostředky strukturálně postiženým regionům, zrychluje rozvoj venkova, začínají potřebné nové výstavby infrastruktury, ale také investice do ochrany životního prostředí. Kromě těchto vyjmenovaných důležitých aspektů, také posílila možnosti mladých lidí studovat v zahraničí, rozšířila se možnost českých občanů pracovat v zemích Evropské unie, ale také se zrušily překážky při cestování po Evropě.

Nejvýznamnějším nástrojem podpory je pomoc ze strukturálních fondů Evropské unie, pomocí nichž se poskytuje podpora pro řešení sociálních a hospodářských problémů. EU vyčlenila ČR značné prostředky, které může ČR po vstupu do EU využívat a které podporují rozvoj jednotlivých regionů, ale i celkovou českou ekonomiku. Prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie tvoří zhruba dvě třetiny celkové pomoci.

Finanční prostředky z Evropské unie lze čerpat pouze na konkrétní kvalitní projekty, které odpovídají cílům, jež stanovuje Národní rozvojový plán na roky 2004-2006.

Pro ČR je důležité, aby se podrobně i nadále seznamovala s politikou EU a mohla v plné míře využívat finanční prostředky na zlepšení celé ekonomiky.

METODIKA ZPRACOVÁNÍ A LITERÁRNÍ PŘEHLED

Pro svou diplomovou práci jsem si vybrala téma: „Hodnocení účinnosti využití prostředků z fondů EU“. Toto téma je nejen zajímavé, ale především aktuální, neboť ČR od 1. května 2004 vstoupila do EU.

V práci jsem se snažila především zhodnotit účinnost čerpání prostředků z programů předvstupní pomoci, mezi něž patří programy PHARE, ISPA a SAPARD, ale především zhodnotit účinnost využití prostředků z fondů EU – Rámce podpory Společenství k 31. lednu 2006. Dále jsem se zaměřila na přehled zdrojů finančních prostředků po vstupu ČR do EU, což se týkalo Strukturální fondů, Kohezního fondu, Iniciativy společenství, Zvláštní podpory rybolovu a Inovační činnost. V kapitole projekty a programy jsou zmíněny principy EU pro strukturální politiku, tvorba a realizace projektu a programu. Důležitou částí pro využívání prostředků z fondů EU je zpracování financování programů a projektů. Nedílnou součástí mé práce je i vyhotovení finanční perspektivy a příprava dokumentů pro využívání fondů EU v období 2007 – 2013. Ve druhé části své práce jsem vytvořila konkrétní podobu fiktivních předložených projektů ve městě Krásensko.

O EU je obecně napsáno mnoho knih, článků v novinách a časopisech, ale není mnoho dostupných konkrétních informací o ČR po vstupu do EU.

Informace, které sloužily jako podklady pro mou diplomovou práci, jsem čerpala především z Internetu. Nejvíce jsem navštěvovala internetové stránky Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva zemědělství a Ministerstva financí, ve kterých byly zmíněny nejnovější informace o vstupu ČR do EU.

Ráda bych se zmínila o knihách, které vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj, a to Strukturální fondy EU a Národní rozvojový plán, ve kterých jsou charakterizovány jednotlivé typy programů, projektů a jejich financování. Další knihy, které mi posloužily k vypracování mé práce byly Průvodce fondy EU a Základní principy přípravy projektů

v rámci strukturálních fondů EU, ve kterých je popsána nejen problematika týkající se fondů EU, ale i s tím související obtížná příprava projektů.

Dalším zdrojem informací mi posloužily brožované knihy paní prof. Ing. Magdaleny Hrabánkové, CSc., a to Strukturální fondy a Základy tvorby projektů podle zásad EU. V brožurách jsou stručně vymezeny přípravy na Strukturální fondy, jednotlivé principy EU pro realizaci strukturální politiky, tvorba projektů a další informace, které souvisejí s projektováním.

Mnoho dat pro zpracování do práce, jsem využila z časopisů, novinových článků a seminářů, které se konaly v Informačním centru EU v Praze.

1. REGIONÁLNÍ POLITIKA

Evropskou unii nelze charakterizovat jako uzavřené společenství. Skládá se ze členských zemí, regionů, krajů, měst a obcí, které nežijí ve stejných ekonomických nebo sociálních podmínkách. Životní podmínky jsou v regionech EU různé. V některých regionech je více bohatství a je menší problém najít práci, jiné regiony jsou na tom ekonomicky a sociálně o poznání hůř.

Hlavním rysem procesu evropské integrace je pomoci slabším regionům nebo krajům v obtížné situaci. Vůdčím principem je v tomto případě princip solidarity, podle něhož všechny členské země přispívají do rozpočtu EU. Ale pouze ty země a regiony, které pomoc opravdu potřebují, mohou čerpat ze Strukturálních fondů nebo z Kohezního fondu.

Podle Informačního centra EU vydává každoročně EU více než třetinu svého rozpočtu v rámci své regionální politiky. Nejvíce prostředků směřuje do pomoci zaostávajícím regionům, dále na hospodářskou a sociální restrukturalizaci v oblastech, které se nacházejí v obtížné situaci a v neposlední řadě na podporu vytváření pracovních příležitostí. Pro schválení strukturální a regionální pomoci EU okamžitě po vstupu ČR do EU byla klíčová komunikace regionů s ústředními orgány, především s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Proto bylo nutné se na přijímání regionální a strukturální pomoci přicházející z EU dobře připravit. Tato příprava začínala u reformy zákona o zadávání veřejných zakázek a skončila u spuštění systému umožňujícího tok informací do krajů, měst a obcí, které nejlépe vědí, kde je třeba nejvíce pomoci.

2. PROGRAMY PŘEDVSTUPNÍ POMOCI

Hlavními nástroji předvstupní pomoci kandidátským zemím jsou programy PHARE, ISPA a SAPARD, jejichž hlavním cílem je přispět členským státům k přípravě na vstup do Evropské unie. Podmínkou realizace projektů v rámci této pomoci je obvykle spolufinancování ze strany kandidátských zemí.

2. 1. PHARE

Program PHARE představuje hlavní kanál finanční a technické spolupráce s cílem pomoci zemím střední a východní Evropy v přípravě na jejich vstup do Evropské unie. Program PHARE vznikl v roce 1989 pro podporu reforem v Polsku a Maďarsku. Zkratka vznikla z anglických slov **P**oland and **H**ungary: **A**ction for the **R**econstruction of the **E**conomy. PHARE byl navržen jako podpůrný program pro přechod postkomunistických zemí na demokratické země s tržní ekonomikou, ale jeho úloha se postupně mění a vyvíjí. PHARE dále podporuje projekty sociální a ekonomické soudržnosti, jejichž cílem je zvýšit životní úroveň v nejhudších regionech. Od roku 1994 se program stal finančním nástrojem v rámci Předvstupní strategie podporující proces přípravy kandidátských zemí na vstup do Evropské unie. Evropská komise zpracovala pro přidružené země dokument, který nazvala Přístupové partnerství. V tomto dokumentu se snažila Evropská komise identifikovat krátkodobé a střednědobé priority v přípravě přidružených zemí na vstup do Evropské unie. Také Česká republika každoročně do roku 2001 zpracovávala Národní program přípravy České republiky na členství v Evropské unii, kde je vytyčena strategie pro vstup do Evropské unie včetně způsobů dosažení priorit obsažených v Přístupovém partnerství. Národní program přípravy České republiky na členství v Evropské unii a Přístupové partnerství se staly výchozími podklady pro stanovení priorit České republiky přípravě Národních programů PHARE od roku 1998.

Všechny prostředky z fondů PHARE jsou poskytovány formou grantu s nevratnou finanční podporou, nikoli jako půjčka. Projekty v rámci programu PHARE uskutečňují kvalifikované společnosti, které se podrobují výběrovému řízení, nebo specializované vládní či nevládní instituce.

Jako výkonný orgán Evropské unie je za fondy PHARE zodpovědná Evropská komise spolu s vládami příslušných zemí. Evropská komise navrhne každoročně spolu s českou vládou program PHARE, který je v souladu s rozpočtovými limity a zaměřuje se na priority určené v Přístupovém partnerství. Jakmile je program odsouhlasen, přechází

zodpovědnost za jeho řízení na českou vládu. Ta má tři roky na přípravu, řízení a dokončení všech projektů v rámci programu. Projekty musí být navrženy a poradci nebo společnosti vybráni ve výběrových řízeních tak, aby byl projekt zahájen do dvou let od přidělení finančních prostředků. V následujícím roce musí být projekt dokončen.

Například kontrakty na příspěvek PHARE z rozpočtu pro rok 2000 musí být podepsány do konce října 2002 a peníze musí být utraceny do konce října 2003. Finanční prostředky nevyužité do daného termínu se vrací do rozpočtu Evropské unie.

Programy PHARE lze rozdělit do čtyř základních kategorií:

- národní programy,
- programy přeshraniční spolupráce,
- mnohonárodní programy implementované Českou republikou,
- mnohonárodní programy implementované Evropskou komisí.

2. 1. 1. Národní programy

Národní programy zahrnují zejména projekty přímo zaměřené na přípravu České republiky na členství v Evropské unii. Jsou to především projekty pro českou státní správu, které napomáhají přejímání a implementaci *acquis communautaire*. Národní programy zahrnují také spolufinancování vstupního příspěvku České republiky pro účast v komunitárních programech. Důležitou součástí národních programů jsou investiční projekty v oblasti hospodářské a sociální soudružnosti, které slouží k vytváření a testování struktur pro budoucí účast ve strukturálních fondech. Tyto programy byly v Československu zahájeny v roce 1990 a po roce 1993 pokračovaly pro Českou republiku. V období 1995 až 1999 představovaly Národní programy 50 % celkových přidělených prostředků PHARE pro Českou republiku (35 mil. EUR, tj. 1,1 mld. Kč ročně). V období 2000 až 2002 tento podíl vzrostl na přibližně 75 % celkového přídělu PHARE (60 mil. EUR, tj. 1,9 mld. Kč ročně).

2. 1. 2. Programy přeshraniční spolupráce

Programy přeshraniční spolupráce (Phare CBC) jsou přípravou na účast v iniciativě Společenství INTERREG III (Program přeshraniční spolupráce mezi regiony). Projekty podporované v rámci těchto programů jsou zpravidla investičního charakteru, realizují se v příhraničních regionech a mají přeshraniční dosah. Program byl zahájen v roce 1994 za účelem financování projektů společného zájmu kandidátských zemí a jejich sousedů –

členských států Evropské unie. V České republice bylo investováno do regionů, které leží při hranicích s Německem a Rakouskem, a to zejména do projektů v oblasti životního prostředí (například výstavba čističek odpadních vod za účelem zlepšení kvality vod, které překračují hranice) a dopravy (například zlepšení kvality silnic a dálnic). V období 1995 až 1999 představovaly programy přeshraniční spolupráce 50 % celkových přidělených prostředků PHARE pro Českou republiku (34 mil. EUR, tj. 1,1 mld. ročně). V období 2000 až 2002 se tento podíl snižoval na přibližně 25 % celkového přidělu PHARE (19 mil. EUR, tj. 600 mil. Kč ročně). Evropská komise se domnívá, že pro pomoc kandidátským zemím v přípravě na členství jsou důležitější národní programy a měly by mít tudíž přednost. Program přeshraniční spolupráce byl rozšířen a může být využit na financování projektů jak na hranicích se zeměmi Evropské unie, tak i na hranicích mezi kandidátskými zeměmi, včetně česko-polských a česko-slovenských hranic.

2. 1. 3. Mnohonárodní programy

Mnohonárodní programy jsou navrženy tak, aby splňovaly potřeby všech kandidátských zemí. Některé mnohonárodní programy zřizují fond, který shromažďuje přihlášky projektů z celé střední a východní Evropy a financuje ty nejlepší z nich. Byl založen například Fond na podporu nevládních organizací. Další mnohonárodní programy financují poradenství, školení, studie nebo konstrukční práce – aktivity užitečné pro několik zemí zároveň. V těchto případech projekty vybírá Komise na základě konzultací s představiteli všech dotčených zemí. Například byla financována studie o ochraně povodí Dunaje před znečištěním. Česká republika se mnohonárodních programů účastní, nelze však přesně určit poskytnutou finanční sumu, neboť ta se dělí mezi více zemí.

2. 2. ISPA

Nástrojem předvstupních strukturálních politik, neboli program ISPA, byl zahájen v roce 2000 s cílem poskytnout finanční prostředky na rozsáhlé projekty v oblasti životního prostředí a dopravní infrastruktury v období let 2000-2006. Projekty by měly pomoci kandidátským zemím splnit standardy Evropské unie týkající se životního prostředí a vyvinout kvalitní dopravní spojení potřebné pro hospodářský rozvoj a volný pohyb osob a zboží v rámci rozšířené Evropské unie. V oblasti životního prostředí přispívají podporované projekty k dosažení shody s požadavky práva Společenství, jsou sledovány

principy udržitelného rozvoje, zejména princip „znečišťovatel platí“. Projekty v oblasti dopravy podporují trvale udržitelnou mobilitu, což zahrnuje rozšíření transevropských dopravních sítí v souladu s posouzením potřeb dopravní infrastruktury tak, aby umožňovaly kvalitní propojení kandidátských zemí s Evropskou unií i těchto zemí navzájem. Cíle tohoto programu jsou totožné se záměry Kohezního fondu (Fond soudržnosti), prostřednictvím kterého jsou financovány podobné projekty v Evropské unii.

Národní koordinátor ISPA, kterým je náměstek ministra pro místní rozvoj, nese odpovědnost za programování, realizaci a monitorování projektů. Žádosti o finanční příspěvek na projekty přijímají příslušná odborná ministerstva (Ministerstvo životního prostředí, které pověřilo tímto úkolem Státní fond životního prostředí, a Ministerstvo dopravy). Na Ministerstvech životního prostředí a dopravy fungují pracovní skupiny ISPA, které identifikují prioritní projekty v rámci připravených sektorových strategií pro využívání ISPA, podporují zpracování návrhů na financování vybraných projektů, stanovují procedury pro výběr projektů v rámci sektoru, zajišťují zpracování předběžných studií prioritních projektů a informují o ISPA v rámci sektoru.

2. 2. 1. Oblast životního prostředí

Prioritní oblasti nástroje ISPA, které jsou obsažené v Národní strategii ISPA byly v souladu s prioritami Národního programu přípravy České republiky ke vstupu do EU v oblasti životního prostředí a zaměřily se na plnění požadavků investičně nejnáročnějších směrnic. Základním kritériem pro výběr projektů podporovaných z nástroje ISPA je naplňování cílů ekologické politiky Evropské unie, tzn. uchování, ochrana a zlepšení kvality životního prostředí, ochrana zdraví obyvatelstva, šetrné a racionální využívání přírodních zdrojů. Všechny projekty musí vyhovovat principům EU uplatňovaným v ochraně životního prostředí – princip prevence, princip řešení škod u zdrojů a princip znečišťovatel platí.

V národní strategii ISPA jsou definovány prioritní oblasti programu ISPA:

- zajištění množství a jakosti vod
- kvalita ovzduší a ochrana klimatu
- nakládání s odpady

Tyto rámcové priority programu ISPA byly zohledněny ve strategii pro projekty Fondu soudržnosti (Kohezní fond), který je spolu se strukturálními fondy využíván po vstupu ČR do EU.

Za řízení a implementaci ISPA v oblasti životního prostředí odpovídá Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím Sektorového schvalujícího úředníka, úlohu implementační agentury v oblasti programu ISPA – životní prostředí plní od roku 2001 Státní fond životního prostředí. Pro projekty ISPA 2000 je implementační agenturou Centrum pro regionální rozvoj České republiky.

Dosavadní zkušenosti s nástrojem ISPA v oblasti životního prostředí ukazují, že předkládané projekty jsou po technické stránce na vysoké úrovni. Mezi hlavní problémy u projektů ISPA 2000 patřilo zajištění spolufinancování projektů, neboť v jejich rozpočtech byly do přípustných nákladů zahrnuty nesprávné položky. Problematickým se v některých případech jeví požadavek minimální výše celkových uznatelných nákladů projektu (5 mil. EUR) vzhledem k potřebě financovat menší projekty.

2. 2. 2. Oblast dopravy

Do vstupu ČR do EU byly schvalovány projekty Řídícím výborem Evropské komise pro ISPA.

Od roku 2000 plnilo funkci Implementační agentury oddělení tarifů a zahraniční pomoci Ministerstva dopravy, od začátku roku 2002 tuto funkci plní nově vytvořené oddělení pro evropské fondy v rámci odboru financí a ekonomiky Ministerstva dopravy. Hlavní úkoly Implementační agentury spočívají v identifikaci prioritních projektů v souladu s Národním strategickým dokumentem pro ISPA v sektoru dopravy schváleným Evropskou komisí, jejich předložení Evropské komisi ke schválení a v případě schválených projektů v jejich řádném administrativním, finančním a technickém řízení a monitorování. Oficiálním zodpovědným pracovníkem za ISPA projekty je Sektorový schvalující úředník, jehož funkci vykonává náměstek ministra dopravy.

Financování projektů je upraveno dohodou mezi Ministerstvem financí a Ministerstvem dopravy a dohodou mezi Ministerstvem dopravy a Státním fondem dopravní infrastruktury. Návazně na uvedené smluvní dokumenty byly podepsány dohody upravující rozdělení úkolů a odpovědností při realizaci projektů ISPA mezi Ministerstvem dopravy a konečnými příjemci, jakož jsou České dráhy a Ředitelství silnic a dálnic ČR.

2. 3. SAPARD

Program SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development) je jednou ze tří základních forem finanční podpory Evropské unie kandidátským státům (spolu s programy PHARE a ISPA). Program je určen pro kandidátské země na podporu opatření v oblasti zemědělství a rozvoje venkova v předvstupním období. Cílem podpory je pomoci těmto zemím připravit se na převzetí závazků vyplývajících z členství a na úspěšné začlenění do společného trhu EU. SAPARD je zároveň prvním programem, který bude plně administrován samotným kandidátským státem a velmi se tak přiblíží způsobu poskytování dotací ze společného rozpočtu členskými státy EU.

Hlavními cíli programu SAPARD jsou podpora udržitelného rozvoje zemědělství a venkovských oblastí před vstupem kandidátských států do EU, a to zejména v oblastech souvisejících:

- a) se zaváděním shodných pravidel a přístupů, týkajících se společné zemědělské politiky a příbuzných koncepcí
- b) s řešením priorit a místních problémů trvalého přizpůsobování zemědělského sektoru a venkovských oblastí v kandidátských zemích.

Priority programu SAPARD v ČR byly stanoveny v Plánu rozvoje zemědělství a venkova na období 2000 – 2006, který byl schválen Poradním výborem Evropské komise pro zemědělské struktury a rozvoj venkova (STAR) v říjnu 2000. Plán analyzuje situaci na venkově, definuje politiku země v oblasti rozvoje venkova, popisuje administrativní a finanční řízení programu a zejména stanoví tři priority pro program SAPARD:

Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a zpracovatelského průmyslu

Trvale udržitelný rozvoj venkovských oblastí

Odborná pomoc při zavádění a využívání programu

Na konci roku 2000 a na počátku roku 2001 bylo uzavřeno několik dohod mezi Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem pro místní rozvoj o zabezpečení řízení programu SAPARD. Na základě dohod mezi Evropskou komisí a Ministerstvem financí byl zahájen proces národní akreditace Agentury SAPARD. Národní akreditace byla Národním schvalujícím úředníkem udělena na konci června 2001.

S cílem zajistit dohled nad programem SAPARD byl vytvořen Národní monitorovací výbor pro SAPARD a 8 regionálních monitorovacích podvýborů na úrovni

regionů soudržnosti. Podvýbory mají za úkol sledovat naplňování programu SAPARD v příslušném regionu soudržnosti.

2. 3. 1. Instituce SAPARDu

Žadatelé předkládali žádosti spolu s projekty na sedmi regionálních pracovištích Agentury SAPARD, Ministerstva pro místní rozvoj. Administrace projektů probíhala v elektronické formě.

K zajištění realizačních úkolů Agentury SAPARD byla zřízena Národní výběrová komise pro SAPARD na úrovni celé ČR a osm regionálních výběrových subkomisí na úrovni jednotlivých regionů soudržnosti. Komise vybírala a doporučovala vhodné projekty pro financování z programu SAPARD do výše přiděleného finančního limitu a zajišťovala optimální alokaci finančních prostředků. Subkomise posuzovala výsledky přijatelnosti a doporučení žádosti pro hodnocení a bodování.

3. PŘEHLED ZDROJŮ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ PO VSTUPU ČR DO EU

Evropská regionální politika je společnou politikou založenou na principu finanční solidarity. Umožňuje převádět do nejméně vyspělých regionů více než 35% rozpočtu Unie, který je tvořen především z příspěvků nejbohatších členských států. Tento přístup jednak přímo pomáhá regionům, které jsou příjemci takto převáděných prostředků, jednak je nepřímo prospěchu i těm členským státům, které do rozpočtu Unie více přispívají, než z něho čerpají – jejich podniky mohou těžit z velkých investičních příležitostí a z převodů ekonomického a technologického know-how, a to především v oblastech, kde se určité typy hospodářských činností dosud nezačaly rozvíjet. Regionální politika umožňuje všem regionům podílet se na zvyšování konkurenceschopnosti celé EU.

Konkrétním výrazem evropské solidarity jsou především čtyři strukturální fondy. Ve všech členských státech působí tyto fondy multiplikačním efektem na hospodářské a sociální faktory, o nichž se dá předpokládat, že budou stimulovat ekonomiku daného regionu. Prostředky ročně vynakládané z těchto fondů vzrostly z 8 miliard EUR v roce 1989 na 32 miliard EUR v roce 1999. V letech 2000-2006 by se podle současných propočtů mělo ročně čerpat přibližně 28 miliard EUR, což za celé zmíněné sedmileté období bude celkově činit 195 miliard EUR (v cenách z roku 1999).

Na zlepšení hospodářské situace v nejméně rozvinutých regionech, v oblastech se specifickým znevýhodněním a dále na pomoc ohroženým skupinám obyvatelstva tak bude v letech 2000-2006 celkově vynaloženo přibližně 213 miliard EUR.

Základním cílem strukturálních fondů je především napomáhat vytvoření ekonomické a sociální rovnováhy v rámci EU a postupně snižovat rozdíly mezi jednotlivými regiony.

3. 1. STRUKTURÁLNÍ FONDY

Významným nástrojem pro uskutečňování strukturální politiky EU jsou strukturální fondy. Pomocí těchto fondů je možné podporovat vymezené oblasti podle existujících strukturálních cílů EU. Strukturální fondy financují řešení problémů promítnutých do projektů. Financují se z nich víceleté rozvojové programy, které společně vypracovávají regiony, členské státy a Komise. Přihlíží se v nich k vodítkům, která navrhla Evropská komise pro Unii jako celek.

3. 1. 1. Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

Aktivita fondu jsou zaměřeny zejména do zaostávajících regionů. Evropský fond regionálního rozvoje financuje investice do infrastruktury, vytváření pracovních míst, do projektů místního rozvoje (vzdělávání, zdravotnictví) a do pomoci drobným firmám. Pro ČR činí dotace z tohoto fondu ve výši cca 65 %.

V zásadě se podpory z tohoto fondu týkají:

- hospodářsky zaostávajících regionů, tj. regionů, u nichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru celé EU,
- regionů s odeznívající průmyslovou výrobou, kde je nezbytná restrukturalizace regionální ekonomiky,
- regionů, u kterých jde o investiční podporu rozvoje venkovského prostoru.

Prostředky z Evropského fondu regionálního rozvoje, které směřují do cílových oblastí jsou poskytovány po přesně vymezenou dobu a do oblastí vymezených prostřednictvím jednotek NUTS (územně statistické jednotky používané v rámci EU).

3. 1. 2. Evropský sociální fond (ESF)

Tento fond patří k nejvýznamnějším nástrojům strukturální politiky EU. Evropský sociální fond pomáhá dlouhodobě nezaměstnaným a znevýhodněným skupinám obyvatelstva vrátit se do pracovního procesu, tzn. financuje opatření v oblasti všeobecné profesní přípravy a náborových systémů ve vymezených regionech. Pro ČR činí dotace z tohoto fondu ve výši cca 23 %.

3. 1. 3. Finanční nástroj pro řízení rybolovu (FIFG)

Finanční nástroj se podílí na úpravách a modernizaci rybářského průmyslu. Pro ČR činí dotace z tohoto fondu ve výši cca 0,5 %.

3. 1. 4. „Podpůrná“ část Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu (EAGGF – Guidance)

Obecně lze říci, že tento fond financuje opatření zaměřená na rozvoj venkova a na pomoc zemědělcům především v zaostávajících regionech. Také „záruční“ část Fondu se zaměřuje na rozvoj venkova (v rámci Společné zemědělské politiky) garance směřují

především do cenové oblasti a jsou určeny zejména na exportní subvence a vnitřní intervence. Pro ČR činí dotace z tohoto fondu ve výši cca 11,5 %.

3. 1. 5. Tři prioritní cíle strukturálních fondů

Aby financování ze strukturálních fondů mělo co největší účinnost a přinášelo maximální výsledky, soustřeďuje se z 90 % na tři cíle považované za prioritní.

CÍL 1 (územní)

Pomoc regionům zaostávajícím ve vývoji, aby dosáhly úrovně ostatních regionů, tj. vybavením základní infrastrukturou, která jim dosud chybí, nebo podporou investic do podnikatelských a jiných hospodářských činností.

Jde přibližně o padesát regionů, které jsou domovem 22 % obyvatel Unie. Do těchto regionů se investuje 70 % dostupných prostředků určených pro Strukturální fondy. Podmínkou, která určuje míru zaostalosti regionu je výše HDP na obyvatele, která musí být menší než 75 % průměru HDP na obyvatele EU.

CÍL 2 (územní)

Podpora hospodářské a sociální konverze v průmyslových, venkovských či městských regionech nebo v oblastech závislých na rybolovu, kde vznikají strukturální problémy.

V těchto regionech zasažených krizí žije 18 % obyvatelstva Unie. Směřuje sem 11,5 % celkového objemu prostředků ze strukturálních fondů.

Jde o území, na kterém probíhá restrukturalizace výroby – průmyslu, zemědělství.

CÍL 3 (tematický)

Modernizace systémů školení a podpory zaměstnanosti. Opatření financovaná v rámci Cíle 3 se uplatňují v celé Unii s výjimkou oblastí, na které se vztahuje Cíl 1 – tam jsou opatření v oblasti školení a zaměstnanosti zahrnuta v programech zaměřených na dohánění ostatních regionů.

Na realizaci Cíle 3 se vynakládá 12,3 % celkových prostředků.

3. 2. KOHEZNÍ FOND (FOND SOUDRUŽNOSTI)

Kohezní fond byl jako zvláštní fond solidarity založen v roce 1993 na pomoc nejméně rozvinutým členským státům (v tomto období Řecku, Portugalsku, Irsku a Španělsku). Tento fond se týká pouze členských států EU s HDP na obyvatele nižším než je 90 % průměru celé EU.

Tento druh pomoci se poskytuje na celostátní úrovni a je určena na financování velkých projektů v oblasti ochrany životního prostředí a rozvoje dopravy (transevropské dopravní cesty).

V období let 2000-2006 je každým rokem v plánu investovat prostřednictvím tohoto fondu 2,5 miliardy EUR, což za celé sedmileté období činí 18 miliard EUR.

3. 3. INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ

Evropská unie vypracovala čtyři speciální programy, známé jako iniciativy Společenství, které se zaměřují na hledání společných řešení problémů, které se projevují v celé Unii. Na tyto čtyři programy (iniciativy) se vynakládá 5,35 % rozpočtu strukturálních fondů. Každou z iniciativ Společenství financuje pouze jeden fond.

3. 3. 1. Interreg III

Iniciativa zaměřená na podporu přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce, tj. na vytváření přeshraničních partnerství za účelem vyváženého rozvoje oblastí tvořených více regiony. Tuto iniciativu financuje Evropský fond regionálního rozvoje.

3. 3. 2. Urban II

Iniciativa na podporu inovačních strategií pro regeneraci měst a zaostávajících městských částí. Tuto iniciativu financuje také Evropský fond regionálního rozvoje.

3. 3. 3. Leader+

Iniciativa, jejímž cílem je podněcovat spolupráci aktivních činitelů působících ve venkovských společnostech a ekonomikách – spolupráce spočívá ve společném posuzování nových místních strategií trvale udržitelného rozvoje. Na rozdíl od předešlých

iniciativ, je Leader+ financován z „Podpůrné“ části Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu).

3. 3. 4. Equal

Iniciativa zaměřená na odstranění nerovných podmínek a diskriminace na trhu práce. Program Equal je financován z Evropského sociálního fondu.

3. 4. ZVLÁŠTNÍ PODPORA RYBOLOVU

Rybářství a chov ryb nyní prochází rozsáhlou restrukturalizací. Úpravou produkčních struktur mořského i vnitrozemského rybolovu se má dosáhnout:

- vytvoření trvale udržitelné rovnováhy mezi mořskými zdroji a jejich využíváním,
- zvýšení konkurenceschopnosti firem,
- zlepšení dodávek a podpora rozvoje produktů rybářství a chovu ryb,
- pomoci při revitalizaci oblastí, které jsou závislé na rybolovu.

Podpora pro tato opatření se v regionech odpovídajících Cíli 1 bude zajišťovat z prostředků Finančního nástroje pro řízení rybolovu a v ostatních regionech podle potřeby (0,5 % rozpočtu strukturálních fondů).

3. 5. INOVAČNÍ ČINNOST

Komise hodlá zvýšit kvalitu strategií regionálního rozvoje, a proto bude podporovat nejnovější koncepce, které dosud nebyly dostatečně prozkoumány. Předpokládá se, že regiony tak získají prostor pro experimentování, který mnohdy postrádají. Mají-li být regiony schopny se vypořádat s nároky informační společnosti a mají-li zvýšit konkurenceschopnost svého hospodářství, pak musí dostat prostor pro experimentování.

Pro inovační činnost Evropského fondu regionálního rozvoje na léta 2000-2006 stanovila Evropská komise tři pracovní témata:

- regionální ekonomiky založené na znalostech a technologické inovaci,
- eEuropeRegio – informační společnost ve službách regionálního rozvoje,
- regionální identita a trvale udržitelný rozvoj.

Další inovační činnosti se mají zabývat problematikou zaměstnanosti a profesní přípravy (s financováním z Evropského sociálního fondu) a problematikou rybolovu (s financováním z Finančního nástroje pro řízení rybolovu).

Programy inovační činnosti mají rozpočet ve výši přibližně 1 miliardy EUR, což je 0,5 % rozpočtu strukturálních fondů. V rámci těchto programů se financují práce na nových strategiích a zajišťuje se realizace experimentální fáze jednotlivých projektů. Když počáteční fáze přinese uspokojivé výsledky, lze projekty zařadit do strategií pro jednotlivé prioritní cíle.

4. TVORBA KVALITNÍCH PROJEKTŮ A PROGRAMŮ

4.1. ZÁKLADY PROJEKTOVÁNÍ PODLE PRINCIPŮ EU

ČR strukturální fondy může již využívat, neboť se stala právoplatným členem EU. V době vyjednávání o získání členství v EU musela ČR prokázat, že se aktivně připravuje na zvládnutí náročných principů, které s využíváním strukturálních fondů souvisejí.

4.2. PRINCIPY EU PRO REALIZACI STRUKTURÁLNÍ POLITIKY

Příprava projektů je velice náročný proces, který musí splňovat určité podmínky:

- Respektovat principy EU, které provázejí tvorbu všech programových dokumentů
- Respektovat vazby na programové dokumenty, především vazby na operační programy, a to regionální a sektorové, které po vyjednání se zástupci Evropské komise tvoří mantinely, v nichž se obsah a rozsah projektů bude nacházet
- Respektovat vazby na přijaté rozvojové strategie, agrární politiku, zejména její lokální úroveň, která je v případě konkrétních projektů často limitující
- Komunikovat se všemi partnery, kteří se buď podílejí na řešení projektu, nebo se jich jeho výsledky budou týkat (např. vliv na životní prostředí, ...)

Účinnost vložených prostředků je dána dodržením principů týkajících se strukturálních fondů. Mezi tyto principy patří:

- 1) Princip programování
- 2) Princip doplňkovosti (adicionality)
- 3) Princip koncentrace
- 4) Princip partnerství
- 5) Princip subsidiarity
- 6) Princip monitorování a hodnocení programů a projektů

4.2.1. Princip programování

Tento princip se vyznačuje tím, že ze strukturálních fondů se nepřispívá na financování jednotlivých akcí, nýbrž na podporu rozvojových programů, které mají návazné projekty členěné podle priorit a opatření. Jejich struktura zahrnuje analýzu a strategii rozvoje vymezeného území a definování podmínek pro realizaci programu. Princip zdůrazňuje integrovaný (víceoborový) a víceletý přístup k pomoci zaostávajícím

regionům (plánovací období EU trvá 7 let). Víceletý přístup vytváří požadavky na přípravu veřejných rozpočtů s ohledem na zajištění spolufinancování opatření strukturálních fondů po celé plánovací období EU.

4. 2. 2. Princip doplňkovosti (adicionality)

Důležitou součástí programu je vymezení jeho finančního rámce, který tvoří veřejné zdroje, a to jak prostředky EU, tak státní, regionální a další finanční prostředky, prostředky soukromého sektoru apod. Tímto je plněn princip doplňkovosti, který stanoví, že peníze ze strukturálních fondů EU jsou přidávány ke státnímu rozpočtu. Prostředky vynakládané z rozpočtu EU mají doplňovat, nikoliv nahrazovat veřejné výdaje daného státu. V praxi se na každém opatření realizovaném v rámci strukturálních fondů podílí jak rozpočet EU, tak i subjekt, který bude mít z realizace příslušného projektu prospěch.

4. 2. 3. Princip koncentrace

Princip koncentrace v praxi předpokládá soustředění do oblastí, kde se očekává nejvyšší zhodnocený přínos vložených prostředků. EU sleduje záměr, aby zdroje nebyly rozměňovány do řady malých projektů, ale na projekty přinášející maximální efekt. Lze to uplatnit při podpoře problémových regionů, tzn. soustředit prostředky do regionů, které vykazují horší sociálně ekonomické parametry.

4. 2. 4. Princip partnerství

Tento princip je mimořádně významný a v dokumentech EU a který při výběru projektů hraje důležitou a rozhodující roli. Zdůrazňuje aktivní účast příslušných orgánů na všech úrovních (lokální, regionální, centrální a EU) na přípravě a realizaci projektu a při monitorování výsledků opatření prováděných v rámci programů strukturálních fondů.

4. 2. 5. Princip subsidiarity

Princip subsidiarity zajišťuje, aby rozhodování bylo provedeno na té úrovni, která je věcně pro rozhodnutí způsobilější a řešenému problému bližší.

4. 2. 6. Princip monitorování a hodnocení programů a projektů (monitoring)

Tento princip průběžně zajišťuje sledování prováděných opatření a vyhodnocování efektivnosti (účelnosti) vynakládaných prostředků. Před schválením projektu se vyžaduje

podrobné hodnocení jeho dopadů, následné průběžné monitorování realizace projektu a závěrečné zhodnocení skutečných přínosů projektu. Realizace tohoto principu je spojena se založením monitorovacích a řídicích struktur (výborů), a to na úrovni státu a regionálních a sektorových operačních programů. Doprovodným opatřením bude i vytvoření informačního systému pro monitorování průběhu realizace programů strukturálních fondů včetně finančních toků.

4. 3. MONITOROVACÍ SYSTÉM

Jak už jsem se zmínila, monitoring je důležitou součástí hodnocení účinnosti vložených prostředků do projektů. Tento systém je důležitý pro řízení a vyhodnocování výsledků při přípravě, realizaci a hodnocení rozvojových programů a projektů a musí plnit určité funkce. Mezi tyto základní funkce řadíme:

- vytvoření konsistentního hierarchického systému poskytující detailní i agregované informace pro všechny úrovně rozhodování ve všech fázích programů, projektů
- technické zabezpečení kontroly věrohodnosti dat na všech úrovních (centrální, regionální a místní) v souladu s procesem decentralizace veřejné správy
- zajištění kontinuálního sběru výchozích dat a jejich aktualizaci podle vývoje konkrétního programu a jeho projektů v pravidelném režimu a s pravidelnou (měsíční, čtvrtletní, pololetní a roční) sumarizací
- přípravu monitorovacího systému jako součást řídicího systému strukturální pomoci po vstupu ČR do EU
- zajištění kontroly realizace, postupného naplňování a uskutečňování cílů prostřednictvím opatření a projektů

Tyto zmíněné funkce zabezpečují především účel, pro který byl zřízen monitorovací systém. Účelnost spočívá především v:

- hodnocení věcných a ekonomických dopadů účinnosti přijatých opatření a vynaložených finančních prostředků
- kontrole průběhu řešení a plnění stanovených indikátorů (postupné naplňování cílových hodnot kvantifikovaných v projektech)
- zajišťování kompatibility s platnými legislativními normami ČR a EU

- předkládání výsledků hodnocení a zajišťování výstupů pro orgány EU a příslušné instituce v ČR
- signalizování negativních jevů věcného a finančního charakteru, včetně zajištění zpětné vazby na nápravu těchto jevů

Má-li být program i projekt úspěšný, musí mít předem stanovený indikátory. Indikátor se vyznačuje svojí předem stanovenou vstupní a výstupní hodnotou pro hodnocení účinnosti vytčených cílů. Máme čtyři indikátory, a to indikátory výstupů, vstupů, výsledků a dopadů. Nyní budu stručně charakterizovat jednotlivé indikátory.

- **indikátory výstupů** – vyjadřují operační cíle, což jsou konkrétní opatření potřebné k dosažení vytčeného cíle, vztahují se k činnosti, k aktivitám, například rekvalifikační programy pro dlouhodobě nezaměstnané
- **indikátory výsledků** – vyjadřují specifické cíle, tj. to, čeho má být dosaženo konkrétními dílčími opatřeními, specifikují přímé a okamžité efekty, většinou krátkodobé výsledky jednotlivých opatření, poskytují informace o kapacitě a výkonnosti přímých příjemců, například zlepšení zaměstnanosti dlouhodobě nezaměstnaných prostřednictvím rekvalifikací
- **indikátory účinků – dopadů** – specifikují globální cíle, tedy to, co má být konečným efektem rozvojového dokumentu, například snížení nezaměstnanosti především u dlouhodobě nezaměstnaných

Při výběru indikátorů je zapotřebí vycházet z rozdílných úloh, které proces monitorování a proces hodnocení představují. Indikátory výsledků a dopadů se zabývají hodnocením skutečného přínosu projektů a indikátory vstupů a výstupů mají za úkol monitorovat průběh realizace projektů. Při hodnocení jde o posouzení vazeb výsledků na cíle, zda dosažené výsledky odpovídají potřebám, zda náklady byly efektivně čerpány a jsou v přijatelné výši k dosaženým účinkům. Posuzuje se také doba trvání účinků, dlouhodobost dopadů a další.

4. 4. TYPY PROJEKTŮ

V rámci Agendy 2000 byl zdůrazněn princip integrovaného rozvoje venkova a v této souvislosti potřeba trvale udržitelného rozvoje zemědělství a venkovských oblastí jako celku. Tento problém lze řešit pomocí různých typů projektů:

1) podle věcné struktury

- a) monotematické – zaměřené na jedno věcné téma (např. životní prostředí – biomasa – odpadové hospodářství)
- b) multitematické – sdružující více věcných témat současně (zvýšení doplňkových příjmů – turistika – alternativní zemědělství – nové podnikatelské aktivity)

2) podle délky řešení

- a) krátkodobé (do 1 roku)
- b) střednědobé (2 – 4 roky)
- c) dlouhodobé (více než 4 roky, v případě strukturálních fondů sedmileté)

3) podle věcné orientace finančních prostředků

- a) projekty investiční zaměřené na modernizaci technologií, staveb apod., hrazené z investičních prostředků
- b) organizační, orientované především na zlepšení organizace hmotných a finančních toků, jejich úhrada jde především z neinvestičních prostředků

Z hlediska strukturálních fondů mají přednost ty projekty, které zahrnují rozvoj území jako celku, řeší komplexní problémy venkovského obyvatelstva, jeho ekonomickou a sociální stabilitu, ochranu životního prostředí apod. a podle toho zajišťují i partnerskou účast.

4. 5. TVORBA PROJEKTU

Projekt není náhodným rozhodnutím zpracovat jakýkoliv problém nebo nápad. Je součástí cílevědomého programovacího procesu ve smyslu komplexního řešení regionálních priorit od vytyčených programů reagujících na stěžejní problémy zemědělství a venkovského prostoru přes opatření k jejich řešení vyústujících do návrhů projektů provázaných přes společné cíle, priority a kritéria.

V EU programování a projektování Strukturálních fondů probíhá na více úrovních, a to na úrovni tvorby strategie, a jejím výstupem je na základě hodnocení zejména socioekonomických podmínek určitá politika – agrární, regionální, sociální apod. Na úrovni taktiky jsou vytvářeny programy, kdy s ohledem na rozsah programu jde především o identifikaci a získání finančních zdrojů, přípravu investic pro regionální rozvoj, stanovení místa jejich alokace apod. Patří sem i návrh souboru projektů k programům. V rámci operativy jsou realizována konkrétní opatření k plnění priorit, a to formou projektů. Dochází tak k realizaci projektů, čerpání finančních zdrojů a hodnocení dopadů.

4. 5. 1. Základní struktura projektu

Základní struktura je velice důležitá pro navrhovatele a zpracovatele projektu.

Tvoří ji:

- 1) Název projektu – na výstižné formulaci názvu velmi záleží
- 2) Umístění projektu – místo realizace a jeho popis – zdůvodnění řešení projektu
- 3) Popis projektu
 - a) Jednoznačné, globální cíle projektu, jeho věcná podstata, tj. čeho chceme projektem dosáhnout, zlepšit, očekávaný společenský efekt apod. Je zde třeba odpovědět na otázku: kde – co – jakým způsobem – kdy a za kolik chceme dosáhnout.
 - b) Analýza charakterizující problémy, potřeby, činnosti a rizika spojená s realizací projektu.
 - c) Soulad s prioritami vyhlášeného programu.
 - d) Soulad s regionálními a místními strategiemi – uvedenými v Národním rozvojovém plánu a v Plánu rozvoje venkova.
 - e) Kvantifikace krátkodobých a střednědobých specifických cílů (např. počet pracovních míst,).
Specifické cíle projektu musí mít několik významných vlastností, které vyjadřovány jako realistický, konkrétní, měřitelný a časově rozlišený.
- 4) Zabezpečení projektu
 - a) Charakteristika partnerů, zodpovědná osoba, kvalifikace příjemců pomoci (kvalifikační předpoklady, věk,), institucionální zajištění – koordinace.
 - b) Prostředky na realizaci projektu – analýza nákladů, způsob poskytování finančních prostředků, zdroje financí.
 - c) Časový postup při realizaci projektu – etapy realizace projektu.

- d) Finanční plán (etapy, zdroje financování). Součástí projektu musí být přehledná finanční tabulka vyjadřující objemy finančních prostředků z jednotlivých zdrojů, tj. v rámci spolufinancování projektů ze zdrojů EU a z národních zdrojů je nutno vypočítat, kolik bude nositel projektu požadovat z fondů EU, kolik od Národního fondu státních prostředků a kolik doplatí vlastních prostředků. Finanční zdroje mohou být složeny z veřejných i privátních prostředků a od více partnerů, kteří se v duchu principu partnerství budou na řešení podílet.
- 5) Vliv projektu na životní prostředí
- 6) Zajištění rovných příležitostí pro muže a ženy
- 7) Očekávané efekty z realizace projektu (finanční, společenské apod.), návrhy na další opatření a publicistu.

Příklad finanční tabulky

Oblast Řešení	Předpokládané náklady podle druhů	Požadované finanční prostředky od EU		Prostředky na spolufinancování			
		EURO	%	státní	regionální	ostatní veřejné	soukromé
Rok							
Měsíc							

4. 5. 2. Data potřebná k tvorbě a realizaci projektu

Struktura automatizovaného systému musí umožňovat zadávání a získávání dat na všech úrovních a musí také umožňovat vytváření úhrnů na vyšší úrovni. Databáze musí být především pružná, ale zároveň přístupná pro různé strany.

Data, která jsou zapotřebí pro přípravu a realizaci projektu:

A – Při přípravě projektu

1. Všeobecné informace

- Standardní data o žadateli, respektive o konečném příjemci (název/jméno, adresa, telefon atd.) a stručný popis projektu.
- Popis opatření/priority.
- Počet projektů zařazených do příslušné kategorie vyřizování žádosti (přiját, zamítnut), připravených ke konzultaci s poradcem, na pořad jednání řídicího výboru, schválených, s uzavřenými závazky.

2. Finanční informace

- Celkové náklady.
- Náklady určené k financování.
- Finanční prostředky EU, o něž se žádá, částka a procenta (podle charakteru projektu).
- Spolufinancování z jiných státních, respektive veřejných prostředků.
- Spolufinancování ze soukromého sektoru.
- Celkový rozpočet se zřetelem k celkovým nákladům vhodným k financování.
- Celkový rozpočet se zřetelem k celkové částce finančních prostředků EU, jež jsou k dispozici na opatření/prioritu.
- Celkové spolufinancování z jiných státních/veřejných rozpočtů.
- Celkové spolufinancování ze soukromého sektoru.

3. Obsah projektu

- Cíle projektu vyjádřené ve fyzických ukazatelích (standardní ukazatele).
- Cíle projektu vyjádřené v ukazatelích dopadu projektu (standardní ukazatele).
- Cíle projektu vyjádřené v ukazatelích dopadu, specifické ukazatele pro jednotlivý projekt.
- Jiné kvalitativní a kvantitativní informace.

B – Při realizaci projektu

1. Finanční informace

- Platby záloh konečnému příjemci, jež byly vyžádány a provedeny (s datem).
- Výdaje konečného příjemce.
- Maximální procentní sazba podpory v rámci opatření v porovnání se skutečnou dotací na projekt.
- Finanční prostředky EU, jež byly přiděleny a na něž byly podepsány závazky, částka a procenta.
- Zbývající finanční prostředky EU na opatření/prioritu.
- Platby záloh konečným příjemcům, jež byly vyžádány a provedeny v rámci opatření/priority.
- Výdaje konečných příjemců v rámci priority.

2. Obsah projektu

- Přehled relevantních ukazatelů k jakémukoliv termínu zprávy o průběhu projektu v porovnání s cílovými hodnotami a etapami.

3. Porovnání průběhu realizace

- Přírůstky výsledků stanovené porovnáním ukazatelů s posledním termínem zprávy o průběhu.

Pro splnění bodu 3.B (Porovnání průběhu realizace projektu) projektu je především využívána SWOT analýza.

4. 6. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je metoda analytická, jednoduchá a objektivní, která je charakterizována pomocí silných a slabých stránek zkoumaného objektu. Je dobré si uvědomit, že právě slabé stránky bývají motivem pro návrh opatření a výše objemu potřebných finančních prostředků. Záměr analýzy je snaha orientovat navrhovatele projektu na strategicky významné vlastnosti objektu, který bude základem projektu.

SWOT je zkratkou 4 základních charakteristik, a to jednak objektu projektu (podnik), jednak jeho vnějšího prostředí.

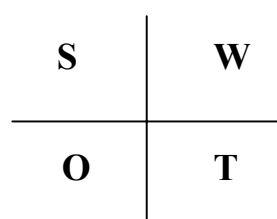
U objektu sledujeme:

- Silné stránky – **STRENGTHS**
- Slabé stránky - **WEAKNESSES**

U vnějšího prostředí sledujeme:

- Příležitosti – **OPPORTUNITIES**
- Rizika ohrožení – **THREATS**

Schéma postupu analytické metody SWOT

Při vyjmenování slabých a silných stránek mají význam ty, které nejlépe vystihují přednosti a slabiny podniku a z hlediska podnikatelské strategie a cílů projektu mají rozhodující vliv. U strukturálních fondů je důležité důkladně zvážit slabé stránky, neboť fondy jsou zaměřeny na další rozvoj, nápravu struktur, modernizaci apod. Musíme si dávat pozor také na příležitosti a rizika, protože na první pohled se může zdát příležitost lákavá, ale po důkladnějším vyhodnocení dojdeme k závěru, že pro podnik představuje určité riziko a ohrožení jeho existence.

Nyní si uvedeme pár příkladů silných a slabých stránek, příležitostí a rizik, které mají univerzální charakter.

Silné stránky:

- Vlastní technologie
- Dostatečné finanční zdroje
- Schopní řídicí pracovníci podniku

Slabé stránky:

- Nevyužité kapacity
- Slabá pozice na trhu
- Vysoké náklady ve srovnání s konkurenty

Příležitosti:

- Vstoupil na nové trhy
- Rozšířit nabídku výrobků a uspokojit tak další potřeby zákazníků

Ohrožení:

- Nepříznivé demografické změny
- Konkurence ze strany cizích výrobců s nižšími náklady

Analytických metod existuje celá řada, jako např. Analýza konkurenceschopnosti, exponovanosti podniku, SPACE analýza a další. Evropská komise prosazuje SWOT analýzu jako základní nástroj pro popis objektu, který bude předmětem projektování.

Volbu strategie lze určitým způsobem prostřednictvím analýzy SWOT usměrnit, a to na:

- Využívání silných stránek objektu ke zhodnocení příležitostí – typ **S – O**
- Odstranění slabých stránek využitím příležitostí – typ **W – O**
- Využití silných stránek k odstranění rizik – typ **S – T**
- Odstranění slabých stránek a vyhnutí se ohrožení – typ **W – T**

Aby se staly projekty kvalitními, musí splňovat určitá kritéria a musí mít určitou strukturu. Totéž platí i o tvorbě programů Strukturálních fondů. Při tvorbě programů je třeba dodržet určité etapy tvorby programů tak, aby mohly být schváleny a realizovány po vstupu ČR do EU.

4. 7. ETAPY TVORBY PROGRAMŮ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ

- 1) Rozhodování o rozpočtu pro strukturální fondy
- 2) Vypracování návrhů a sestavení plánu
- 3) Posouzení plánu
- 4) Schválení plánu
- 5) Výběr projektu a jeho realizace
- 6) Kontrola realizace projektů a programů

1) Rozhodování o rozpočtu pro strukturální fondy

O rozpočtu pro strukturální fondy a o základních pravidlech jejich využívání rozhoduje Rada, kde zasedají zástupci všech členů Unie, a to na návrh Evropské komise projednaný v Evropském parlamentu. Prostředky Strukturálních fondů jsou rozděleny podle jednotlivých zemí a podle jednotlivých prioritních Cílů (Cíl 1 – územní, Cíl 2 – územní a Cíl 3 – tematický). Oblasti, pro které je možné tyto zdroje čerpat, stanoví Komise po dohodě s příslušnými zeměmi. Komise navrhuje společné tematické směrnice.

2) Vypracování návrhů a sestavení plánu

Když je o rozpočtu rozhodnuto, vypracuje každý členský stát nebo region svoje návrhy a sestaví z nich rozvojový plán pro konkrétní oblasti nebo pro ohrožené sociální skupiny, a to s přihlédnutím k tematickým směrnici vydaným Komisí. Na této práci se podílejí subjekty zabývající se hospodářskými a sociálními záležitostmi. Dokončené plány se poté zašlou Komisi.

3) Posouzení plánu

Členské státy a Komise projednají obsah těchto dokumentů a posoudí, z jakých prostředků na úrovni příslušného státu a na úrovni Společenství by plány měly být realizovány.

4) Schválení plánu

Pokud se obě strany na všech otázkách dohodnou, Komise schválí konečné plány a programy. V souladu s dohodnutými objemy finančních prostředků je pro členský stát vyčleněna a převedena příslušná částka a členské státy mohou začít s realizací programu. O podrobnějších částech programů, rozhodují státní nebo regionální orgány a instituce určené ke schvalování dokumentace (např. Monitorovací výbor k programovému dodatku apod.). Po schválení příslušných dokumentů mohou úřady zahájit s realizací projektů výzvou k předložení projektových návrhů, výzvou k podání přihlášek do výběrového řízení apod.

5) Výběr projektu a jeho realizace

Příslušné instituce (výběrové komise) vyberou projekty, které nejvíce odpovídají cílům programu a informují o své volbě účastníky výběrového řízení. Vybrané subjekty pak mohou realizovat svůj projekt ve lhůtě stanovené v programu, neboť rozvrh výplat finančních prostředků Společenství je pevně stanoven v přijaté programové dokumentaci.

6) Kontrola realizace programů

Instituce určené k realizaci projektů a programů pravidelně sledují průběh jejich realizace, průběžně informují Komisi a předkládají jí zprávy, které dokumentují, že vynakládané prostředky jsou využívány účelným způsobem, tzn. dochází k ověřování uznatelných výdajů. Komise sleduje činnost ustanovených kontrolních systémů a postupně uvolňuje zbývající část příspěvku ze strukturálních fondů. Analyzuje vývoj sledovaných ukazatelů a hodnotících studií a provádí tématické výměny. Dojde-li k přijetí nových priorit Společenství, které mají dopad na rozvoj regionů, jsou o tom informováni příslušní činitelé odpovědní za jednotlivé programy.

5. FINANCOVÁNÍ PROGRAMŮ A PROJEKTŮ

Cílem politiky hospodářské a sociální soudržnosti je podpora rozvoje těch regionů, jejichž úroveň nedosahuje v daných kritériích určitý evropský hospodářský a sociální standard. Tato podpora se týká především ochrany životního prostředí, zlepšení infrastruktury, snížení nezaměstnanosti, restrukturalizace průmyslu či rozvoje lidských zdrojů.

ČR měla možnost čerpat prostředky pro nejrůznější projekty už z tzv. předvstupních nástrojů (ISPA, PHARE, SAPARD), výše podpor samozřejmě nedosahovala takového objemu, který jako řádný člen EU bude mít k dispozici nyní. Aktivní činnost všech předvstupních nástrojů skončila dnem vstupu ČR do EU. Po tomto datu budou do roku 2006 pouze dobíhat projekty financované z předvstupních nástrojů.

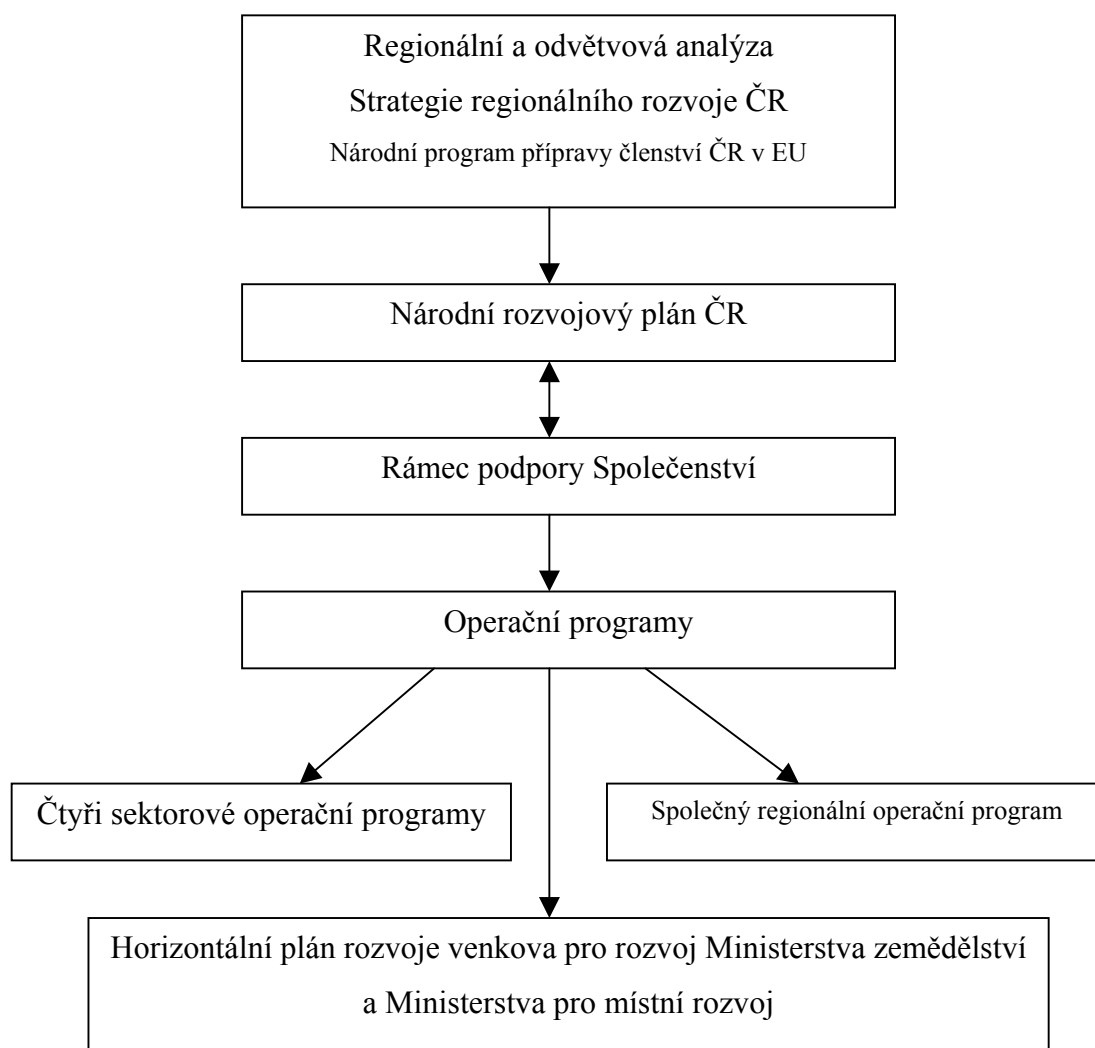
Aby mohla ČR čerpat prostředky ze Strukturálních fondů, musela předložit Evropské komisi **Národní rozvojový plán**. Tento dokument představuje zevrubné zdůvodnění potřeby podpory ze zdrojů EU a definuje cíle a priority, jichž má být dosaženo. Národní rozvojový plán je sestavený pro období 2004-2006. Po uplynutí této doby bude vypracován a předložen vládě ČR a Evropské komisi nový plán, který bude na období 2007-2013, sestavený na základě nových informací, potřeb a cílů. Na základě Národního rozvojového plánu Evropská komise schválí **Rámec podpory Společenství**. Tento dokument můžeme charakterizovat jako smlouvu mezi Evropskou komisí a ČR, jímž se obě strany zavazují poskytnout prostředky na dosažení cílů uvedených v Rámci podpory Společenství. Kromě přesně vymezených cílů a priorit je v dokumentu finanční plán, rozsah a forma finanční spoluúčasti ze strany EU a období pro její poskytování. Cíle Rámce podpory Společenství jsou postaveny na Národním rozvojovém plánu ČR.

Detailní popisy cílů a podmínky čerpání podpory na jejich dosažení v jednotlivých oblastech jsou blíže charakterizovány v **Operačních programech**. ČR si určila čtyři sektorové a jeden Společný operační program (regionální).

Po schválení Evropskou komisí byly určeny jednak řídicí komise, které rozhodují o financování, jednak monitorovací výbor, který má za úkol výběr a podmínky realizace projektů a dohled nad jejich realizací. Pro regiony cíle 2 je možné použít zkrácený proces přípravy dokumentů tzv. **Jednotný programový dokument**, který spojuje Národní rozvojový plán, Rámec podpory Společenství a Operační program v jeden dokument.

Kromě již zmiňovaných dokumentů, Evropská komise vyžaduje informativní dokument, který je nazván jako **Programový dodatek**, který obsahuje detailní prvky na úrovni opatření sloužící k implementaci programových dokumentů.

Soustava programových dokumentů

Toto schéma soustavy programových dokumentů dává přehled o rozsahu programové dokumentace, kterou musela ČR vypracovat a předložit EU, aby šlo možné zahájit jednání o finančních prostředcích pro regiony Cíle 1.

Vedle Operačních programů, které si v Rámci podpory Společenství určila sama ČR, existují programy nadnárodního rámce s názvem **Iniciativy Společenství**. Jednotlivými nadnárodními programy, které také poskytují možnost spolufinancování ze Strukturálních fondů EU, je sledován rozvoj např. přeshraniční spolupráce, transnárodní i mezi vzdálenými regiony členských zemí EU. Další iniciativa EU, program EQUAL, má

za cíl narovnání rozdílů mezi skupinami obyvatel, tzn. boj proti různým formám diskriminace.

Řídícím orgánem pro Rámec podpory Společenství, který nese celkovou odpovědnost za účinnost, správnost řízení a provádění pomoci poskytované ze Strukturálních fondů je Ministerstvo pro místní rozvoj. Řídící orgán je odpovědný za věcnou koordinaci pomoci v rámci strukturální politiky EU a rovněž za komunikaci s Evropskou komisí. Výkonem řídicího orgánu pro Rámec podpory Společenství byl pověřen odbor Rámce podpory Společenství Ministerstva pro místní rozvoj.

5. 1. FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ

Strukturální fondy neprovádějí bez souhlasu ostatních institucí přímé přiděly prostředků na projekty vybrané Komisí. Hlavní priority rozvojového programu jsou stanovovány ve spolupráci s Komisí, ale volba projektů a jejich řízení jsou především věcí národních a regionálních úřadů. Tato větší decentralizace je jedním z hlavních přínosů plánovacího období.

Po výběru projektů je zajištěno financování z národních zdrojů i z prostředků Společenství. Rozpočty jednotlivých projektů se vždy skládají jednak z prostředků Unie, jednak z prostředků čerpaných ze zdrojů na národní úrovni, a to veřejných nebo soukromých zdrojů.

Financování ze zdrojů Unie se vždy přidává k prostředkům, které jsou k dispozici na národní úrovni. Jednotlivé země tak dostávají možnost překonat své limity dané jejich finančními možnostmi. Zdroje z EU doplňují národní zdroje určené ke spolufinancování programů a projektů.

Za rozvoj oblastí, které se nacházejí v obtížné situaci, odpovídají především samy členské státy. Unie členským státům pomáhá především dosahovat vyšších cílů a získávat lepší výsledky.

5. 2. VÝVOJ PROJEKTŮ KOHEZNÍHO FONDU A PROGRAMU ISPA

Na rozdíl od strukturálních fondů nejsou Kohezní fond a ISPA určeny na spolufinancování programů, ale na projekty a fáze projektů, které jsou od samého

začátku přesně definovány. Členské státy tyto projekty předkládají Komisi. Řídí je příslušné orgány na národní úrovni a kontrolu zajišťuje monitorovací výbor.

5. 3. SPOLUFINANCOVÁNÍ PROGRAMŮ A PROJEKTŮ

Národní fond spravuje nejen finanční prostředky ze strukturálních fondů a Fondu kohezního, ale i národní prostředky, kterými doplňuje ČR pomoc z EU. Tímto tak splňuje **princip spolufinancování**. Jednou ze základních podmínek absorpční schopnosti ČR je zajištění dostatečného objemu finančních prostředků pro spolufinancování. Národní rozvojový plán uvádí 33,3%ní průměrnou výši spolufinancování předvstupní pomoci v letech 1999-2003.

Skutečná výše spolufinancování závisí na jednotlivých fondech, programech, projektech, na disponibilních zdrojích příjemce a případných výnosech, které s sebou přinese specializace daného projektu. U financování neziskového projektu Cíle 1 obdrží žadatel celý objem prokazatelných výdajů, a to v následujícím složení: 75% hradí EU (u ISPY se tato výše pohybuje až do 85%) a 25% hradí ČR. Jedná-li se o ziskový projekt, může jeho předkladatel požadovat pouze 50% z celkové výše prokazatelných výdajů a zbytek hradí sám. Z těchto 50% dostane od EU 75% finančních prostředků a od státu zbylých 25%.

5. 3. 1. Financování programů pomocí úvěrů od Evropské investiční banky

Evropská investiční banka má za úkol především přispívat k integraci, vyváženému rozvoji a upevňování hospodářské a sociální soudržnosti v Unii. Její úvěry se používají na zlepšování transevropských dopravních a energetických sítí, na podporu dynamického rozvoje firem, na ochranu a tvorbu životního prostředí, na zvyšování kvality života ve městech a na šíření znalostí a podporu inovací. Úvěry na regionální rozvoj a na zmírňování rozdílů dosáhly v roce 1999 částky 17 miliard EUR.

Na budování informační společnosti, na výzkum a vývoj, inovace, zvyšování konkurenceschopnosti a rozvoj lidských zdrojů jsou určeny zvláštní úvěry v rámci iniciativy, které byly pojmenovány „Innovation 2000“. Pro tuto iniciativu se na léta 2000-2003 předpokládá financování ve výši 12 až 15 miliard EUR.

Úvěry, které od Evropské investiční banky od roku 1990 čerpají země střední a východní Evropy, jsou směřovány především do rozšiřování a modernizace komunikační

infrastruktury, jakožto například do železničních a silničních spojů, přístavů, letišť a řízení letového provozu, pevných i mobilních telefonních linek apod. Do strategie banky se také řadí podpora přímých investic v zemích střední a východní Evropy, které jsou především v partnerství s firmami z Unie, ochrana přírodního prostředí a zvyšování kvality života ve městech. V roce 1999 poskytla Evropská investiční banka úvěry v celkové výši 2,4 miliardy EUR.

5. 4. FINANČNÍ PERSPEKTIVA, FINANČNÍ RÁMEC 2007 – 2013

Dříve než se zaměříme na Finanční rámec pro období 2007-2013, tak si nejprve charakterizujeme co představuje finanční perspektiva, o co se snaží a čeho je součástí.

Finanční perspektiva představuje základní rámec výdajů Evropské unie na období několika let. Vzniká na základě složitého vyjednávání mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí a představuje maximálně možný rozsah předpokládaných výdajů Společenství. Je každoročně upravována Komisí s ohledem na aktuální vývoj cen a HDP Společenství.

Finanční perspektiva není rozpočtem pro několikaleté období, protože každoroční procedura přípravy rozpočtu zůstává základem jak pro určení aktuální výše výdajů, tak i pro podíl jednotlivých rozpočtových kapitol v daném roce.

Perspektiva se snaží o to, aby největší rozšíření umožnilo udržet konkurenceschopnost Unie, nastartovat ekonomický růst a tvorbu nových pracovních míst, realizovat projekt Evropského občanství prostřednictvím vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva a posílení role EU ve světě.

Finanční perspektiva je součástí interinstitucionální dohody mezi Komisí, Radou a Evropským parlamentem. Jedná se o určitý závazek a dohodu mezi institucemi, že v daném období nepřekročí objem dohodnutých finančních prostředků, o kterých v jednotlivých letech rozhodují. Je peněžním vyjádřením priorit jednotlivých politik Unie a zároveň nástrojem rozpočtové disciplíny a plánování. Určuje limity financování rozpočtu EU.

Prozatím byly uzavřeny tři institucionální dohody tohoto typu. První z nich v roce 1988, druhá v roce 1992 a třetí v roce 1999. Nyní si je shrneme v pár bodech.

Finanční perspektiva 1988 – 1992, tzv. Delorsův balík I

Tato perspektiva obsahovala následující požadavky:

- Omezené výdajů na zemědělskou politiku
- Omezení růstu objemu rozpočtu stropem 1,2 %
- Zavedení 4. zdroje financování – příspěvky členských zemí podle podílu HNP
- Příslib zvýšení finančních prostředků do strukturálních fondů
- Zachování kompenzací pro Velkou Británii

Finanční perspektiva 1993 – 1999, tzv. Delorsův balík II

Tato druhá perspektiva měla následující požadavky:

- navýšení příjmové složky na 1,27 % HNP EU, které souviselo se severním rozšířením v roce 1995
- pokles 3. zdroje příjmu z 1,4 % zpět na 1 % DPH, z důvodu poklesu zátěže pro země, které jsou závislé na dovozu
- potvrzení 4. zdroje – příspěvky členských zemí podle jejich ekonomické výkonnosti v souladu s principy koheze
- vytvoření Fondu solidarity a navýšení výdajů na vnější vztahy v souvislosti s předvstupní pomocí kandidátským zemím střední a východní Evropy

Finanční perspektiva 2000 – 2006

Tato třetí perspektiva je základem finanční části Agendy 2000, která deklarovala finanční schopnost EU přijmout nové členy a zároveň posílit její jednotlivé politiky. Je zatím poslední finanční perspektivou, která byla projednávána na zasedání Evropské rady 24. a 25. března 1999 v Berlíně a obsahuje závazek:

- zachování stropu výdajů na úrovni 1,27 % HNP EU
- postupný pokles zdroje DPH z 1 % na 0,75 % (v roce 2002), 0,5 % (v roce 2003, 2004 a 2005)
- zachování principu kompenzace plateb pro Velkou Británii

Dokument „**Agenda 2000: za silnější a širší unii**“ předložený Komisí v červenci 1997 se zabýval reformou společné zemědělské politiky, budoucími politikami pro hospodářskou a sociální soudržnost, ustanoveními a o předvstupní strategii, dopady budoucího rozšíření a financováním Společenství. V březnu 1998, spolu s legislativními návrhy reforem společné zemědělské politiky, novými pokyny pro strukturální projekty

a předvstupní pomoc, Komise navrhla novou tabulku finančních perspektiv na období 2000 – 2006.

5. 5. NÁVRH FINANČNÍ PERSPEKTIVY 2007 – 2013

Návrh nové finanční perspektivy na období 2007 – 2013 formuluje priority Unie v řadě životně důležitých oblastí jako je výzkum a vývoj, posílení konkurenceschopnosti Unie v souladu s Lisabonskou strategií, posiluje občanská práva, svobodu, bezpečnost a spravedlnost, ochranu zdraví a ochranu spotřebitele – s cílem učinit z EU bezpečnější místo pro život. Daný soubor návrhů, které Komise předkládá již od června 2004, je nezbytnou součástí cíle, aby Rada a Evropský Parlament dosáhly dohody o finančním rámci 2007 – 2013 v červnu 2005.

Návrhy charakterizují jednoznačně přesun k růstu a zaměstnanosti, s důrazem na činnosti založené na znalostech, jako je výzkum a inovace. Ve svém návrhu Komise předělala strukturu výdajů v členění do jednotlivých rozpočtových kapitol. Které se nyní zaměřují na pět hlavních skupin činností. Jejich seznam a předpokládanou výši finančních prostředků znázorním v tabulce, kterou uvedu po charakteristice jednotlivých kapitol.

Kapitola 1: Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost

Aby se Evropská unie stala skutečným konkurenceschopným hospodářstvím založeným na znalostech jak to definuje Lisabonská strategie, musí zajistit větší investice do výzkumu a vývoje, zejména v oblasti informačních a komunikačních technologií, které zvyšují produktivitu. Dále je třeba se větší mírou podílet na financování transevropských dopravních a energetických sítí (TEN), poskytovat větší podporu podnikatelskému prostředí, zejména malým a středním podnikům, optimalizovat systém vzdělávání a odborné přípravy a zajistit účinný a hospodárný systém prodeje a spotřeby energie.

V současné době Evropská unie investuje do výzkumu a vývoje téměř 2 % HDP a do oblasti informačních a komunikačních technologií směřuje jen 20 % veškerých výdajů na výzkum. Finanční výhled umožní podniknout kroky nezbytné k tomu, aby do roku 2010 splnila cíl Lisabonské strategie. TEN sítě jsou klíčovým prvkem zajišťujícím dobré fungování vnitřního trhu. Malé a střední podniky představují více než 90 % evropských podniků. Finanční výhled jim umožní snazší přístup k podpůrným finančním službám což povede k růstu počtu pracovních míst a růstu HDP. Vzdělávací programy

COMENIUS, ERASMUS, LEONARDO apod. budou sloučeny do jediného programu celoživotního vzdělávání s cílem nadále zvyšovat počet studentů zapojených do těchto programů.

Kapitola 2: Soudržnost pro růst a zaměstnanost

S rozšířením o deset nových členských zemí se v rozšířené Unii zdvojnásobily socio-ekonomické rozdíly. Aby se tento stav vyřešil navrhuje nový finanční ráme reformu politiky soudržnosti. Základ zjednodušeného rámce tvoří tři cíle, neboli priority – **konvergence, regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, evropská územní spolupráce.**

Třemi hlavními zdroji financování zůstávají strukturální fondy:

- **Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)** – poskytne finanční prostředky na zmenšení rozdílů mezi úrovněmi v různých regionech a sníží zaostalost u nejvíce znevýhodněných regionů (včetně venkova)
- **Evropský sociální fond (ESF)** – poskytne podporu při dosahování plně zaměstnanosti, při zlepšování kvality a produktivity práce
- **Fond soudržnosti** – pomáhá skupině zemí, jejichž HDP je nižší než 90 % průměru EU, a to prostřednictvím příspěvků na zlepšování dopravní a energetické infrastruktury a ochrany životního prostředí.

Kapitola 3: Zachování a správa přírodních zdrojů

Opatření financovaná v rámci této kapitoly zahrnují podporu prosperujícího a konkurenceschopného venkovského hospodářství, programů zaměřených na ochranu životního prostředí a pomoc odvětví rybolovu, které se přizpůsobuje novým okolnostem. Reforma společné zemědělské politiky z let 2003 – 2004 do velké míry zrušila vazbu mezi subvencemi a produkcí. Zemědělci nyní mohou volně produkovat to, co spotřebitelé žádají a to v rámci konkurenčního prostředí, přičemž zajišťují vysokou úroveň ochrany životního prostředí, kvality potravin a dobrých životních podmínek zvířat. Návrh obsahuje i navýšení výdajů na rozvoj venkova ve snaze podnítit růst a vytvořit ve venkovských oblastech pracovní příležitosti. Obsahem této kapitoly je i společná rybolovná politika, která má zaručit budoucímu rybolovu zdravé a vyvážené mořské prostředí.

Kapitola 4: Občanství, svoboda, bezpečnost a právo

Vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva se stalo klíčovou politikou Unie. V návrhu finančního rámce Komise doporučuje nahradit řadu nejrůznějších činností v této oblasti třemi rámcovými programy:

- **Solidarita a řízení migračních toků** – pro podporu zásady solidarity ve smyslu sdílení odpovědnosti jednotlivými členskými zeměmi
- **Bezpečnost a zajištění svobod** – pro zajištění účinné spolupráce v rámci boje proti terorismu a organizovanému zločinu
- **Spravedlnost** – pro podporu rozvoje a provádění soudní spolupráce v občanských a trestních věcech

Obsahem této kapitoly je i program zdraví a ochrana spotřebitele s cílem zlepšit kvalitu života občanů EU. Důležitou součástí evropského občanství jsou i iniciativy v oblasti mládeže, kultury a médií. Program **Kultura 2007** bude podporovat nadnárodní mobilitu umělců a jejich děl, program **Media 2007** bude styčným bodem audiovizuálních operátorů a bude přispívat k distribuci evropských filmů a program **Občané pro Evropu** bude usnadňovat spolupráci evropských občanů prostřednictvím partnerství měst.

Kapitola 5: EU jako světový partner

Prostřednictvím obchodu, rozvojové spolupráce, humanitární pomoci a řady dvoustranných a vícestranných dohod roste význam Evropské Unie na světové scéně. EU se snaží chránit své občany před hrozbami jakými jsou terorismus, šíření zbraní hromadného ničení, národní a regionální konflikty. Též se podílí na šíření stability a prosperity za svými hranicemi. Cílem nového finančního rámce je zlepšit efektivitu a soudržnost zahraničních akcí a zároveň zvýšit finanční prostředky poskytované z rozpočtu EU z 9,3 % v roce 2006 na 9,9 % v roce 2013. Zároveň Komise navrhuje zjednodušit a racionalizovat finanční nástroje a zredukovat stávajících 30 legislativních nástrojů na pouhých 6:

- **nástroj rozvojové spolupráce a hospodářské spolupráce** – pro zlepšování životních podmínek ve světě
- **Evropský nástroj sousedství a partnerství** – pro budování užších vztahů s nejbližšími sousedy, včetně Ruska
- **předvstupní nástroj** – pomoc kandidátským zemím (Chorvatsko a Turecko)

- **nástroj stability** – nový mechanismus řešení krizí a nestability ve třetích zemích
- **humanitární pomoc**
- **makrofinanční pomoc**

Jak už jsem řekla, tak finanční perspektiva je nedílnou součástí dohody mezi Komisí, Evropským parlamentem a Radou, vymezuje maximální částku a složení plánovaných výdajů společenství. Evropská rada (hlavy států a předsedové vlád členských zemí EU) rozhodují jednomyslně o částkách, které navrhla Komise. Prvním krokem schvalování nové finanční perspektivy bylo sdělení Komise z 10. února 2004, ve kterém Komise navrhla celkový objem závazků ve výši **1 025 035 mil. EUR**. 16. července 2004 se k plánovanému rozpočtu vyjádřila Rada, Parlament k němu vyslovil své stanovisko v listopadu 2004.

Nyní pro přehlednost uvádím tabulku, ve které jsou uvedeny jednotlivé kapitoly s předpokládanou výší finančních prostředků.

**Přehled finančního rámce 2007 - 2013
(v milionech EUR v cenách roku 2004)**

Činnost	Celkem v mlrd. EUR	Podíl na celkovém množství v %
Kapitola 1: Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost		
Výzkum	67,8	6,6
Doprava a energie	20,7	2
Vzdělávání a odborná příprava	12	1,2
Sociální politika	0,6	0,1
Konkurenceschopnost a inovace	3,7	0,4
Cl + FISCALIS	0,5	0,1
Růstový vyrovnávací fond	7	0,7
Ostatní (včetně administrativy)	20,4	2
Celkem	132,7	13,1
Kapitola 2: Soudržnost pro růst a zaměstnanost		
Konvergence	264	25,8
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	57,9	5,7
Evropská územní spolupráce	14,3	1,4
Ostatní (včetně administrativy)	2,5	0,2
Celkem	338,7	33,1
Kapitola 3: Zachování a správa přírodních zdrojů		
Zemědělství	301,1	29,4
Rozvoj venkova	88,8	8,7
Ochrana životního prostředí	2,1	0,2
Rybolov	7,6	0,7
Ostatní (včetně administrativy)	5,1	0,5
Celkem	404,7	39,5
Kapitola 4: Občanství, svoboda, bezpečnost a právo		
Svoboda, bezpečnost a právo	8,3	0,8
Ochrana zdraví a spotřebitele	1,8	0,2
Kultura, mládež, média, občanství	2,5	0,2
Nástroj rychlé reakce	0,1	0,01
Fond solidarity	6,2	0,6
Ostatní (včetně administrativy)	5,8	0,6
Celkem	24,7	2,4
Kapitola 5: EU jako světový partner		
Předvstupní pomoc	12,9	1,3
Politika sousedství	13,1	1,3
Rozvoj venkova	39	3,8
Stabilita	3,9	0,4
Garanční fond pro půjčky	1,2	0,1
Ostatní (včetně administrativy)	25,3	2,1
Celkem	95,4	9
Ostatní výdaje (jiné EU instituce, evropské školy atd.)		28,7
CELKEM		1025

Zdroj: Informační centrum EU

Z tabulky Přehledu finančního rámce pro období 2007 – 2013 vyplývá, že nejvíce z Rozpočtu EU se bude vyplácet na kapitulu 3: Zachování a správa přírodních zdrojů v celkové částce 404,7 mld. EUR a z této částky největší podíl bude mít Zemědělství, a to ve výši 301,1 mld. EUR. Jako druhá nejvíce financovaná kapitola bude kapitola 2: Soudržnost pro růst a zaměstnanost v celkové částce 338,7 mld. EUR a z této částky zaujme největší podíl Konvergence, a to ve výši 264 mld. EUR.

Bez finanční perspektivy by bylo těžké dohodnout se a schválit rozpočty na jednotlivá léta. Pokud by finanční perspektivu neschválil Parlament nebo Rada, pokračovalo by se na základě rozpočtového provizoria, stanovovaného na každý měsíc. Tento postup by zcela znemožnil financování víceletých programů (např. CULTURE, MEDIA, ERASMUS atd.). Navíc bez finanční perspektivy by jednotlivé členské země nemohly využívat prostředky ze strukturálních a jiných fondů, což by mělo negativní dopad na fungování regionální a strukturální politiky EU.

6. REGIONÁLNÍ POLITIKA A POLITIKA SOUDRŽNOSTI 2007 - 2013

V programovém období 2007 – 2013 bude regionální politika a politika soudržnosti Evropské unie konfrontována se **čtyřmi úkoly**:

- 1. V rozšířené Unii je zapotřebí větší soudržnosti**
- 2. Posilování priorit Unie**
- 3. Zvyšování kvality na podporu vyváženějšího a trvale udržitelného rozvoje**
- 4. Nové partnerství pro soudržnost**

Nyní si budeme stručně charakterizovat jednotlivé úkoly těchto politik.

1. V rozšířené Unii je zapotřebí větší soudržnosti

Rozšíření Unie na 25 členských států (a následně na 27 nebo i více) bude pro konkurenceschopnost a vnitřní soudržnost Unie představovat nebývalý problém. Tento proces totiž povede ke zvětšení rozdílů v hospodářském rozvoji, ke geografickému přesunu nerovností směrem na východ a ke složitější situaci v zaměstnanosti, přičemž socio-ekonomické rozdíly se zdvojnásobí a průměrný HDP Unie klesne o 12,5 %.

Zároveň celá Unie čelí problémům vyplývajícím z pravděpodobného urychlení hospodářské restrukturalizace v důsledku globalizace, otevření obchodu, technologické revoluce, rozvoje ekonomiky založené na znalostech, stárnutí obyvatelstva a vzrůstu imigrace. Jako odrazový můstek do budoucna by proto měla Unie plně využívat příležitostí, které nabízí současný trend směřující k oživení.

2. Posilování priorit Unie

Ve snaze zlepšit výkonnost hospodářství EU stanovily hlavy států Unie a předsedové jejich vlád, kteří se v březnu 2000 sešli v Lisabonu, strategii, která má do roku 2010 učinit z Evropy nejúspěšnější a nejkonkurenceschopnější ekonomiku světa založenou na znalostech. Vrcholná schůzka v Nice v prosinci 2000 pak převedla lisabonské cíle, zaměřené na omezení chudoby, v koordinovanou strategii EU, která si klade za cíl sociální integraci. Lisabonská strategie však byla rozšířena i na vrcholné schůzce v Göteborgu v červnu 2001, kde se nově zdůraznila ochrana životního prostředí a dosažení udržitelnějšího rozvoje.

Politika soudržnosti je nezbytná v situaci, kdy ostatní programy Společenství zaznamenávají významné přínosy za omezených, i když lokalizovaných nákladů. Zmíněná politika pomáhá tyto příjmy rozdělovat, ale předvídáním změn a usnadněním přizpůsobivosti musí dále začleňovat cíle z Lisabonu a Göteborgu a stát se hlavním prostředkem k jejich realizaci pomocí národních a regionálních rozvojových programů.

3. Zvyšování kvality na podporu vyváženějšího a trvale udržitelného rozvoje

Posílení regionální konkurenceschopnosti dobře nasměrovanými investicemi v celé Unii a nabízení hospodářských příležitostí, které lidem pomohou využít svých schopností, podpoří růstový potenciál hospodářství EU jako celku ve prospěch všech. Zajištěním vyváženějšího rozložení hospodářské aktivity v celé Unii pomáhá navíc regionální politika zmenšovat tlak nadměrné koncentrace, dopravního zahlcení atd.

4. Nové partnerství pro soudržnost

Reforma politiky soudržnosti by měla poskytnout také příležitost k větší efektivitě, transparentnosti a politické odpovědnosti. To vyžaduje především definovat strategický přístup k této politice, vyjádřit její priority, zajistit koordinaci se systémem hospodářského a sociálního řízení a umožnit pravidelné a otevřené kontroly dosaženého pokroku. Předpokladem takového přístupu je ovšem nutnost posílit institucionální kapacity na všech správních úrovních Unie, aby bylo možné využít jednu z hlavních výhod politiky soudržnosti.

Po konfrontaci Evropské unie se čtyřmi úkoly si musíme charakterizovat již zmíněné strategie, a to Lisabonskou strategii a strategii z Göteborgu.

Lisabonská strategie

Lisabonská strategie, schválená na vrcholné schůzce v březnu 2000, definuje pro Unii „nový strategický cíl zaměřený na posílení zaměstnanosti, ekonomickou reformu a sociální soudržnost v rámci ekonomiky založené na znalostech“. Tento velmi často citovaný klíčový úkol, podle kterého se Unie musí „stát nejvíce konkurenceschopnou a nejdynamičtější ekonomikou světa založenou na znalostech, schopnou trvalého hospodářského růstu doprovázeného kvantitativním a kvalitativním zlepšením zaměstnanosti a větší sociální soudržností“, byl o rok později doplněn na vrcholné schůzce v Göteborgu, která byla věnována trvale udržitelnému rozvoji. Lisabonská strategie tedy

spočívá na třech pilířích: první dva, týkající se ekonomického a sociálního oživení, jsou doprovázeny třetím z oblasti životního prostředí.

Strategie z Göteborgu

Trvale udržitelný rozvoje možné definovat jako ten, který splňuje současné potřeby, aniž by ohrozil schopnosti budoucích generací naplnit své vlastní potřeby. Zařazení otázky ochrany životního prostředí mezi ostatní politiky Společenství se prosadilo v roce 1993. Na základě přijetí Amsterdamské smlouvy v roce 1997 byl na seznam cílů Unie přidán záměr podporovat „harmonický, vyvážený a trvale udržitelný rozvoj ekonomických činností“ a v květnu 2001 se stal předmětem Sdělení pro strategii trvale udržitelného rozvoje, které zveřejnila Evropská komise. V červnu 2001 pak bylo na vrcholné schůzce v Göteborgu dohodnuto přidat rozměr životního prostředí k lisabonskému procesu.

6. 1. NOVÁ STRUKTURA POLITIKY SOUDRŽNOSTI V EU

Dne 18. února 2004 schválila Evropská komise Třetí zprávu o hospodářské a sociální soudržnosti nazvanou „**Nové partnerství pro soudržnost v rozšířené Unii, konvergenci, konkurenceschopnost, spolupráci**“, ve které popisuje svou vizi politiky soudržnosti na období let 2007 – 2013. Na základě návrhu rozpočtu, který předložila 10. února 2004, bude na politiku soudržnosti v novém období věnováno něco přes 336 miliard EUR, a to s následujícími prioritami:

- 1) Konvergence: podpora růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských státech a regionech**
- 2) Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost: předvídat a podporovat změny**
- 3) Evropská územní spolupráce: zajištění harmonického a vyváženého rozvoje v celé Unii**

1) Konvergence

Tento cíl se bude týkat především těch regionů, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru Společenství. Aby ovšem bylo možné čelit „statistickému efektu“ spojenému s rozšířením, je zároveň navrhována dočasná podpora pro regiony, jejichž HDP na obyvatele by byl nižší než 75 % průměru Společenství, vypočteného pro EU-15.

Hlavními tématy spolufinancování národních a regionálních programů budou modernizace a diverzifikace hospodářské struktury, rozvoj a modernizace základní infrastruktury, ochrana životního prostředí, posílení administrativní kapacity, zlepšení kvality institucí na trhu práce a systémů vzdělávání i odborné přípravy a zhodnocení lidských zdrojů. Na členské státy, jejichž hrubý národní produkt je nižší než 90 % průměru Společenství, se kromě toho bude vztahovat Fond soudržnosti, který bude pokračovat ve financování programů v oblasti dopravy a životního prostředí.

2) Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Základní cíl politiky soudržnosti mimo nejméně znevýhodněné členské státy a regiony bude dvojí: za prvé, aby politika soudržnosti prostřednictvím regionálních fondů pomáhala regionům a jejich úřadům předvídat a podporovat hospodářské změny v průmyslových, městských i venkovských oblastech posilováním jejich konkurenceschopnosti a atraktivity, přičemž v úvahu by brala ekonomické, sociální a územní rozdíly. **Za druhé**, aby prostřednictvím národních plánů politika soudržnosti pomáhala lidem předvídat hospodářské změny a přizpůsobit se jim v souladu s prioritami evropské strategie zaměstnanosti podporou politik zaměřených na plnou zaměstnanost, kvalitu a produktivitu práce a na sociální integraci.

3) Evropská územní spolupráce

Na základě zkušeností získaných z iniciativy INTERREG se ve zprávě navrhuje pokračovat v politice, která na území Unie podporuje harmonickou a vyváženou integraci prostřednictvím spolupráce na přeshraniční a nadnárodní úrovni. Přeshraniční spolupráce by se týkala v podstatě všech regionů podél vnějších a vnitřních hranic, ať již kontinentálních nebo přímořských. Jedná se především o hledání společných řešení společných problémů díky spolupráci příslušných úřadů dotčených celků v takových oblastech, jako je rozvoj městských, venkovských a pobřežních oblastí, posílení hospodářských vztahů a vytváření sítí malých a středních podniků.

Základem uskutečňování politiky soudržnosti je několik zásadních principů, které nebyly zpochybněny, a to strategického plánování, decentralizovaného řízení a stálého sledování a hodnocení. Zpráva přesto navrhuje i zásadní změny, především navázání nového dialogu s Radou, aby tak byl usnadněn proces přizpůsobení politiky soudržnosti prioritám stanoveným v Lisabonu a Göteborgu. Evropské instituce by navíc

měly každý rok zhodnotit pokrok v oblasti strategických priorit a dosažené výsledky, a to na základě shrnutí vypracovaného Komisí podle různých národních zpráv.

Závěrem lze konstatovat, že regionální politika a politika soudržnosti bude mít v budoucnu takový význam, jaký ještě neměla. Bude určena všem občanům na území regionů Unie a bude založena na efektivní solidaritě zaměřené na ty, kteří jsou nejvíce znevýhodněni, avšak bude upravována podle situace.

6. 1. 1. Finanční perspektiva

Jak už jsem se v úvodu zmínila, politice soudržnosti bude věnováno něco přes 336 miliard EUR. Nyní rozdělíme tyto finanční prostředky procenticky pro jednotlivé priority:

Konvergence	78 %
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	18 %
Evropská územní spolupráce	4 %

Zdroj: Informační centrum EU

6. 1. 2. Srovnání Cílů a nástrojů politiky soudržnosti

2000 - 2006		2007 - 2013	
Cíle	Finanční nástroje	Cíle	Finanční nástroje
Fond soudržnosti	Fond soudržnosti	Konvergence a konkurenceschopnost	Fond soudržnosti
Cíl 1	EFRR ESF EZOZF-asistenční FNOR		EFRR ESF
Cíl 2	EFRR ESF	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost * regionální úroveň * národní úroveň: Evropská strategie pro zaměstnanost	EFRR ESF
Cíl 3			
INTERREG	EFRR	Evropská územní spolupráce	EFRR
URBAN	EFRR		
EQUAL	ESF		
LEADER+	EZOZF-asistenční		
Rozvoj venkova a restrukturalizace odvětví rybolovu mimo Cíl 1	EZOZF-záruční FNOR		
9 cílů	6 nástrojů	3 cíle	3 nástroje

Zdroj: Evropská unie regionům, 2004

6. 2. PŘÍPRAVA DOKUMENTŮ PRO VYUŽÍVÁNÍ FONDŮ EU V OBDOBÍ 2007 - 2013

Podle vývoje projednávání Finanční perspektivy EU a z nich vycházejících návrhů a propočtů stojí před ČR vyhlídka, kdy bude mít v letech 2007 – 2013 k dispozici z fondů EU ročně prostředky v řádu zhruba stovky miliard korun ročně – i bez započtení nutného národního spolufinancování. Tato situace představuje pro ČR unikátní příležitost i obrovskou výzvu. Pro srovnání – v tomto, zkráceném, programovacím období 2004 – 2006 se jedná celkově o zhruba 80 miliard korun. Potřeba absorbovat tento objem financí a efektivně je využít nejlépe ilustruje důležitost příprav, které v tuto chvíli na české straně probíhají.

Na české straně je pro přípravu na využívání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti programovacím období 2007 – 2013 klíčové vyjednání a schválení tří základních kategorií strategických dokumentů.

Připravovaná nová evropská legislativa požaduje vytvoření nového typu dokumentu obsahujícího politické závazky členského státu vůči EU – **Národní strategického referenčního rámce (NSRR)**, který bude podléhat negociačnímu procesu s Evropskou komisí. Tento dokument bude spojnicí mezi evropskými prioritami uvedenými v tzv. Strategických obecných zásadách Společenství pro politiku hospodářské, sociální a územní soudržnosti a národními prioritami politiky soudržnosti rozpracovanými v operačních programech. Na operační úrovni by členské státy měly vytvořit dokumenty odrážející tematická a regionální hlediska, které by definovaly hlavní oblasti intervence strukturálních fondů do úrovně priorit. NSRR se stane základním dokumentem pro přípravu dalších programových dokumentů členského státu – **Tematických a regionálních operačních programů**.

Na úrovni EU budou priority intervencí popsány v **Strategických obecných zásadách společenství (SOZS)**. SOZS nově definuje Evropská komise jako určitý rámec intervencí financovaných z fondů EU. První návrh představila EK již v lednu 2005, oficiální návrh byl vyhlášen v červenci 2005 po projednávání textu dokumentu se členskými zeměmi EU a koncem září Komise zpracuje konečnou verzi dokumentu, kterou předá Radě ministrů ke schválení.

Detaily programování s konečnou platností určí finální podoba **pěti nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti**. Nejvýznamnější z nich je Nařízení Rady o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj,

Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti, které vymezuje společné zásady, pravidla a normy pro provádění EFRR, ESF a Fondu soudržnosti. Toto nařízení se opírá o zásadu řízení sdíleného Unii s členskými státy a regiony a stanovuje nový postup programování, společné normy pro finanční řízení, kontrolu a hodnocení. Reformovaný systém provádění umožní jednodušší, proporcionální a více decentralizované řízení strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Harmonogram přípravy ČR na další programovací období schválila vláda ČR usnesením č. 245 z 2. března 2005 k postupu přípravy ČR na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti v letech 2007 – 2013.

Vláda schválila tyto **prioritní oblasti** politiky hospodářské a sociální soudržnosti pro období let 2007 až 2013:

- Podnikání
- Lidské zdroje a vysoké školy
- Inovace a znalostní ekonomika
- Dostupnost a infrastruktura
- Řešení regionálních disparit

Podrobné rozpracování priorit do dílčích cílů a popsání strategie jejich realizace, včetně promítnutí do struktury operačních programů, bude v případě ČR uvedeno v **Národním rozvojovém plánu (NRP) 2007 – 2013**. NRP 2007 – 2013 popíše nastavení systému koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti a klíčové body tohoto systému budou promítnuty do Národního strategického referenčního rámce.

Řídící a koordinační výbor (ŘKV) je nejvyšší formální institut koordinace přípravy ČR na další programovací období 2007 – 2013. Ve výboru jsou zastoupeny orgány státní správy (věcně příslušná ministerstva, ÚV), regiony soudržnosti ČR, hospodářská komora, ČSÚ a další subjekty (vysoké školy, podnikatelé, odbory, neziskový sektor). Výboru předsedá ministr pro místní rozvoj. Činnost sekretariátu ŘKV vykonává Odbor Rámce podpory Společenství na Ministerstvu pro místní rozvoj. Podle schváleného harmonogramu vypracoval ŘKV v listopadu 2005 návrh zaměření operačních programů a první návrh „Národního rozvojového plánu ČR 2007 – 2013“, včetně finančního rámce a v prosinci 2005 byl předložen.

Z časového hlediska je pak klíčový především vývoj projednávání **finanční perspektivy EU na léta 2007 – 2013**. Teprve po jejím schválení mohou být dokončena nová nařízení a vypracovány finanční části příštích programovacích dokumentů, tzn. na schválení finanční perspektivy EU na léta 2007 – 2013 závisí datum, kdy ČR započne reálně využívat prostředky fondů EU v příštím programovacím období.

7. ZHODNOCENÍ ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z PROGRAMŮ PŘEDVSTUPNÍ POMOCI

Předvstupní nástroje – PHARE, ISPA a SAPARD – v České republice byly zaměřeny především na vytvoření podmínek pro co nejrychlejší, nejsnadnější a nejefektivnější čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU po jejím vstupu do EU se současným pozitivním dopadem na hospodářství země.

7. 1. PROGRAM PHARE

Po vstupu České republiky do EU byl nahrazen Společným regionálním operačním programem.

7. 1. 1. Národní program PHARE 2000

Tento program představoval jeden z předvstupních programů, které Evropská komise v České republice spolufinancovala v rámci pomoci ČR na vstup do EU. Obecným cílem tohoto programu bylo připravit struktury a mechanismy, které budou ve spolupráci se žadateli o pomoc schopny přijímat pomoc EU v rámci programů hospodářské a sociální soudržnosti.

Pro Národní program PHARE 2000 bylo finanční memorandum podepsáno 31. října 2000.

Hlavní části Národního programu PHARE 2000 – prioritní oblasti:

- Politická kritéria
- Hospodářská kritéria
- Vnitřní trh
- Zemědělství
- Životní prostředí
- Spravedlnost a vnitřní věci
- Zaměstnanost a sociální věci
- Posilování administrativní kapacity
- Oblast hospodářská a sociální soudržnost

Program byl tvořen třemi fondy v působnosti různých ministerstev:

- Fond investic do výrobního sektoru, který byl v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu
- Fond rozvoje lidských zdrojů, který byl v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí
- Fond podpory infrastruktury pro podnikání, který byl v gesci Ministerstva pro místní rozvoj

Počet realizovaných projektů v jednotlivých NUTS II a jejich celkový finanční objem PHARE 2000

Region	Počet realizovaných projektů	Výše finanční podpory z EU (v EUR)
NUTS II Severozápad (MPO)	62	9 700 504
NUTS II Severozápad (MMR)	52	12 249 816
NUTS II Severozápad (MPSV)	60	5 459 357
NUTS II Moravskoslezsko (MPSV)	34	6 836 873
Celkem	209	34 246 550

Zdroj: Národní program PHARE 2000

7. 1. 2. Národní program PHARE 2001

Cílem tohoto programu je pomoc EU na odstraňování povodňových škod. Evropská unie vyčlenila ČR z Národního programu PHARE 10,4 milionů EUR na pomoc s odstraňováním povodňových škod. U tohoto programu bylo velmi rychle vyhlášené grantové schéma, a to už 20. září 2002, neboť zde byla výborná spolupráce Centra pro regionální rozvoj ČR, Ministerstva pro místní rozvoj a Delegace Evropské komise, které velmi rychle určily podmínky programu a schválily potřebné dokumenty.

Finanční podpora směřovala do nejpostiženějších oblastí České republiky, a to do Ústeckého, Jihočeského, Plzeňského a Středočeského kraje. Předmětem podpory byly projekty, jejichž cílem bylo obnovit povodněmi poničenou dopravní a technickou infrastrukturu. Příjemci finanční pomoci byly ve většině případů obce nebo kraje.

Počet realizovaných projektů v jednotlivých krajích a jejich celkový finanční objem PHARE 2001

Region	Počet realizovaných projektů	Výše finanční podpory z EU (v EUR)
NUTS III Jihočeský kraj	27	3 702 733
NUTS III Plzeňský kraj	13	1 145 432
NUTS III Středočeský kraj	17	2 639 327
NUTS III Ústecký kraj	14	1 674 485
Celkem	71	9 161 977

Zdroj: Národní program PHARE 2001

Grantové schéma na podporu odstraňování povodňových škod bylo ukončeno 25. dubna 2004. Během dvou let bylo uskutečněno celkem 71 projektů, na které Evropská unie pro Českou republiku vyčlenila celkovou sumu 9 161 977 EUR.

7. 1. 3. Národní program PHARE 2003 – část I

Tato první část grantového schéma sloužila pro méně rozsáhlé projekty na podporu podnikatelské infrastruktury v regionech NUTS II Severozápad, Moravskoslezsko a Střední Morava. Program byl vyhlášen formou výzvy k předkládání návrhů dne 22. 1. 2004.

7. 1. 4. Národní program PHARE 2003 – část II

Druhá část tohoto programu je zaměřena na podporu podnikatelské infrastruktury a podporu turistické infrastruktury. Tento program je určen pro regiony NUTS II Severozápad, Jihozápad, Střední Čechy, Severovýchod, Moravskoslezsko, Jihovýchod a Střední Morava. Tento program vyhlásilo Ministerstvo pro místní rozvoj dne 30. 4. 2004.

Vybrané projekty, které patří pod Národní program PHARE 2003, ať už se jedná o část I nebo II, mají pomoci obcím a městům na urychlení rozvoje průmyslových zón, podnikatelských inkubátorů v cílových regionech a kromě toho i obecně přispět k rozvoji těchto regionů zvýšením počtu nových podnikatelských subjektů a snížením nezaměstnanosti.

Grantové schéma zajišťuje podporu omezenému počtu projektů, které zahrnují následující aktivity:

- Stavba a rekonstrukce místních komunikací zajišťujících přístup k podnikatelským zařízením
- Rozvoj technické infrastruktury (rozvody plynu a vody, veřejné osvětlení, kanalizace, rozvody vysokého napětí)
- Rekultivace půdy za účelem komerčního využití
- Stavba, obnova a rekonstrukce zařízení a budov pro podnikatelské aktivity

Pro Národní program PHARE 2003 – část 1 byla České republice od Evropské unie poskytnuta finanční pomoc ve výši 38,5 miliónů EUR, což je přibližně v přepočtu 1,2 miliardy Kč.

Tento program musí být realizován do 31. října 2006. Projekty Národního programu PHARE 2003 jsou zpravidla spolufinancovány českou stranou. U investičních projektů je minimální poměr spolufinancování 25 %.

7. 1. 5. Program CBC PHARE

Tento program byl zahájen již v roce 1994 nejprve při česko-německé hranici. Jeho hlavním cílem je podpora přeshraniční spolupráce se sousedními státy v příhraničních regionech České republiky. Základním bodem programu bylo potlačit negativní vliv hranice na životní podmínky obyvatelstva v příhraničních regionech, prohloubit vzájemnou spolupráci lidí a vytvořit srovnatelné výchozí podmínky pro další rozvoj území na obou stranách hranice. Od roku 1995 byla přeshraniční spolupráce rozšířena na česko-rakouské hranici a od roku 1999 i na hranici s Polskem a Slovenskem.

Pro období 1995 – 1999 přesahoval průměrný objem ročně uvolňovaných prostředků ze strany Evropské unie 1,2 miliard Kč. V letech 1994 – 2004 bylo pro Českou republiku vyčleněno z tohoto programu přes 220 miliónů EUR.

Od roku 2000 je snaha přibližování programu CBC PHARE k programu INTERREG III.

Proces přibližování lze charakterizovat následovně:

- Společné programování
- Stanovení společné strategie pro oba programy
- Vytváření společných rozhodovacích a monitorovacích struktur
- Definice společných kritérií pro hodnocení a výběr projektů

Program CBC PHARE má roční alokaci v celkové výši 19 miliónů EUR. Z těchto 19 miliónů EUR připadá na českoněmecké přeshraniční oblasti 10 miliónů EUR, česko-rakouské přeshraniční oblasti 4 miliónů EUR a česko-polské přeshraniční oblasti 5 miliónů EUR.

Prostřednictvím programu PHARE Česká republika od Evropské unie v průběhu 90. let získávala prostředky v celkovém objemu 60 až 70 miliónů EUR ročně. Od roku 2000 se roční průměr přidělené pomoci zvýšil na 100 miliónů EUR. Pro rok 2002 bylo pro Českou republiku alokováno 103,8 miliónů EUR a pro rok 2003 Česká republika již obdržela 114,18 miliónů EUR. Za celkovou dobu trvání programu PHARE k roku 2003 Česká republika získala přístup k celkové sumě 1,034 miliard EUR.

7. 2. PROGRAM SAPARD

Po vstupu do EU byl nahrazen Operačním programem Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

Základní opatření tohoto programu byly:

- 1.1 Investice do zemědělského majetku
- 1.2 Zlepšování zpracování a marketingu zemědělských produktů a produktů rybolovu
- 1.3 Zlepšení struktur pro kontrolu kvality, kvalitu potravin a ochranu spotřebitele
- 1.4 Meliorace a pozemkové úpravy

- 2.1 Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury
- 2.2 Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností, zajišťující rozmanitost činností a alternativní zdroje příjmu
- 2.3 Metody zemědělské produkce určené k ochraně životního prostředí a uchování krajiny
- 2.4 Zlepšování profesního vzdělávání
- 2.5 Technická pomoc

Přijímání projektů pro program SAPARD bylo ukončeno třetím kolem 30. 4. 2003. O tento program byl veliký zájem ze strany obcí, tak mohla být pouze část žadatelů uspokojena. Nejvíce obce předkládali své projekty v rámci priority: Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury. Zde bylo velké množství předkládaných projektů, ale pouze menší část byla přijata a doporučena k realizaci. Naopak v oblasti zemědělství byla uspokojena většina žadatelů. Čerpání finančních prostředků z programu SAPARD na schválené projekty bude probíhat do konce roku 2006.

První vlna přijímání žádostí o podporu z programu SAPARD probíhala od 15. 4. do 15. 5. 2002. Celkem 883 žádostí o finanční podporu z tohoto programu bylo přijato pracovníky regionálních pracovišť Agentury SAPARD. Celkový požadavek na pomoc z programu SAPARD soustředěný v těchto projektech dosáhl částky 3 miliardy 260 milionů Kč, k dispozici bylo při aktuálním kurzu 1,980 miliard Kč. Z toho vyplývá, že byl zde vysoký zájem o podporu z programu SAPARD.

Nejvíce projektů, a to celkem 171, bylo podáno na regionální pracoviště Agentury SAPARD v Brně za region Jihovýchod. Dále to byly regiony Jihozápad se 160 žádostmi, region Praha a Střední Čechy se 144 žádostmi, region Severovýchod se 138 žádostmi, region Střední Morava se 126 žádostmi, region Ostravsko s 84 žádostmi a nakonec region Severozápad s 60 žádostmi.

Největší zájem o finanční podporu byl z opatření 2.1 Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury, ve kterém bylo předloženo 342 projektů, ale také i zájem o opatření 1.4 Meliorace a pozemkové úpravy, kde bylo předloženo 186 projektů. Dále bylo podáno velké množství žádostí u opatření 2.2 Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností zajišťující rozmanitost aktivit a alternativní zdroje příjmů, což činilo 139 projektů a opatření 1.1 Investice do zemědělského majetku se 114 projekty. V dalším období některé projekty vypadly, neboť v termínu nesplnily všechny předem dané podmínky nebo je předkladatelé sami stáhli. Nakonec bylo doporučeno 464 projektů, což činí 60 % z posuzovaných projektů.

V rámci opatření 2.1 Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury bylo přijato celkem 70 projektů v celkovém finančním objemu 421,3 milionů Kč, pro opatření 2.2 Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností, zajišťující rozmanitost činností a alternativní zdroje příjmu bylo podepsáno 40 smluv na objem 168,4 milionů Kč. Celkově na projekty, které byly zařazeny do priority 2 bylo vyčleněno 589,7 milionů Kč.

Po úspěšné první vlně přijímání žádostí o poskytnutí finanční pomoci z programu SAPARD, určeného pro rozvoj zemědělství a venkova, vyhlásila Agentura SAPARD **2. vlnu** přijímání žádostí o poskytnutí finanční pomoci z programu SAPARD, která proběhla od 25. září do 6. listopadu 2002. V rámci této vlny bylo vybráno 435 žádostí, což v celkové sumě požadovaných finančních prostředků představuje 1 375 250 090 Kč. Nejvíce žádostí bylo schváleno v rámci opatření 1.1 Investice do zemědělského majetku, a to 102 žádostí a opatření 1.2 Zlepšování zpracovávání a marketingu zemědělských produktů a produktů rybolovu se 99 žádostmi.

Celkem bylo přijato 386 projektů z priority 2 a na ně bylo vyčleněno 589,7 miliónů Kč. V rámci opatření 2.1 Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury bylo přijato celkem 266 projektů v celkové finanční částce 1576,9 miliónů Kč, pro opatření 2.2 Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností, zajišťující rozmanitost činností a alternativní zdroje příjmu bylo přijato 120 projektů v objemu 439,1 miliónů Kč.

Jako reakci na krizovou situaci v České republice zapříčiněnou enormními povodněmi navrhlo Ministerstvo zemědělství společně s Ministerstvem pro místní rozvoj zvýhodnit při posuzování žádostí o poskytnutí podpory z programu SAPARD ty žadatele, kteří se nacházejí v oblastech postižených touto živelnou pohromou. Díky tomuto zvýhodnění bylo financováno 114 projektů, což představuje celkovou částku 228 906 744 Kč.

Třetí a zároveň poslední kolo příjmu žádostí o poskytnutí finanční podpory z programu SAPARD proběhlo ve dnech od 9. dubna do 30. dubna 2003. Toto kolo bylo zaměřeno převážně na menší projekty s dobou ukončení do konce roku 2005. Na základě rozhodnutí Ministerstva pro místní rozvoj nebyly přijímány žádosti o podporu na opatření 2.1 Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury a na opatření 2.2 Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností, zajišťující rozmanitost činností a alternativní zdroje příjmu. To znamená, že 3. kolo bylo určeno pouze pro prioritu 1 Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství. Po dobu tří týdnů sedm regionálních pracovišť Agentury SAPARD v Praze, Českých Budějovicích, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně, Olomouci a Opavě přijímalo žádosti o poskytnutí podpory z programu SAPARD spolu s projekty a všemi potřebnými náležitostmi. Agentura SAPARD přijala celkem 952 žádostí. Pro žadatele v rámci tohoto posledního kola bylo k proplacení připraveno celkem 655 miliónů Kč.

Nejvíce projektů bylo předloženo Jihovýchodním regionem – Brno, a to 235 projektů a Jihozápadním regionem – České Budějovice, a to 207 projektů.

Dle auditorů Evropské komise, kteří měli zasedání na přelomu února a března 2003 v České republice a jejichž hlavním cílem bylo hodnocení programu SAPARD, se Česká republika umístila jednoznačně na prvním místě z ostatních přístupujících zemí s počtem přijatých závazků v celkové hodnotě 106 336 792 EUR, což je 115 % celkových vyčleněných finančních prostředků.

K 31. 12. 2004 bylo z programu SAPARD proplaceno 1344 projektů v celkové výši 3 283 669 646 Kč.

7. 3. PROGRAM ISPA

Po vstupu České republiky do Evropské unie je tento program nahrazen Operačním programem Infrastruktura.

Na období 2000 – 2006 bylo pro 10 přistupujících zemí vyčleněna ročně částka ve výši 1,04 miliard EUR (v cenách roku 1999). EU rozdělila finanční prostředky pomocí kritérií: dle počtu obyvatel kandidátských zemí, jejich rozlohy a HDP na hlavu. České republice na základě těchto kritérií připadlo finančních prostředků v rozmezí od 5,5 do 8 % z celkové sumy, což činí přibližně rozpětí od 57,2 do 83,2 miliónů EUR, v korunách je to zhruba 2 až 3 miliardy Kč. Realizace programu spadá do let 2000 – 2006.

EU v ČR přispívala nejvíc na modernizaci železniční trati Zábřeh na Moravě-Krasíkov, a to částkou 72,8 miliónu EUR, ale také na dálnici z Ústí nad Labem k německé hranici, což bylo ve výši 61,8 miliónů EUR. Z ekologických projektů EU přispěla nejvíce na systém nakládání s odpady v Brně, a to ve výši 47,3 miliónů EUR a na ochranné vodohospodářské práce na Dyji v částce 33,4 miliónů EUR. V roce 2002 se EU podílela 30 milióny EUR na odstraňování následků povodní.

Shrneme-li předcházející údaje, pak nám vyjde, že ČR má 27 schválených projektů, z toho 15 v oblasti životního prostředí, 10 v dopravě, jeden velký na nápravu povodňových škod a jeden malý na rozvoj státní správy. Celkový příspěvek ze strany EU činí 506,363 miliónů EUR, tedy přes půl miliardy EUR. Z této sumy bylo smluvně zajištěno z programu ISPA 293 miliónů, zbytek se přesouvá na Kohezní fond.

8. HODNOCENÍ ÚČINNOSTI VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ Z FONDŮ EU

Rámec podpory Společenství představuje základní strategii pro rozvoj regionů ČR na období 2004 – 2006. Řídícím orgánem Rámce podpory Společenství je Ministerstvo pro místní rozvoj. Toto ministerstvo plní funkci výkonného orgánu, jež zajišťuje celkovou koordinaci řízení všech operačních programů podporujících rozvoj území ČR mimo hlavní město Prahu. Odpovídá nejen za efektivitu, racionální řízení pomoci poskytované ČR ze strukturálních fondů, ale především za finanční prostředky ve výši 1,5 miliard EUR, které má ČR k dispozici na období 2004 – 2006.

8. 1. OPERAČNÍ PROGRAMY

Česká republika má v Rámci podpory Společenství vytyčené čtyři sektorové operační programy a jeden regionální.

Operační programy jsou následující:

- Společný regionální operační program
- Operační program Řízení lidských zdrojů
- Operační program Průmysl a podnikání
- Operační program Infrastruktura
- Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

Nyní stručně budu charakterizovat uvedené operační programy.

8. 1. 1. Společný regionální operační program (SROP)

Tento program je komplementární s operačními programy jednotlivých sektorů a s Fondem soudržnosti, rozšiřuje jejich dopad na místní úroveň a orientuje se na společné rozvojové potřeby regionů.

8. 1. 2. Operační program Řízení lidských zdrojů (OP RLZ)

OP RLZ podporuje vysokou a kvalitní úroveň zaměstnanosti založenou na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, včetně integrace ohrožených skupin sociální exkluzí, rovné příležitosti pro muže a ženy, rozvoj celoživotního učení a adaptabilitu zaměstnanců a zaměstnavatelů na změny ekonomických a technologických podmínek.

8. 1. 3. Operační program Průmysl a podnikání (OP PP)

Operační program Průmysl a podnikání podporuje rozvoj podnikatelského prostředí, podnikání v průmyslu a v průmyslových službách, zvyšování konkurenceschopnosti české průmyslové produkce, výzkum a vývoj v průmyslu a rozvoj a zvýšení efektivity energetiky.

8. 1. 4. Operační program Infrastruktura (OP Infrastruktura)

Tento program podporuje modernizaci a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu a snižování negativních důsledků dopravy na životní prostředí. Dále také podporuje ochranu životního prostředí a jeho složek (např. vody, ovzduší a klimatu, nakládání s odpady atd.), ochranu přírody a krajiny a odstraňování starých zátěží.

8. 1. 5. Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ)

Tento program podporuje rozvoj venkovských částí regionů, adaptaci českého zemědělství na evropský model, rozvoj multifunkčního zemědělství, zefektivnění multifunkční role lesů a rozvoj vodního hospodářství.

8. 2. PRŮBĚH ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ

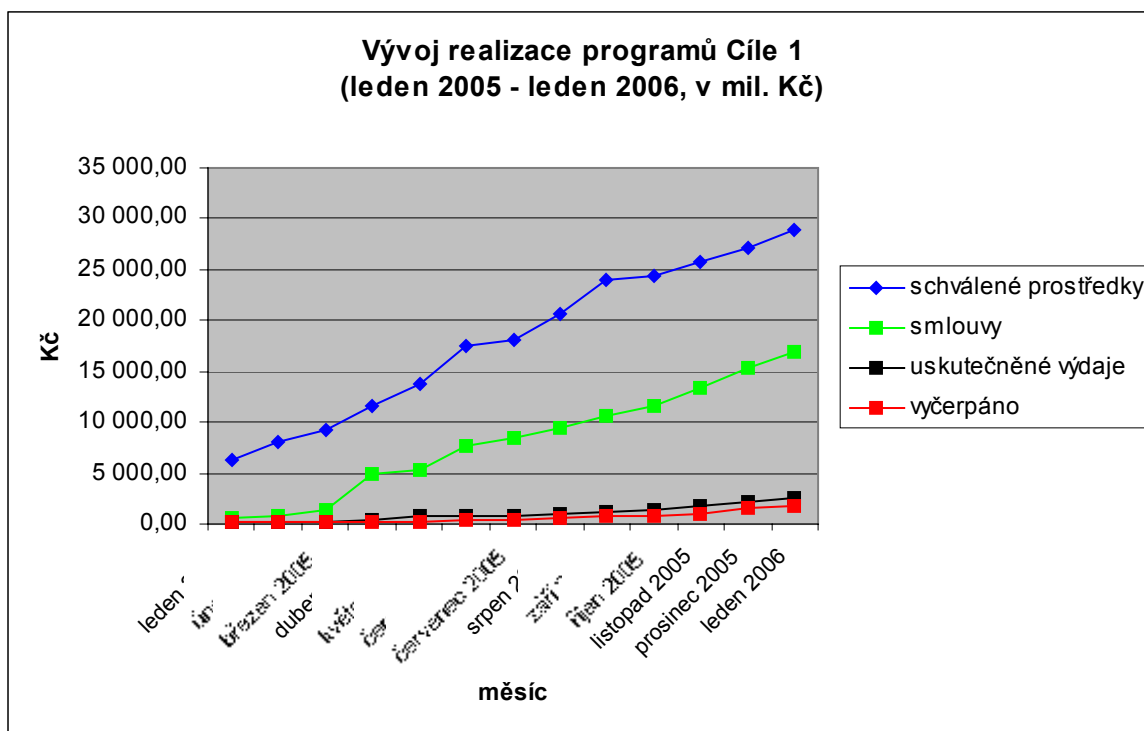
Hodnocení průběhu čerpání strukturálních fondů jsem znázornila do tabulek, které poskytují nejdůležitější údaje v období do 31. ledna 2006. Každý operační program je v gesci určitého řídicího orgánu – ministerstva.

Operační programy	Řídící orgán
Společný regionální operační program (SROP)	Ministerstvo pro místní rozvoj
OP Průmysl a podnikání (OP PP)	Ministerstvo průmyslu a obchodu
OP Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ)	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OP Infrastruktura (OP Infrastruktura)	Ministerstvo životního prostředí
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP RVMZ)	Ministerstvo zemědělství

Hodnocení Cíle 1 v roce 2005 a 2006 v mil. Kč lze zaznamenat do následující tabulky:

Vývoj realizace programů Cíle 1 v roce 2005 a 2006 v mil. Kč (příspěvek Společenství)				
měsíc	schválené prostředky	smlouvy	uskutečněné výdaje	Vyčerpáno
leden 2005	6 321,40	536,7	141,6	141,6
únor 2005	8 045,90	751	256,1	141,6
březen 2005	9 333,00	1 371,70	294,7	170,7
duben 2005	11 563,70	4 884,40	464,4	221,2
květen 2005	13 750,70	5 348	698,6	264,9
červen 2005	17 443,10	7 582,60	832,1	312,2
červenec 2005	18 032,20	8 357,90	736,6	324,2
srpen 2005	20 691,80	9 530	999,9	673,4
září 2005	23 960,30	10 558,90	1 105,70	730,00
říjen 2005	24 303,60	11 651,90	1 316,80	850,00
listopad 2005	25 706,30	13 389,70	1 802,50	1 037
prosinec 2005	27 151,30	15 293,70	2 219,00	1 550,60
leden 2006	28 861,95	16 936,20	2 547,35	1 738,35

Zdroj: MMR, leden 2006

Zdroj: MMR, leden 2006

Z tabulky patrně vyplývá, že k 31. lednu 2006 při realizaci projektů bylo vyčerpáno 1 738,35 mil. Kč ze strukturálních fondů neboli z Cíle 1. O postupu uskutečnění programů vypovídá úroveň výdajů uskutečněných konečnými příjemci při realizaci již schválených projektů v rámci mnoha opatření. Tento celkový objem hraje velkou roli, neboť projekty

se proplácí ex-post (zpětně) ze Strukturálních fondů pomocí Platebního orgánu Ministerstva financí ČR. K 31. lednu 2006 přesáhl tento objem již 23,9 % alokace roku 2004 a stále roste významným tempem. Hodnota autorizovaných výdajů v lednu činila přibližně 1 859,5 mil. Kč, což představuje přibližně 17,49 % alokace roku 2004.

Kromě opatření technické pomoci se čerpání týká priorit:

- 1 a 2 OP RVMZ
- 1 a 2 OP PP
- 1 a 3 OP Infrastruktura
- 1, 2, 3 a 4 SROP
- 1, 2, 3 a 4 OP RLZ

Tyto zmíněné priority využívají finanční podporu ze všech čtyř strukturálních fondů pro programovací období končící 2006 – EAGGF, ERDF, ESF a FIGF.

Finanční ukazatele podávají základní přehled o finančním průběhu realizace podpor spolufinancovaných ze strukturálních fondů. Je nutné se zaměřit nakolik realizované aktivity přispívají k naplňování cílů, které byly stanoveny v jednotlivých programech. Tyto cíle na úrovni Rámce podpory Společenství jsou stanoveny jako specifické cíle. Naopak na úrovni programů se jedná o cíle podle opatření, priorit a programů. V průběhu realizace můžeme sledovat některé ukazatele (ukazatele výstupů a v některých případech výsledků, jejichž agregované hodnoty za projekty na úrovni opatření či priorit slouží k posouzení průběhu realizace). Díky těmto ukazatelům lze charakterizovat úspěšnost monitorovaných aktivit.

V rámci operačních programů lze uplatňovat buď systém kolových nebo kontinuálních výzev v závislosti na jednotlivých opatřeních. Rychlost dalšího čerpání prostředků v závislosti na způsobu administrace jednotlivých opatření a typech projektu může ovlivnit časová náročnost implementace české a evropské legislativy.

Celkový počet schválených projektů v programech v rámci Cíle 1 již mnohonásobně převyšuje alokaci pro rok 2004 (271,5 %), hodnoty uzavřených smluv se pohybují na úrovni 159,3 % této alokace. Realizace několika málo opatření je zpožděna nebo z jiných důvodů neexistuje dosud zásoba vybraných projektů pokrývající alokaci na toto opatření. Toto zpoždění může mít zásadní vliv z hlediska uplatnění pravidla N+2, jedná-li se o opatření vícefondových programů (tzn. OP RVMZ, SROP).

O některá opatření není veliký zájem ze strany žadatelů. U těchto opatření je dán velký prostor pro žadatele, aby mohli podat své žádosti v některém z příštích kol výzev, která budou vyhlášena obvyklým způsobem, či v již probíhajících kontinuálních výzvách.

Pro alokaci roku 2004 z hlediska dodržení pravidla N+2 je možné říci, že objem prostředků refundovaných ze strukturálních fondů v lednu dále rostl. Tyto prostředky tvoří přibližně 16,4 % alokace pro rok 2004. Z krátkodobého hlediska už všechny Operační programy dodržely pravidlo 18 měsíců pro podání první žádosti o platbu EK.

8. 3. VÝVOJ ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z OPERAČNÍCH PROGRAMŮ EU K 31. LEDNU 2006

V následující části jsem se snažila přiblížit čerpání finančních prostředků ČR z jednotlivých operačních programů EU k 31. 1. 2006.

8. 3. 1. SROP

Zatím se uskutečnilo 5 kol výzev pro podání projektů do tohoto operačního programu. K 30. listopadu 2005 bylo ukončeno 5. kolo výzvy pro příjem individuálních projektů, ve kterém mohli žadatelé své projekty podávat. V lednu proběhla zasedání regionálních rad, na kterých se schvalovaly vybrané projekty. Na 1. února 2006 v některých regionech NUTS II se plánuje vyhlášení dalšího kola výzvy pro individuální projekty v opatřeních 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 3.1 a 4.2.2. Žádosti se budou přijímat od 1. února 2006 do 31. března 2006. Z hlediska finančních indikátorů se nejlépe vyvíjí realizace opatření 2.1, 2.2, 3.1, 4.1 a 4.2 (v rámci individuálních projektů), ve kterých byly již zaznamenány žádosti o platbu. Důležitý bude pohled na realizaci velkých projektů a zejména jejich prvních etap. Zájem žadatelů buď odpovídá alokované částce pro období 2004 – 2005 nebo ji převyšuje u všech opatření, s výjimkou opatření 3.2 (ESF) a 5.1 a 5.2 (TA SROP a TA RPS). Další vyhlášení výzev do grantových schémat se v jednotlivých krajích předpokládá na březen/duben 2006. Do konce května budou žadatelé moci podávat své projekty.

A. Finanční část

(Pod-)opatření		Přidělená částka 2004-2006 (alokace) 2004-2006 (mil. Kč)	Celková výše požadovaných prostředků na základě zdrojů žádostí o projekty (mil. Kč)	Objem prostředků z alokace na 2004-2006 schválené projekty (mil. Kč)	Prostředky z alokace 2004-2006 kryté smlouvou (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje z alokace na 2004-2006 autorizované řídicím orgánem (mil. Kč)	Vyčerpané prostředky z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)
číslo	název							
2.1.1	Rozvoj regionální dopravní infrastruktury	4827,9	6 420,4*	4 924,4*	1 650,6	38,8	20,1	20,1
2.1.2	Rozvoj dopravní obslužnosti v regionech							
2.2	Rozvoj informač. a komunikačních technologií v regionech	715,4	1 412,2*	690,0*	223,9	4,2	4,2	4,2
2.3	Regenerace a revitalizace vybraných měst	715,4	1 502,9*	753,1*	621,8
3.1	Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů	1 430,50	3 909,2*	1 424,4*	951,1	11,3	11,3	11,3
3.3	Posílení kapacity místních a region. orgánů	322	329,3*	329,3*	20,4
4.1.1	Rozvoj služeb pro CR	873,7	712,6	301	243,7	37,2	37,2	37,2
4.2.1	Rozvoj infrastruktury pro CR	2 560,2	11 609,7	1 758,9	1 277,8	10,8	10,8	10,8
4.2.2	Podpora místní infrastruktury CR							
5.1	Technická pomoc pro SROP	213,5	48,8	24,1	7,9	1,1	0,7	0,7
5.2	Technická pomoc pro RPS	161,6	22,1	18,8	17,9	13,05	10,6	9,3
Grantová schémata								
1.1	Podpora podnikání ve vybraných regionech	1 434,10	1 397,30	450,2	116,4
2.1.1	Rozvoj regionální dopravní infrastruktury	4 827,9**	234,8	75,3	***	***	***	***
3.2	Podpora sociální integrace v regionech	1 180,0	710,1	332,9	37,1

(Pod-)opatření		Přidělená částka zdrojů (alokace) 2004-2006 (mil. Kč)	Celková výše požadovaných prostředků na základě přijatých žádostí o projekty (mil. Kč)	Objem prostředků z alokace na 2004-2006 schválené projekty (mil. Kč)	Prostředky z alokace 2004-2006 kryté smlouvou (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje z alokace na 2004-2006 autorizované řídicím orgánem (mil. Kč)	Vyčerpané prostředky z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)
číslo	název							
4.1.2	Podpora region. a místních sl. CR	873,7**	450,6	180,5	***	***	***	***
4.2.1	Podpora nadreg. infrastruktury CR	2 560,2**	3 736,0	844,3	***	***	***	***
4.2.2	Podpora místní infrastruktury CR							
Celkem za SROP		14 434,3	32 496,0	12 125,2	5 168,6	116,5	94,9	93,6

Zdroj: MMR, leden 2006

Vysvětlivky

*) v některých případech se přijímají žádosti v rámci výzev na víceletou alokaci 2004-2006

***) alokace neodpovídá objemu grantových schémat, ale celkové částce na opatření podle programového dodatku, alokace je přepočtena kurzem 31,77 Kč (kurz ke dni schválení programu). Dle informací řídicího orgánu je řídicím orgánem SROP používán kurz 32,555 Kč; pokud chce použít nižší, dochází k převýšení objemu schválených projektů nad alokaci pro opatření

***) objem smluv/uskutečněných výdajů/čerpání je započítán u opatření výše

B. Výzvy za roky 2004+2005 v rámci jednotlivých (pod)opatření (včetně akcí podaných v rámci grantových schémat)

(Pod)opatření		Počet vyhlášených výzev za roky 2004-2006	Počet podaných žádostí	Počet schválených projektů	Počet projektů s uzavřenou smlouvou	Počet proplacených projektů
číslo	Název					
2.1.1	Rozvoj regionální dopravní infrastruktury	5	144	107	29
2.1.2	Rozvoj dopravní obslužnosti v regionech	5				
2.2	Rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionech	5	339	170	58
2.3	Regenerace a revitalizace vybraných měst	1	20	9	8
3.1	Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů	5	393	142	85
3.3	Posílení kapacity místních a regionálních zdrojů	1	13	13	1
4.1.1	Rozvoj služeb pro CR	2	52	11	5
4.2.1	Podpora nadregionální infrastruktury CR	2	547	103	36
4.2.2	Podpora místní infrastruktury CR	5				
5.1	Technická pomoc pro SROP	2	131	72	41	18
5.2	Technická pomoc pro RPS	2	83	60	79	34
Grantová schémata						
1.1	Podpora podnikání ve vybraných regionech	2 (GS)	553	185	99
2.1.1	Rozvoj regionální dopravní infrastruktury	1 (GS)	132	40	20
3.2	Podpora sociální integrace v regionech	2 (GS)	365	176	72
4.1.2	Podpora regionálních a místních služeb CR	2 (GS)	405	152	68
4.2.1	Podpora nadregionální infrastruktury CR	1 (GS)	412	84	50
4.2.2	Podpora místní infrastruktury CR	2 (GS)				
Celkem za SROP			3 589	1 324	651	52

Zdroj: MMR, leden 2006

8. 3. 2. OP RLZ

Významnou součástí ve výši necelých 50 % alokace OP RLZ tvoří systémové a národní projekty. Tyto projekty jsou postupně podávány a schvalovány. Jedná se o velké projekty, kde jsou realizována velká výběrová řízení podle zákona č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách. U všech takto velkých projektů založených na principu partnerství vznikly potíže v oblasti výkladu zákona o veřejné podpoře a zároveň potíže v rámci finančních toků v OP RLZ. I přes nedostačující personální kapacitu probíhá administrace programu standardním způsobem. Odpovídající časový harmonogram, který podává hodnocení, schvalování a realizaci projektů, je v současné době zajištěn.

V současnosti nejnaléhavější situace se jeví u systémových projektů v opatření 1.2 Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti. Vybrané grantové projekty jsou realizovány v návaznosti na uzavírané smluvní vztahy. 3. kola výzev ve všech opatřeních budou vyhlášována periodicky. U ostatních opatření potom řídicí orgán počítá s vyhlášením v únoru 2006. Výjimku tvoří opatření 2.1, kde bude výzva vyhlášena v březnu 2006 a opatření 4.2, u kterého se počítá s vyhlášením až v dubnu 2006.

A. Finanční část

(Pod-)opatření SP/NP		Přidělená částka zdrojů (alokace) 2004-2006 (mil. Kč)	Celková výše požadovaných prostředků na opatření na základě přijatých žádostí o projekty (mil. Kč)	Objem prostředků z alokace na 2004-2006 schválené projekty/GP (mil. Kč)	Prostředky z alokace 2004-2006 kryté smlouvou (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje z alokace na 2004-2006 autorizované řídicím orgánem (mil. Kč)	Vyčerpané prostředky z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)
číslo	Název							
1.1	Posílení aktivní politiky Zaměstnanosti	2 742,8	1 095,1	685,9	1 024,4**	6,5**	3,4	3,3**
1.2	Modernizace veřejných služeb Zaměstnanosti	536,4	59,2
2.1	Integrace specifických skupin obyvatelstva Ohrožených sociál. exkluzí	1 021,3	340,3	340,3	633,6**	1,5	1,4	1,1
3.1	Zkvalitňování vzdělávání ve školách a škol. zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání	1 750,7	713,3	604,7	794,9**	110,5**	88,3	88,3**
3.3	Rozvoj dalšího profes. vzdělávání	1 108,8	190,7	0,0	137,1**	1,9**	1,7	1,5**
4.1	Zvýšení adaptability ZMLÚ a ZMCÚ na změny EKO a technolog. podmínky, podpora konkurenceschop.	933,7	23,2	243,8**	3,4**	2,8	2,75
4.2	Specifické vzdělávání – GS	680,8	114,8	114,8	153,5**	2,5	1,7	1,7
5.1	Podpora řízení, implementace, monitorování a kontroly operací OP RLZ	219,8	79,3	55,8	47,2	5,9	5,9	5,7
5.2	Ostatní oprávněné činnosti	266,5	187,6	133,45	118,9	14,6	14,1	13,9
Grantová schémata								
1.1	Posílení aktivní politiky Zaměstnanosti	2 742,8*	2 413,8	489,4	***	***

(Pod-)opatření SP/NP		Přidělená částka zdrojů (alokace) 2004-2006 (mil. Kč)	Celková výše požadovaných prostředků na opatření na základě přijatých žádostí o projekty (mil. Kč)	Objem prostředků z alokace na 2004-2006 schválené projekty/GP (mil. Kč)	Prostředky z alokace 2004-2006 kryté smlouvou (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje z alokace na 2004-2006 autorizované řídícím orgánem (mil. Kč)	Vyčerpané prostředky z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)
číslo	název							
2.1	Integrace specif. skupin obyvatelstva ohrožených sociál. exkluzí	1 021,3*	1 324,3	417,2	***	***		
2.2	Rovné příležitosti pro muže a ženy na trhu práce	243,2	410,8	139,3	127,1			
2.3	Posílení kapacity poskytovatelů sociál. služeb	101,9	171,1	66,0	64,6	2,3	2,3	2,3
3.1	Zkvalitňování vzdělávání ve školách a škol. zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání	1 750,7*	860,4	346,4	***	***		
3.2	Podpora terciálního vzdělávání, výzkumu a vývoje	583,6	634,3	214,4	192,1	1,3	1,3	1,3
3.3	Rozvoj dalšího profes. vzdělávání	1 108,8*	1 050,3	242,7	***	***		
4.1	Zvýšení adaptability ZMLÚ a ZMCÚ na změny EKO a technolog. podmínek, podpora konkurenceschop.	933,7*	2 228,2	478,8	***	***		
4.2	Specifické vzdělávání	680,8*	912,1	202,6	***			
Celkem za OP RLZ		10 189,5	12 808,75	4 531,75	3 537,2	150,4	122,9	121,85

Zdroj: MPSV, leden 2006

Vysvětlivky

*) alokace neodpovídá objemu grantových schémat, ale celkové částce na opatření podle programového dodatku, alokace je přepočtena kurzem 31,96 Kč

**) včetně grantových schémat

***) objem smluv/uskutečněné výdaje jsou započítány u opatření výše

B. Výzvy za roky 2004+2005 v rámci jednotlivých (pod)opatření

Opatření SP/NP		Počet vyhlášených výzev za roky 2004+2005	Počet podaných žádostí	Počet schválených projektů	Počet projektů s uzavřenou smlouvou
číslo	název				
1.1	Posílení aktivní politiky zaměstnanosti	9	21	14	14
1.2	Modernizace veřejných sl. zaměstnanosti	1	2
2.1	Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí	3	18	18	18
2.2	Rovné příležitosti pro muže a ženy na trhu Práce
3.1	Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání	1	14	11	9
3.2	Podpora terciálního vzdělávání, výzkumu a vývoje
3.3	Rozvoj dalšího profesního vzdělávání	3	4	0
4.1	Zvýšení adaptability ZMLů a ZMCů na změny EKO a technologických Podmínek, podpora konkurenceschopnosti	13	1
4.2	Specifické vzdělávání	1	4	4	4
5.1	Podpora řízení, implementace, monitorování a kontrola operací OP RLZ	1	27	25	23
5.2	Ostatní oprávněné činnosti	1	32	29	28
Grantová schémata					
1.1	Posílení aktivní politiky zaměstnanosti	28	661	146	110
2.1	Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí	5	259	63	49
2.2	Rovné příležitosti pro muže a ženy na trhu Práce	1	75	27	27
2.3	Posílení kapacity poskytovatelů sociálních Služeb	2	340	105	105
3.1	Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání	1	248	90	89
3.2	Podpora terciálního vzdělávání, výzkumu a vývoje	2	165	54	54
3.3	Rozvoj dalšího profesního vzdělávání	21	438	103	63
4.1	Zvýšení adaptability ZMLů a ZMCů na změny EKO a technologických Podmínek, podpora konkurenceschopnosti	29	862	205	119
4.2	Specifické vzdělávání	4	272	65	59
Celkem za OP RLZ			3 443	959	771

Zdroj: MPSV, leden 2006

Vysvětlivky

Grantové schéma je specifická implementace OP RLZ (tento program nevyhlašuje opatření, ale grantová schémata anebo SP/NP, výzvy u grantových schémat korespondují s výzvami v tabulce opatření).

***) výzvy jsou započítány podle regionů, kde mají platnost; každá výzva má rozdílná regionální specifická kritéria

Pozn.: u opatření 4.2 v grantových schématech, byly zahrnuty i projekty, které jsou vedeny v IS IZOP a které pro technické potíže dosud nefigurují v MSSF – Central (celkem 49 grantových projektů v hodnotě smluv 40,2 mil. Kč)

8. 3. 3. OP PP

V rámci programu podpory Reality spadajícího do priority 1 OP PP byl pozastaven příjem žádostí o podporu k 21. prosinci 2005. Důvodem pozastavení je celkově vysoký objem žádostí o podporu v rámci tohoto programu, přesahující jeho finanční alokaci na celé programovací období. V ostatních programech podpory z OP PP probíhá příjem žádostí kontinuálně. Výjimku v přijímání žádostí o podporu tvoří program Rozvoj, který byl vyhlášen 30. března 2005 formou jednokolové výzvy. Hodnotitelské komise zasedají dle stanoveného harmonogramu.

Největší zájem ze strany žadatelů je o finanční podporu z opatření vztahující se k podpoře malého a středního podnikání. V rámci opatření 2.1 bylo přijato celkem 2 509 žádostí o podporu v celkové výši 3 943,6 mil. Kč. Následuje opatření 1.2 Reality, kde bylo přijato 220 žádostí o podporu, v hodnotě 4 213,3 mil. Kč a v rámci opatření 2.2 Inovace, kde bylo přijato 219 projektových žádostí v celkovém objemu 2 802,6 mil. Kč. Program podpory Inovace byl dočasně pozastaven k 30. červnu 2005, neboť byl vysoký zájem žadatelů o tento program a veškeré přijaté žádosti by nemohly být pokryty finančními prostředky, které má program k dispozici.

A. Finanční část

(Pod-)opatření/program		Přidělená částka zdrojů (alokace) 2004-2006 (mil. Kč)**	Celková výše požadovaných prostředků na základě přijatých žádostí o projekty (mil. Kč)*	Objem prostředků z alokace na 2004-2006 schválené projekty (mil. Kč)*	Prostředky z alokace 2004-2006, u nichž bylo vydáno rozhodnutí (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje KP z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje KP z alokace na 2004-2006 autorizované řídícím orgánem (mil. Kč)	Vyčerpané prostředky z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)
číslo	název							
1.1	Prosperita	1 326,0	1 290,1	480,2	311,0	0	0	0
1.2	Reality	2 144,3	4 213,3	657,4	601,7	34,0	34,0	15,2
1.3	Školící střediska	259,0	125,9	57,0	49,4	0,9	0,9	0,9
1.4	Registr poradců	104,6	25,8	25,8	25,8	0	0	0
1.4	Czech Trade	95,3	64,2	53,2	53,2	2,6	2,6	2,6
1.4	Klastry	214,4	20,9	11,1	8,7	0,0	0,0	0,0
Σ	Rozvoj informač. a poraden. služeb	414,3	110,9	90,1	87,7	2,6	2,6	2,6
2.1	Start	355,0	130,6	116,0	125,4	125,4	125,4	125,4
2.1	Kredit	631,4	735,4	443,1	488,4	488,4	488,4	488,4
2.1	Rozvoj I		2 341,3	550,1				
2.1	Rozvoj II	883,35	619,0	263,1	639,6	222,3	222,3	190,7
2.1	Marketing	238,3	117,2	81,6	66,9	2,0	2,0	1,8
Σ	Zakládání a rozvoj MSP	2 108,1	3 943,5	1 453,9	1 320,3	838,1	838,1	806,3
2.2	Inovace dotace	1 037,4	2 759,1	810,2	627,0	0	0	0
2.2	Inovace kombinace	109,6	43,5	2,4	0	0	0	0
Σ	Inovace	1 147,0	2 802,6	812,6	627,0	0	0	0
2.3	Úspory energie	166,8	50,7	32,8	5,1	2,4	2,4	2,4
2.3	Obnovitelné zdroje energie	390,3	335,4	102,6	22,7	0	0	0
Σ	Snižování energet. náročnosti a vyšší využití obnovitel. zdrojů energie	557,1	386,1	135,4	27,8	2,4	2,4	2,4
3.1	TP při řízení a implementaci programu	165,7	20	18,8	18,8	6,6	6,6	6,6
3.2	Ostatní	165,7	49,2	45,5	45,5	16,1	16,1	16,1
Celkem za OP PP		8 287,2	12 941,6	3 750,9	3 089,2	900,7	900,7	850,1

Zdroj: MPO, leden 2006

Vysvětlivky

*) delší projekty mohou překračovat alokaci

***) u OP PP došlo k přesunu u některých alokací, alokace u všech opatření jsou přepočítány kurzem 31,77 Kč

B. Výzvy za roky 2004+2005 v rámci jednotlivých (pod)opatření

(Pod)opatření/program		Počet vyhlášených výzev za roky 2004-2006	Počet podaných žádostí	Počet schválených projektů*	Počet projektů s vydaným rozhodnutím	Počet proplacených projektů*
číslo	název					
1.1	Prosperita	kontinuální	33	15	9	0
1.2	Reality	kontinuální	220	28	24	4
1.3	Školící střediska	kontinuální	37	15	11	1
1.4	Registr poradců	kontinuální	8 (akce)	8 (akce)	8 (akce)	0 (akce)
1.4	Czech Trade	kontinuální	120 (akce)	83 (akce)	83 (akce)	4 (akce)
1.4	Klastry	kontinuální	35	20	15	0
Σ 1.4	Rozvoj informačních a poradenských služeb	kontinuální	163	111	106	4
2.1	Start	kontinuální	659	580	566	419
2.1	Kredit	kontinuální	806	509	487	326
2.1	Rozvoj I	(uzavřen)	504	110	109	39
2.1	Rozvoj II	1	243	98	34	0
2.1	Marketing	kontinuální	297	196	158	7
Σ 1.2	Zakládání a rozvoj MSP	kontinuální	2 509	1 493	1 354	791
2.2	Inovace dotace	(uzavřen)	211	63	53	0
2.2	Inovace kombinace	(uzavřen)	8	1	0	0
Σ 2.2	Inovace	(uzavřen)	219	64	53	0
2.3	Úspory energie	kontinuální	17	9	4	3
2.3	Obnovitelné zdroje energie	kontinuální	44	14	3	0
Σ 2.3	Snižování energetické náročnosti a vyšší využití obnovitelných zdrojů energie	kontinuální	61	23	7	3
3.1	TP při řízení a implementaci programu	kontinuální	213 (akce)	166 (akce)	166 (akce)	55 (akce)
3.2	Ostatní	kontinuální	224 (akce)	189 (akce)	189 (akce)	65 (akce)
Celkem za OP PP			3 679	2 104	1 919	923

Zdroj: MPO, leden 2006

Vysvětlivky

*) jde o individuální schválené projekty konečných uživatelů

8. 3. 4. OP Infrastruktura

Pro tento operační program se přijímají projekty na celou alokaci 2004 – 2006. Ve všech prioritách jsou vydávána rozhodnutí o poskytování dotace. U několika opatření tohoto operačního programu je charakteristický výrazný převis finančních nároků žadatelů nad stanovenou alokací na celé programové období. V současnosti je pokryta alokace 2004 téměř na všechna opatření. Výjimku tvoří dvě opatření, a to opatření 4.1 Technická pomoc a opatření 2.3 Podpora zavádění alternativních paliv, kde je stále velký objem volných finančních prostředků.

Pro opatření 2.3, z něhož mohou být podporovány například výzkumné projekty na podporu rozvoje alternativních typů pohonu či projekty na podporu zavádění alternativních paliv, nadále existuje značný prostor pro podávání nových projektů.

Z hlediska čerpání prostředků z ERDF je nejúspěšnější opatření 3.2 Zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství v celkové výši 163,9 mil. Kč.

A. Finanční část

Opatření/priorita		Přidělená částka zdrojů (alokace) 2004-2006 (mil. Kč)	Celková výše požadovaných prostředků na základě přijatých žádostí o podporu (mil. Kč)	Objem prostředků z alokace na 2004-2006 schválené projekty (mil. Kč)	Prostředky z alokace 2004-2006, kryté smlouvou (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje KP z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje KP z alokace na 2004-2006 autorizované řídicím orgánem (mil. Kč)	Vyčerpané prostředky z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)
číslo	název							
1.1	Modernizace trati celostát. významu a důležitých železničních uzlů	1 201,9	1 050,3	1 050,3	445,4	85,8	61,5	61,5
1.2	Výstavba a modernizace silni I. třídy	1 068,3	1 945,6	1 068,3	691,8	57,4
1.3	Modernizace civilních letišť nadregionál. významu	133,5	219,7	133,5	84,9
1.4	Výstavba přístavní infrastruktury a modernizace vodních cest	267,1	161,0	117,1	117,1	38,6	38,6
2.1	Realizace ochranných opatření na dopravní síti k zabezpečení ochrany životního prostředí	94,3	115,4	34,9	34,9	21,2	21,2
2.2	Podpora kombinované dopravy	235,7	116,2	73,5
2.3	Podpora zavádění alternativních paliv	94,3	11,9
2.4	Studijní a výzkumné projekty k zabezpečování problematiky zlepšení životního prostředí z hlediska dopravy	47,1	60,5	10,5	9,4
3.1	Obnova environmentálních funkcí území	429,8	1 774,6	280,2	8,3	0,5	0,5	0,5
3.2	Zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství	1 924,6	5 624,9	1 887,4	1 000,7	163,9	163,9	163,9
3.3	Zlepšování infrastruktury ochrany ovzduší	981,0	6 460,1	397,1	172,2	16,3	16,3	16,3
3.4	Nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží	1 178,8	2 421,5	797,1	81,3	1,3	1,3	1,3

Opatření/priorita		Přidělená částka zdrojů (alokace) 2004-2006 (mil. Kč)	Celková výše požadovaných prostředků na základě přijatých žádostí o podporu (mil. Kč)	Objem prostředků z alokace na 2004-2006 schválené projekty (mil. Kč)	Prostředky z alokace 2004-2006, kryté smlouvou (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje KP z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje KP z alokace na 2004-2006 autorizované řídicím orgánem (mil. Kč)	Vyčerpané prostředky z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)
číslo	název							
4.1	TP při řízení, realizaci, monitorování a kontrole operací OP Infrastruktura	103,2	35,2	32,1	30,8	7,6	4,98	2,9
4.2	Ostatní výdaje TP OP Infrastruktura	67,2	41,6	31,8	28,2	12,4	5,5	2,4
Celkem za OP Infrastr.		7 826,8	20 038,5	5 913,8	2 705,0	405,0	313,78	248,8

Zdroj: MŽP, leden 2006

Vysvětlivky

alokace přepočtena kurzem 31,77 Kč

B. Výzvy za roky 2004+2005 v rámci jednotlivých (pod)opatření

Opatření/priorita		Počet vyhlášených výzev za roky 2004+2005	Počet podaných žádostí	Počet schválených projektů	Počet projektů s uzavřenou smlouvou
číslo	název				
1.1	Modernizace tratí celostátního významu a důležitých železničních uzlů	1	7	7	6
1.2	Výstavba a modernizace silnic I. třídy	1	11	7	5
1.3	Modernizace civilních letišť nadregionálního významu	1	3	3	2
1.4	Výstavba přístavní infrastruktury a modernizace vodních cest	1	13	11	10
2.1	Realizace ochranných opatření na dopravní síti k zabezpečení ochrany život. prostředí	1	6	2	2
2.2	Podpora kombinované dopravy	2	7	2	0
2.3	Podpora zavádění alternativních paliv	2	2	0
2.4	Studijní a výzkumné projekty k zabezpečování problematiky zlepšení životního prostředí z hlediska dopravy	2	6	2	1
3.1	Obnova environmentálních funkcí území	3	207	43	6
3.2	Zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství	2	229	44	28
3.3	Zlepšování infrastruktury ochrany ovzduší	3	114	32	12
3.4	Nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží	3	149	49	6
4.1	TP při řízení, realizaci, monitorování a kontrole operací OP Infrastruktura	5	37	31	31
4.2	Ostatní výdaje TP OP Infrastruktura	5	50	39	33
Celkem za OP Infrastruktura			841	272	142

Zdroj: MŽP, leden 2006

8. 3. 5. OP RVMZ

V rámci opatření 2.2 Odborné vzdělávání zůstává prostor pro nové projekty, neboť do konce ledna bylo podáno 11 projektových žádostí. Totéž platí i pro opatření 2.3, které se zabývá rybářstvím. Rozbíhá se využívání technické pomoci. 5. ledna 2006 byly vyhlášeny další výzvy. Po změně lhůt pro podávání žádostí budou moci zájemci o finanční podporu podávat projekty v únoru 2006, a to u opatření 2.3 a u podopatření 1.1.1, 1.1.2, 1.3.4, 2.1.3 a 2.1.5 a v dubnu 2006 u opatření 1.2 a u podopatření 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 2.1.1, 2.1.2, 2.1.4. Největší čerpání je uskutečňováno v rámci opatření 1.1 Investice do zemědělského majetku a zemědělských podniků v celkové výši přibližně 345,2 mil. Kč.

A. Finanční část

(Pod-)opatření	Přidělená částka zdrojů 2004-2006 (mil. Kč)	Celková výše požadovaných prostředků na základě přijatých žádostí o projekty (mil. Kč)	Objem prostředků z alokace na 2004-2006 schválené projekty (mil. Kč)	Objem prostředků z alokace 2004-2006 na projekty, u nichž žadatelé převzali podmínky (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje KP z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)	Uskutečněné výdaje z alokace na 2004-2006 autorizované řídicím orgánem (mil. Kč)	Vyčerpané prostředky z alokace na 2004-2006 (mil. Kč)	
číslo	název							
1.1	Investice do zemědělského majetku/ zeměděl. podniků	2 505,9	1 892,0	1 459,9	1 434,2	611,7	345,4	345,2
1.2	Zlepšování zpracování zemědělských produktů a jejich marketing	320,1	361,7	172,6	163,5	49,7	35,7	35,7
1.3	Lesní hospodářství	289,6	134,3	85,6	105,0	30,5	16,3	13,4
2.1	Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí	2 087,1	2 104,0	789,8	702,2	267,2	21,5	21,5
2.2	Odborné vzdělávání	36,1	0,7
2.3	Chov ryb a činnosti prováděné odborníky v rybářství	222,3	39,7	28,5	28,4	13,2	8,1	8,1
3.1	Technická pomoc	96,7	4,0	4,0	2,9	2,2
Celkem za OP RVMZ		5 557,8	4 536,4	2 540,4	2 436,2	974,5	427,0	423,9

Zdroj: MZE, leden 2006

Vysvětlivky

kurz pro přepočítání alokace 31,96 Kč

B. Výzvy za roky 2004+2005 v rámci jednotlivých (pod)opatření

(Pod)opatření		Počet vyhlášených výzev za roky 2004-2006	Počet podaných žádostí	Počet schválených projektů	Počet projektů, u nichž byly převzaty podmínky	Počet proplacených projektů
číslo	název					
1.1	Investice do zemědělského majetku	5	1 765	1 263	1 260	310
1.2	Zlepšování zpracování zemědělských produktů a jejich marketing	2	137	68	68	16
1.3	Lesní hospodářství	2	114	94	93	12
2.1	Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí	6 (kromě 2.1.4)	1 112	380	360	8
2.2	Odborné vzdělávání	1	11	0
2.3	Chov ryb a činnosti prováděné odborníky v rybářství	3	77	52	52	10
3.1	Technická pomoc	1	24	24	23
Celkem za OP RVMZ			3 240	1 881	1 856	356

Zdroj: MZE, leden 2006

Obecné vysvětlivky k tabulkám

Tabulky jsou členěny do kapitol podle jednotlivých programů, k 31. lednu 2006. Za každý OP jsou nejprve uvedeny v **tabulce A** finanční údaje o schválených alokacích pro roky 2004 – 2006 a finančních nárocích v podaných projektových žádostech (některé žádosti byly staženy žadateli) a v úspěšných projektech, respektive o čerpání prostředků. Tyto údaje se týkají prostředků strukturálních fondů EU, nikoli prostředků ČR určených ke spolufinancování projektů. V **tabulce B** uvádím přehledy vyhlášených výzev k předkládání projektů, počtu podaných projektových žádostí, schválených projektů a projektů, u nichž byla uzavřena smlouva.

Opatření jsou jednotlivé formy podpory se schválenou alokací a konkrétním zaměřením. Podrobné požadavky na uchazeče o podporu a typy podporovaných projektů jsou uvedeny na úrovni opatření. Některá opatření nebo jejich části jsou realizována formou tzv. grantových schémat (např. SROP, OP RLZ), v tom případě jsou projekty (někdy nazvané akce) podávány až v návaznosti na schválení těchto grantových schémat a jejich vyhlášení.

Finanční alokace značí přidělenou částku ze strukturálních fondů, tedy kolik je k dispozici na dané opatření (formou podpory), již je možné čerpat v období dvou let od příslušného roku (tedy alokaci na rok 2004 lze čerpat až do konce roku 2006).

Celková výše požadovaných prostředků na opatření na základě přijatých žádostí o projekty – výše uvedená žadatelem jako souhrn prostředků, který by měl ze strukturálních fondů pokrýt uznatelné náklady projektu.

Objem prostředků z alokace na 2004 krytých smlouvou – závazná výše prostředků uvedených ve smlouvě o financování, určená konečnému příjemci na financování uznatelných výdajů projektu.

Prostředky proplacené projektům – prostředky odpovídající skutečně vynaloženým výdajům konečných příjemců, které již byly proplaceny.

Uskutečněné výdaje autorizované Řídicím orgánem – finanční částky žádostí o platbu, jež byly zkontrolovány – autorizovány řídicím orgánem. Tyto žádosti jsou připraveny k odeslání na Platební jednotku.

Počet výzev – počet výzev k předkládání projektů, vyhlášených v jednotlivých případech buď řídicím orgánem nebo zprostředkujícím subjektem, v němž je vymezeno opatření, o něž se jedná a zpravidla také doba pro předkládání projektů.

Počet podaných žádostí – součet žádostí podaných ve všech výzvách. Jde o projektové žádosti, finanční objem jednotlivých projektů je však velmi variabilní.

Počet projektů s uzavřenou smlouvou – součet žádostí podaných ve všech výzvách, které byly vybrány a schváleny k realizaci. Po podepsání smlouvy tyto projekty mohou být realizovány.

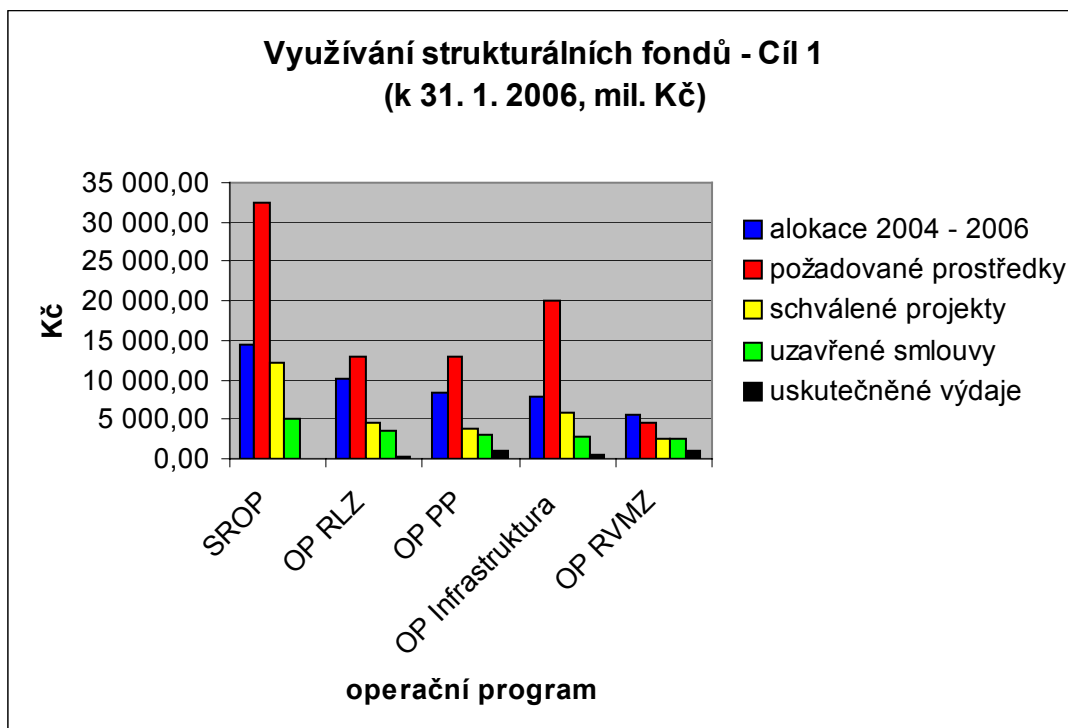
Proplacené projekty – počet projektů, u nichž již byly konečným příjemcům proplaceny prostředky na realizaci.

Na závěr pro přehlednost jsem shrnula nejdůležitější údaje do tabulky využívání Strukturálních fondů – Cíl 1 a zobrazila je pomocí grafu.

Využívání strukturálních fondů - Cíl 1
(data k 31. lednu 2006, mil. Kč)

Program	Alokace 2004 - 2006	Požadované prostředky	Schválené projekty	Uzavřené smlouvy	Uskutečněné Výdaje
SROP	14 434,30	32 496,00	12 125,20	5 168,60	116,50
OP RLZ	10 189,50	12 808,75	4 531,75	3 537,20	150,40
OP PP	8 287,20	12 941,60	3 750,90	3 089,20	900,70
OP Infrastruktura	7 826,80	20 038,50	5 913,80	2 705,00	405,00
OP RVMZ	5 557,80	4 536,40	2 540,40	2 436,20	974,50

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

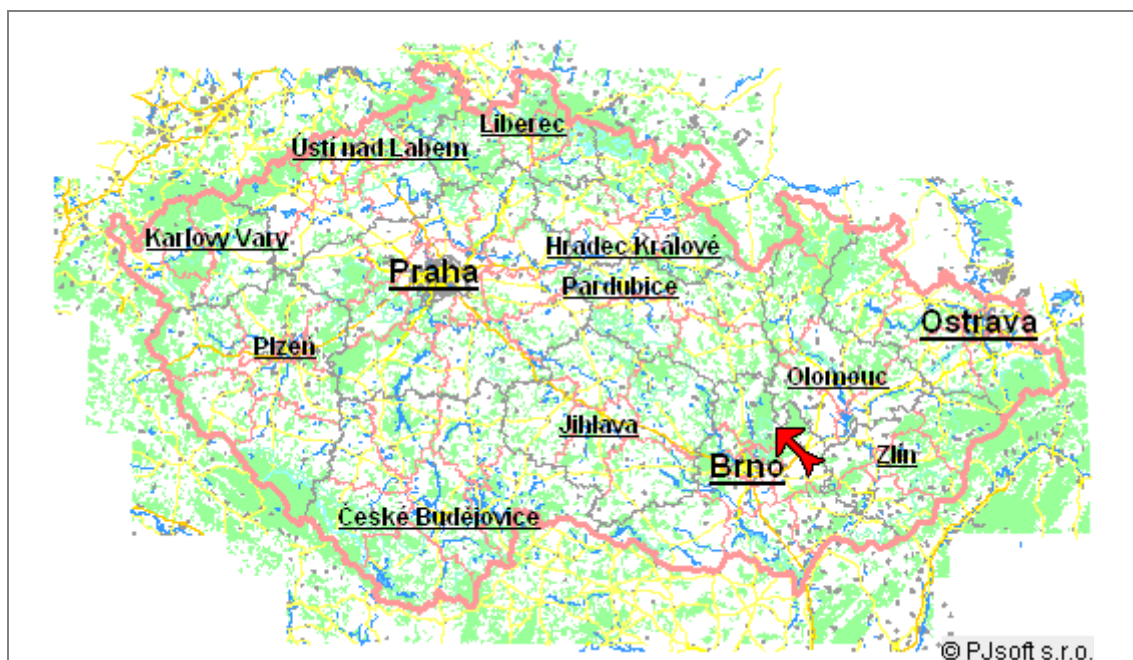
Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

Z grafu na první pohled je patrné, že nejvíce finančních zdrojů bylo přiděleno Společnému regionálnímu operačnímu programu, a to ve výši 14 434,30 mil. Kč. Jako druhý operační program, kterému byl přidělen velký objem finančních prostředků je Operační program Infrastruktura. Nejmenší obnos finančních prostředků bylo přiděleno Operačnímu programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, a to v celkové výši 5 557,80 mil. Kč. Ovšem na druhé straně nejvíce bylo použito finančních prostředků z Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, a to v celkovém objemu 974,50 mil. Kč a nejméně bylo využito finančního obnosu ze Společného regionálního operačního programu, a to v částce 116,50 mil. Kč.

9. KONKRÉTNÍ PODOBA FIKTIVNÍCH PŘEDLOŽENÝCH PROJEKTŮ VE MĚSTĚ KRÁSENSKO

1. Úvod

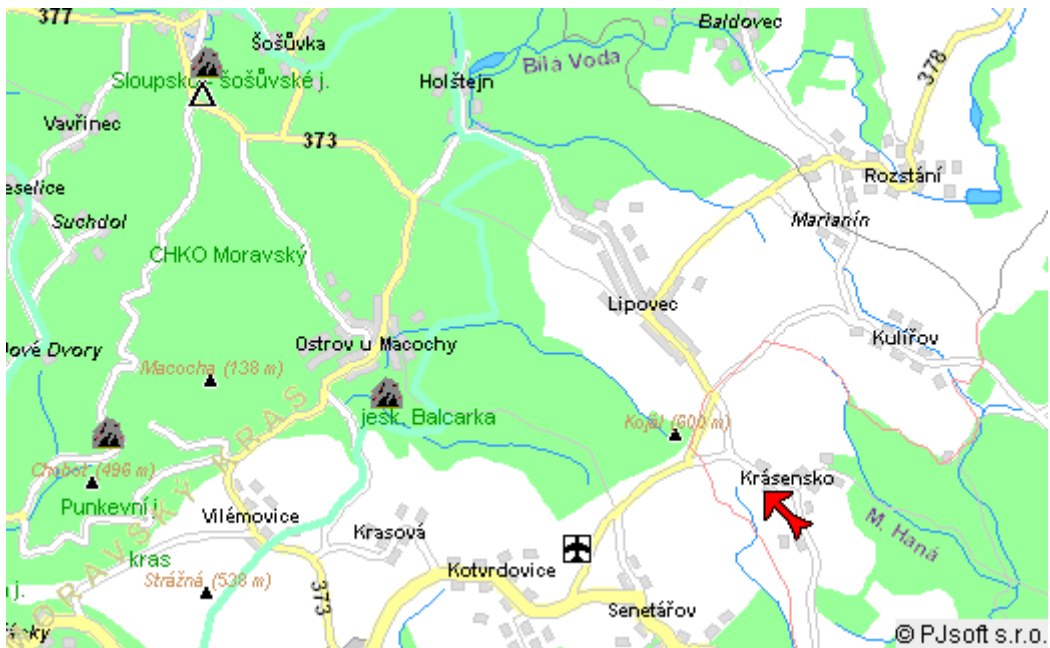
Město Krásensko leží v regionu NUTS II Jihovýchod, NUTS III Jihomoravský kraj, NUTS IV okres Hodonín. Region se vyznačuje vysokou nezaměstnaností, celkově nízkou kvalifikační základnou pracovních sil (počet vysokoškolsky vzdělaných osob a počet absolventů učebních oborů patří k nejnižším v ČR). Od poloviny 90. let 20. století současně probíhá postupný odliv práceschopného obyvatelstva. Míra nezaměstnanosti v okrese Hodonín je 15,8 %. Hodonín se řadí na 10. místo v míře nezaměstnanosti mezi okresy v České republice.

Zdroj: www.mapy.cz

Krásensko v mnoha parametrech patří k nejslabším článkům regionu:

- Problematická je rychle se měnící demografická struktura města. Od poloviny 90. let minulého století se přirozený přírůstek změnil v přirozený úbytek, což v kombinaci s vysokým záporným migračním saldem přispělo k významnému snižování počtu obyvatel města.
- Věková struktura obyvatelstva je méně příznivá než celorepublikový průměr: obyvatelé starší 60-ti let tvoří dnes celých 25 % všech obyvatel města.

Zdroj: www.mapy.cz

Prudce rostoucí migrace obyvatel pramení z nepříznivé hospodářské a podnikové struktury regionu. V konkurenci nedalekého průmyslového centra Brna, nabízí Krásensko s 20 000 obyvateli jen omezené množství pracovních příležitostí. Ačkoliv počtem podnikatelských subjektů město převyšuje regionální průměr, celkově je počet pracovních příležitostí výrazně poddimenzován, a to především co se týče nabídky pro kvalifikované zaměstnance a osoby s vysokoškolským vzděláním. Rovněž struktura zaměstnanosti dle jednotlivých sektorů není ideální, chybí výraznější nabídka pracovních příležitostí v sektoru služeb.

Ze SWOT analýzy strategie rozvoje regionu vyplývají tři hlavní cíle, které chce zastupitelstvo v rámci své politiky prosazovat:

1. rozvoj lidských zdrojů v regionu
2. podporu zaměstnatelnosti
3. rovnost příležitostí

V návaznosti na tyto obecné cíle byly rozpracovány dva projektové záměry. Díky koordinovanému přístupu radnice k řešení otázek spojených s nezaměstnaností se realizací obou projektů (investičního a neinvestičního projektu) dobuduje klíčové centrum společenského života, které bude především sloužit k rozvoji lidských zdrojů v regionu.

1. Nové šance – vytvoření školicího modulu pro další profesní rozvoj

Společné projekty v minulosti

Prostřednictvím úřadu práce, ve spolupráci s obecně prospěšnou společností POPULUS, v jejichž správních orgánech má město zastoupení, se radní pokoušejí v posledních letech modelovat aktivní politiku na trhu práce. Z této spolupráce již v minulosti vzešel projekt **Monitoring trhu práce**, oceněný grantem PHARE v rámci Společného fondu malých projektů „Vytvoření databáze evidující současně nabídku i poptávku na trhu práce.“ Správcem databáze je POPULUS. Vstupy z oblasti nabídky dodává úřad práce ze své databáze aktivních uchazečů o práci. Vstupy v oblasti poptávky shromažďuje pravidelně POPULUS na základě informací úřadu práce a měsíčně aktualizovaných dotazníků padesáti největších zaměstnavatelů v regionu a na základě inzerátů v denním tisku. Po roce provozování této databáze bylo možné nejen zhodnotit její praktický přínos, ale zejména vysledovat trendy v zaměstnanosti v oblasti poptávky a nedostatky na straně nabídky. Výsledkem bylo formulování nového projektového záměru s cílem nabídnout veřejnosti školení, v nichž bude možné osvojit si dovednosti aktuálně požadované ze strany zaměstnavatelů.

Projektový záměr

Centrum celoživotního vzdělávání (CCV) dosud nabízelo školení širší veřejnosti pod názvem „Podnikatelské minimum“. V těsné spolupráci s Úřadem práce a podniky hodlá CCV zúročit dosavadní zkušenosti a využít aktuálně vypsánoho **grantového schématu kraje „Rozšiřování nabídky profesního vzdělávání v regionech“**. Toto vypsané grantové schéma:

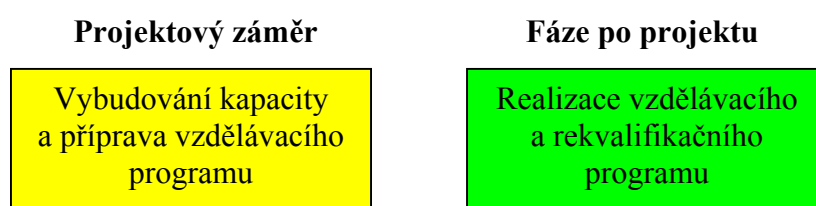
- je zaměřeno na rozvoj nabídky dalšího profesního vzdělávání
- má podpořit nabídku dalšího profesního vzdělávání tím, že podpoří vývoj a dodání „měkké“ (nehmotné) infrastruktury v rámci budování sítě vzdělávacích a výcvikových víceúčelových center pro dospělé včetně materiálního a personálního vybavení a
- zejména budou podporovány projektové záměry profesního vzdělávání v oblasti získání znalostí v informačních a komunikačních technologiích.

Na základě požadavků největších zaměstnavatelů regionu, POPULUS a úřadu práce připravili projektový záměr, který předloží do vypsánoho grantového schématu. Cílem projektu je vybudování kapacity a příprava vzdělávacího programu „Nové šance“, tedy:

- lidské zdroje (vyškolení lektorů)
- příprava výukových materiálů a
- vytvoření propagačních materiálů.

Cílem projektu není vlastní realizace vzdělávacího a rekvalifikačního programu (realizace nově vznikajícího vzdělávacího modulu), který představuje obecné minimum znalostí, které všichni klíčoví zaměstnavatelé v regionu požadují od svých pracovníků.

Následující schéma vyjadřuje vztah projektového záměru a realizační etapy, která navazuje na projekt.

V rámci projektu bude vybudovány kapacity a bude připraven vzdělávací program „Nové šance“. Modul Nové šance má za cíl lépe vybavit jak nezaměstnané uchazeče o práci, tak podpořit profesionální a osobnostní rozvoj stávajících zaměstnanců.

Vzdělávací modul obsahuje tři základní kurzy:

1. Kurz počítačové gramotnosti, kde se variantně počítá s několika moduly, které budou uplatňovány dle aktuálních požadavků na daného uchazeče/zaměstnance: B-Modul (základní) a S-Modul (specializovaný, který bude dále členěn na MX Word, MS Excel a Internet).
2. Takzvané měkké dovednosti budou dále účastníci rozvíjet v rámci Motivačního kurzu, jehož cílem bude nastartovat nové chápání uchazečů v přístupu k definování vlastní profesní dráhy, aktivního přístupu k hledání zaměstnání a potažmo vlastního výkonu zaměstnání.
3. Cílem závěrečného kurzu bude zdokonalení účastníků v práci s informačními zdroji. Kurz pod názvem Orientace v informační společnosti bude formou praktických cvičení podporovat samostatný postup při získávání informací v různých pracovních i životních situacích.

Na základě dohody s úřadem práce a neziskovými organizacemi v kraji, bude v rámci projektu vyškolen celkem 60 osob, aby bylo možno vzdělávací moduly rozšířit nejen v městě Krásensko, ale též v okolních městech. Složení osob je následující:

- 6 lektorů pro POPULUS (CCV), kteří následně po ukončení projektu budou odborně lektorovat vzdělávací modul „Nové šance“.
- 24 lektorů pro nestátní neziskové organizace (většinou centra, které se zaměřují na integraci osob se změněnou pracovní schopností).
- 15 lektorů pro vzdělávací a poradenské instituce (jedná se zejména o ty vzdělávací instituce, které nenabízí tento typ vzdělávání).
- 15 lektorů pro ostatní skupiny (např. největší zaměstnavatele v regionu, kteří samy uskutečňují rekvalifikační programy pro své zaměstnance).

Kapacita na základě předběžné poptávky byla již naplněna. Všechny podpořené skupiny budou mít přístup k vzdělávacím a propagačním materiálům.

Žadatel

POPULUS, CCV, je obecně prospěšnou společností. Ve správní radě i v dozorčí radě společnosti jsou zastoupeni členové městského zastupitelstva. Společnost sídlí v budově bývalého Kulturního domu, která je v majetku města. Symbolické nájemné činí ročně 1 Kč. POPULUS dlouhodobě spolupracuje s místním úřadem práce, který je partnerem projektu.

Rozpočet a zajištění financování projektu

Rozpočet projektu je 4 581 400 Kč bez DPH. Náklady na lidské zdroje nutné k realizaci projektu činí 64 % rozpočtu, náklady na materiální vybavení a zabezpečení tvoří 36 % rozpočtu projektu. **Neinvestiční projekty** spolufinancované z ESF **nemohou zahrnovat investiční náklady** (tj. náklady, které lze zahrnout do odpisů); je však možno realizovat např. výdaje spojené s nákupem nového vybavení a zařízení (nezbytné pro realizaci projektů), pokud náklad na jednu položku nového vybavení a zařízení nepřesáhne částku 40 000 Kč, nebo v případě nehmotného majetku, kde náklady na nákup jedné položky nesmí přesáhnout částku 60 000 Kč. Rozpočet pracuje pouze s uznatelnými náklady.

Zajištění udržitelnosti projektu po ukončení projektu/podpory

Předkladatel projektové žádosti, která se uchází o grant OP RLZ si je vědom skutečnosti, že ekonomika fungování školení není požadovanou součástí žádosti. Žadatel tedy není povinen prokazovat, jakým způsobem bude uskutečňovat svůj projektový záměr, a jaká opatření přijal pro zabezpečení chodu celého projektu, vzniklého díky prostředkům EU a ČR. To vyplývá z faktu, že v rámci projektové žádosti nejsou hodnoceny žádné skutečnosti, které nejsou přímo předmětem financování OP RLZ (potažmo ESF). OP RLZ (opatření 3.3) nepřispívá na běžný chod projektu (realizaci vzdělávacího a rekvalifikačního programu), takže ekonomika chodu školení není předmětem hodnocení projektu.

Do bodové stupnice hodnocení projektu se opatření k zabezpečení fungování projektu promítnou nepřímo, a to prostřednictvím kritéria udržitelnost projektu, prostřednictvím doložení poptávky a prostřednictvím doložení kvalitních a dlouhodobých partnerských svazků a profesionálního zázemí žadatele. Předpokládá se ovšem, že pro interní potřeby bude každý žadatel sestavovat alespoň orientační podnikatelský plán, který samozřejmě může přiložit k žádosti.

V případě projektu Nové šance je otázka udržitelnosti daného vzdělávacího modulu řešena takto: zainteresované podniky i Úřad práce se zavázali k pravidelnému umístování vlastních zaměstnanců a nezaměstnaných uchazečů v registru úřadu práce do kurzů. Kurzy budou otevřeny také široké veřejnosti. Úřad práce bude hradit účast nezaměstnaných z prostředků poskytovaných státem na jejich rekvalifikaci.

Organizátor školení POPULUS zpracoval pro interní potřeby orientační kalkulaci, ze které vyplývají následující skutečnosti:

1. Počítá se s proškolením minimálně 40 osob měsíčně prostřednictvím dvoutýdenních kurzů.
2. Účastníky kurzů dodají ze 40 % největší zaměstnavatelé regionu, firmy účastníci se projektu Monitoring trhu práce, ze 40 % úřady práce (okres Hodonín) a z 20 % ostatní veřejnost.
3. Celkové náklady na vedení kurzů budou na úrovni 201 350 Kč/měsíc, což zahrnuje náklady na lektory, energie atd.
4. Počítá se s tržní cenou 4 000Kč/dvoutýdenní školení.
5. Město se zavázalo přispět na každého účastníka částkou 100 Kč/den, což představuje 1 000 Kč/10-denní školení.
6. Ceny jsou bez DPH.

Kombinací finančních příspěvků města a zajištění přísunu účastníků školení ze strany úřadů práce a zaměstnavatelů bude dosaženo pokrytí nákladů na organizování kurzů při dosažení neziskovosti či minimální ziskovosti projektu.

Vazba na Operační program

Projekt navazuje na OP RLZ, Prioritu 3 Rozvoj celoživotního učení a Opatření 3.3 Rozvoj dalšího profesního vzdělávání.

Předkládání žádostí

Projekty se zaměřením na rozvoj kapacity poskytovatelů dalšího profesního vzdělávání (rozvoj nabídky vzdělávacích programů a vzdělávání vzdělavatelů) budou vybírány na základě grantových schémat vypisovaných kraji na regionální úrovni a Správou služeb zaměstnanosti na centrální úrovni.

Projekt Nové šance bude předložen na základě vyhlášené výzvy k podání žádostí vypsané na úrovni Jihomoravského kraje. Podmínky grantového schématu „Rozšiřování nabídky profesního vzdělávání v regionech“ byly předem připraveny na úrovni kraje ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV), odborem 42. Cílem grantového schématu je posílit nabídku institucí zajišťujících celoživotní vzdělávání. Vybrány budou projekty, které nabídnou nové vzdělávací produkty, ušité na míru velkým zaměstnavatelům jihomoravského kraje.

2. Rekonstrukce Kulturního domu

Projektový záměr

Projekt Rekonstrukce Kulturního domu ve městě Krásensko vznikl na základě Strategie rozvoje města vypracované zastupitelstvem města Krásensko. První prioritou strategie je poskytování vzdělávacích služeb zaměřených na efektivní strukturální změny v obci. Tato priorit a je klíčovým prvkem v boji proti sociální exkluzi a při vytváření aktivní politiky zaměstnanosti.

Centrum celoživotního vzdělávání sídlí v Kulturním domě, který byl postaven v 19. století. Toto Centrum rovněž slouží ke kulturním akcím většího rozsahu a dále je využíváno k pořádání tematických konferencí, besed, schůzí. Záměr města zkvalitnit infrastrukturu pro aktivity Centra celoživotního vzdělávání nemůže být realizován

bez toho, aniž by proběhla rekonstrukce domu. Cílem je rekonstruovat chátrající objekt, který neodpovídá bezpečnostním a hygienickým normám, připravit tři učebny pro kurzy Centra celoživotního vzdělávání a připravit zázemí pro jednu počítačovou učebnu s připojením na Internet. Po rekonstrukci bude objekt především využíván Centrem celoživotního vzdělávání. Aktivity CCV mají pozitivní vliv na řešení problému sociálního vyloučení obyvatel a podporu zaměstnanosti ve městě i celém mikroregionu.

Projekt vznikl na základě identifikovaných skutečností:

- Ve městě se nachází Kulturní dům z 19. století, který by bez stavebních úprav nevyhovoval bezpečnostním a hygienickým normám. Po celkové rekonstrukci bude sloužit objekt pro Centrum celoživotního vzdělávání.
- Střední až vyšší míra nezaměstnanosti ve městě Krásensko a okolí. Průměrná nezaměstnanost v okrese Hodonín dosahuje 15,8 %. Ve městě Krásensko dosahuje nezaměstnanost 21,1 %.

Po analýze situace a zhodnocení všech dostupných informací bylo navrženo řešení spočívající v přípravě infrastruktury (kulturního domu) pro CCV. Vzájemnou vazbou mezi projekty „nové šance“ a „Rekonstrukce Kulturního domu“ vzniknou synergické efekty, které znásobí dopady z realizace obou projektů.

Žadatel

Žadatelem je město Krásensko, které vlastní budovu Kulturního domu. Partnerem projektu je POPULUS, CCV (obecně prospěšná společnost).

Rozpočet a zajištění financování projektu

Rozpočet projektu je 9,7 miliard Kč bez DPH. Uznatelné náklady (především na stavební práce) dosahují 9,5 miliónů Kč. Neuznatelné náklady činí 200 000 Kč – jedná se o náklady, které vzniknou do doby registrace projektu.

Vazba na Operační program

Projekt navazuje na SROP, Prioritu 3 Infrastruktura pro regionální rozvoj a Opatření 3.1 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech.

Předkládání žádostí

Projekty budou vybírány na základě publikování výzvy k podání žádostí pro opatření 3.1 SROP. Žádosti budou podávány na sekretariátu Regionální rady (S-RR).

2. Logický rámec

1. Nové šance – vytvoření školicího modulu pro další profesní rozvoj

Název projektu: Nové šance vytvoření školicího modulu pro další profesní rozvoj	OP	OP RLZ Priorita 3 Rozvoj celoživotního učení, Opatření 3.3 Rozvoj dalšího profesního vzdělávání
Předkladatel: Krásensko	Celkový rozpočet v mil. Kč:4,581	Z toho OP RLZ v mil. Kč: 4,581

Hlavní cíl	Objektivně ověřitelné ukazatele	Zdroje k ověření	
Rozvoj lidských zdrojů v regionu	Růst ekonomické výkonnosti regionu	Statistiky (místní, ČSÚ)	
Rozvoj celoživotního učení	Růst zaměstnanosti	Statistiky ÚP	
Podpora zaměstnatelnosti	Počet žen a osob ohrožených sociální exkluzí umístěných na trhu práce		
Rovnost příležitostí			
Účel / cíl projektu	Objektivně ověřitelné ukazatele	Zdroje k ověření	Předpoklady/rizika (vnější)
Vytvoření školicího modulu na míru šitého potřebám zaměstnavatelů regionu	Počet kurzů a služeb CCV	Monitoring projektu: Průběžná a závěrečná zpráva o projektu	Zájem o služby CCV ze strany účastníků a zaměstnavatelů
Zvýšení kvalifikace zaměstnanců	Počet zaměstnaných lektorů CCV	Statistiky ÚP	Získání dotace na investiční část projektu dokončení stavby
Zvýšení kvalifikace uchazečů o práci	Počet vyškolených osob	Monitoring CCV: Vývoj na trhu práce	
Vytvoření nových pracovních míst	Počet nově zaměstnaných osob		
Udržení stávajících pracovních míst	Počet osob, které si udržely práci		
Výsledky projektu	Objektivně ověřitelné ukazatele	Zdroje k ověření	Předpoklady/rizika (vnější)
Nově vytvořený školicí modul	Školicí metodické materiály		Získání kvalitních lektorů
Nová garantovaná pracovní místa lektorů	Počet pracovních míst lektorů		Vytvoření kvalitního školicího produktu
Proškolení minimálně 60 lektorů	Počet vyškolených lektorů		
Aktiviny projektu	Prostředky / vstupy		Předpoklady/rizika (vnější)
Získání lektorů	Lidské zdroje		Včasné zahájení školení lektorů
Vytvoření obsahu školicích modulů	Počítače: Hardware a software		Neexistence konkurenčního projektu shodného zaměření
Produkce učebních materiálů	Nábytek		
Produkce a distribuce propagačních materiálů	Školicí a propagační materiály		
Dovybavení počítačové učebny a ostatních učeben	Finanční zdroje		

2. Rekonstrukce kulturního domu

Název projektu: Rekonstrukce Kulturního domu	OP	SROP - Priorita 3 Infrastruktura pro regionální rozvoj Opatření 3.1. Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech.
Předkladatel: Krásensko	Celkový náklady v mil. Kč: 9,7	Celkové uznatelné náklady v mil. Kč: 9,5

Hlavní cíl	Objektivně ověřitelné ukazatele	Zdroje k ověření	
Rozvoj lidských zdrojů v regionu	Počet úspěšně umístěných pracovníků na trhu práce	Statistiky (místní, ČSÚ)	
Podpora zaměstnatelnosti	Počet vyškolených osob	Monitoring projektu	
Rovnost příležitostí	Nárůst počtu služeb (kurzů) CCV		
	Zrekonstruovaný objekt		
Účel / cíl projektu	Objektivně ověřitelné ukazatele	Zdroje k ověření	Předpoklady/rizika (vnější)
Podpora celoživotního učení	Zrekonstruované prostory pro semináře a kurzy	Návštěva objektu	Zájem o služby CCV ze strany ZMCů
Zkvalitnění zázemí (infrastruktury) pro CCV	Nová místnost pro umístění výpočetní techniky	Závěrečná zpráva o projektu	Zájem podnikatelů o účastníky kurzů
	Nové prostory pro konference		
Výsledky projektu	Objektivně ověřitelné ukazatele	Zdroje k ověření	Předpoklady/rizika (vnější)
Zrekonstruovaný objekt	3 samostatné školící místnosti o celkové ploše 180 m ² o celkové kapacitě 60 míst	Kolaudační rozhodnutí	Provedení projektu v požadované kvalitě podle projektu
Vybudování školících místností se základním vybavením	1 počítačová místnost s připravenými rozvody na PC a na Internet	Zpráva o hodnocení realizace projektu	Zabezpečení průběžného financování
Vybudování místnosti s PC napojenými na Internet	200 M ² plochy pro konference		
Vytvoření sálu pro konání konferencí			
Aktivity projektu	Prostředky / vstupy		Předpoklady/rizika (vnější)
Demoliční práce	Vlastní finanční prostředky		Včasně zahájení programu
Rekonstrukce střechy a zateplení podkroví	Projektová dokumentace		
Vnitřní stavební úpravy objektu	Stavební kapacita		
Instalace nových rozvodů elektřiny, vody a odpadů	Materiál, zařízení		
Základní vnitřní vybavení	Stavební dozor		

3. Žadatel a partneři projektu

1. Nové šance – vytvoření školicího modulu pro další profesní rozvoj

Název projektu: Nové šance – vytvoření školicího modulu pro další profesní rozvoj

Žadatelem je POPULUS – Centrum celoživotního vzdělávání, obecně prospěšná společnost

Projekt vznikl především z potřeby zvýšit kvalitu práce schopného obyvatelstva a tím posílit konkurenceschopnost regionu. Díky udržení stávajících pracovních míst a podpoře zaměstnavatelů by mělo také dojít k zastavení dlouhodobé migrace obyvatel z regionu. K těmto hlavním cílům má přispět rozvoj další nabídky profesního vzdělávání prostřednictvím CCV POPULUS.

Manažerem projektu je ředitelka CCV POPULUS paní Jana Učená. Zkušenost s podobnými projekty má paní Učená především z projektu **Monitoring trhu práce**, který běží již rok, a poptávka po této službě mezi podniky regionu roste. Projekt získal podporu programu PHARE v rámci grantového schématu zaměřeného na rozvoj lidských zdrojů. Právě na základě výstupů z tohoto projektu byly formulovány požadavky zaměstnavatelů na univerzální školicí modul.

Partnerem projektu je Úřad práce Krásensko. S žadatelem pojí partnera nejen aktuální projektový záměr, ale také dlouhodobá spolupráce na projektu Monitoring trhu práce a na dalších projektech. Úřad práce využívá dlouhodobě potenciálu CCV POPULUS při rekvalifikaci uchazečů v registru úřadu práce.

Udržitelnost projektu

- Provozní fáze projektu není předmětem žádosti o dotaci. Žadatel doloží údaje o nastavení provozní fáze (jednoduchý podnikatelský plán) pro zdokumentování udržitelnosti projektu. Standardně je ale tato příloha v rámci OP RLZ nepovinná.
- Účast úřadu práce je klíčová z pohledu dlouhodobé udržitelnosti projektu. V rámci nově předkládaného projektu se počítá s tím, že úřad práce bude dodávat pevně stanovený minimální počet účastníků.

- Také skutečnost, že POPULUS úzce spolupracuje s vedením města a členové rady jsou reprezentováni ve správních orgánech společnosti POPULUS, pomohla vyjednat dohodu kritickou pro udržitelnost projektu. Radnice dotuje činnost společnosti POPULUS již tím, že jí pronajímá prostory Kulturního domu za symbolickou 1 Kč. Navíc bude město dotovat také nový školicí modul částkou 1000 Kč na jednoho účastníka školení.
- K plnému pokrytí kurzu přispějí rovněž největší zaměstnavatelé regionu.

2. Rekonstrukce kulturního domu

Název projektu: Rekonstrukce Kulturního domu

Žadatelem je město Krásensko, v jehož katastrálním území objekt leží, jako předkladatel projektu zajistí město Krásensko řízení a koordinaci projektu.

Manažerem projektu je radní Petr Krásný, který byl vybrán zastupitelstvem města. P. Krásný disponuje zkušenostmi s předkládáním projektů ze svého bývalého působiště v obci Dubová, kde se podílel na podání žádosti z předvstupního programu SAPARD (projekt byl zaměřen na plynofikaci části obce). Absolvoval též četná školení, která byla zaměřena na strukturální fondy EU, zejména na podávání žádostí. Hlavní zodpovědností manažera projektu je vedení projektu a předložení žádosti. Jedná se především o koordinaci prací na projektu, vytvoření harmonogramu prací, pravidelné informování zastupitelstva města Krásensko, dokumentace projektu, komunikace s místně příslušným sekretariátem Regionální rady (S-RR) pro předkládání projektů, poradci a ostatními zainteresovanými stranami..

Partnerem projektu je POPULUS, Centrum celoživotního vzdělávání, obecně prospěšná společnost. Ve správní radě i v dozorčí radě společnosti jsou zastoupeni členové městského zastupitelstva. Společnost sídlí v budově bývalého Kulturního domu, která je v majetku města.

Udržitelnost projektu

Z analýzy bodu zvratu plyne, že při 30 účastnících kurzů dochází k vyrovnání provozních nákladů a provozních výnosů. Předpokládaný počet účastníků v měsíci je 40. Při 40 účastnících je plánovaný zisk 48 650 Kč. Od poloviny roku 2006 bude provoz centra soběstačný bez dalších potřebných dotací.

4. Návaznost na priority a opatření operačního programu

1. Nové šance – vytvoření školicího modulu pro další profesní rozvoj

Projekt navazuje na Prioritu 3 OP Rozvoj lidských zdrojů, Rozvoj celoživotního učení. **Opatření 3.3 Rozvoj dalšího profesního vzdělávání.**

Opatření je zaměřeno na **rozvoj nabídky dalšího profesního vzdělávání** a na zavedení klíčových systémových mechanismů do této oblasti. Realizace opatření přispěje k vybudování systému uznávaných kvalifikací, který by propojoval vzdělávací a zaměstnavatelskou sféru. Současně by motivoval zaměstnavatele a další sociální partnery k účasti na vytváření obsahu i metod vzdělávání včetně požadavků na jeho certifikaci. Budou zpracovány nástroje a metodologie pro další profesní vzdělávání ve vazbě na potřeby trhu práce v regionech.

Toto opatření je realizováno prostřednictvím grantových schémat vypisovaných na centrální úrovni a na úrovni krajů. Obecně může grantové schéma dále specifikovat podmínky udělení dotace, například omezením vhodných aktivit projektu, vymezením výše maximální či minimální dotace a jinými omezujícími podmínkami. V případě tohoto imaginárního grantového schématu předpokládáme, že se cíle, specifické cíle a veškerá vymežující kritéria grantového schématu shodují s těmi platnými obecně pro projekty předkládané v rámci opatření 3.3 OP RLZ.

Lze tedy konstatovat, že projektový záměr je plně v souladu s cíli opatření. Na základě požadavků zaměstnavatelů, které byly dlouhodobě monitorovány prostřednictvím projektu Monitoring trhu práce, byl vytvořen koncept požadovaného vzdělávacího kurzu, který je v souladu s potřebami všech zaměstnavatelů. Absolvent tohoto kurzu bude schopen lépe se zařadit na trh práce, případně lépe vykonávat dosavadní pracovní povinnosti. Díky projektu dojde k prohloubení spolupráce mezi zaměstnavateli a sociálními partnery, tj. zejména úřady práce a městem. Bude možné vyvinout vzdělávací produkt, který bude základem programu celoživotního vzdělávání školicí agentury

POPULUS, a zároveň budou proškoleni školitelé těchto nově vytvořených vzdělávacích modulů.

Obsahem projektu je vytvoření školicího modulu, včetně přípravy osnov, vytvoření vzdělávacích materiálů a vyškolení školitelů.

Při respektování pravidel o nákupu investičních nákladů lze také v rámci OP RLZ investovat do nákupu vybavení a zařízení nezbytného pro realizaci projektu. V projektu bude této možnosti využito zařazením investice do vybavení počítačové školicí místnosti.

Cílové skupiny v rámci opatření 3.3 (obecně)

- MPSV
- další orgány státní správy
- kraje a obce
- vzdělávací a poradenské instituce
- profesní sdružení
- zástupci zaměstnavatelů a zaměstnanců
- nestátní neziskové organizace poskytující další profesní vzdělávání

V rámci projektu budou zacíleny především zástupci zaměstnavatelů a zaměstnanců a nestátní nezisková organizace poskytující další profesní vzdělávání.

Konečné cílové skupiny v rámci opatření 3.3 (obecně)

- lektori a konzultanti
- učitelé, metodičtí a řídicí pracovníci škol a institucí vzdělávání dospělých
- odborníci z výzkumných pracovišť
- odborníci z úřadu práce
- odborníci úřadu státní správy a samosprávy
- odborníci zaměstnavatelských a odborových svazů

V rámci projektu budou zacíleny především tyto konečné cílové skupiny: lektori a konzultanti, pracovníci institucí vzdělávání dospělých.

Projekt plně navazuje na hlavní cíle opatření:

Fungující systém dalšího profesního vzdělávání odpovídající potřebám znalostí společnosti.

Projekt navazuje na vybrané specifické cíle opatření:

- Zlepšit přístup k informacím, orientaci v nabídce a kvalitu služeb dalšího profesního vzdělávání, rozvoj výzkumu a vývoje metodologie vzdělávání dospělých včetně vybudování institucionální kapacity.
- Rozvoj vzdělávací nabídky dalšího profesního vzdělávání (nové programy, distanční formy vzdělávání, e-learning, zdokonalení anticipace potřeb zaměstnavatelů).
- Zvýšení odborné a pedagogické způsobilosti lektorů, konzultantů, učitelů, metodických a řídicích pracovníků působících ve sféře dalšího profesního vzdělávání.

Projekt navazuje zejména na tento typ podporovaných aktivit:

Rozšiřování nabídky dalšího profesního vzdělávání podle požadavků trhu práce a potřeb rozvoje ekonomiky – vývoj nových programů dalšího profesního vzdělávání; spolupráce podniků a vzdělávacích institucí při přípravě, realizaci a vyhodnocování vzdělávacích programů; modularizace vzdělávacích programů při úzké spolupráci podnikové sféry a ve vazbě na systém uznávaných kvalifikací; programy druhé šance pro pracovníky s nízkou kvalifikací; distanční a kombinované formy a multimediální prostředky vzdělávání, e-learningové programy dalšího profesního vzdělávání.

2. Rekonstrukce kulturního domu

Projekt „Rekonstrukce Kulturního domu“ navazuje na SROP, Prioritu 3 – Rozvoj lidských zdrojů v regionech a Opatření 3.1 – Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech.

Opatření 3.1 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech je zaměřeno na podporu investičních projektů v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti, celoživotního učení a sociální integrace. Tyto investice musí přispět k rozvoji a ke strukturálním změnám v regionu a k vytváření nebo zachování trvale udržitelných pracovních míst. V rámci opatření jsou podpořeny projekty se zaměřením na novou výstavbu nebo stavební obnovu příslušných budov, nákup technologie, počítačů včetně

software, počítačové sítě, nezbytné technické infrastruktury spojené s výstavbou či obnovou objektů (včetně nezbytných venkovních úprav).

Operační cíle opatření jsou zaměřeny na rozvoj kapacit v oblasti celoživotního učení, rozvoj kapacit v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti a rozvoj kapacit služeb podporujících sociální integraci. Mezi typy podporovaných projektů patří rozvoj kapacit a materiálního vybavení v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti, rozvoj kapacit a materiálního vybavení zařízení sociální integrace /podpora znevýhodněných skupin obyvatelstva) a rozvoj materiálního vybavení vzdělávacích zařízení spojených s celoživotním učením.

Projekt „Rekonstrukce Kulturního domu“ vznikl v souladu se Strategií rozvoje města a navazuje na první prioritu – poskytování vzdělávacích služeb zaměřených na efektivní strukturální změny v obci.

Hlavní cíle projektu jsou:

- Rozvoj lidských zdrojů ve městě Krásensko a okolí. Zabezpečení rozvoje lidských zdrojů je ve městě Krásensko limitováno nedostatečným materiálním a technickým zajištěním, a to v důsledku omezených finančních prostředků. Investice do rozvoje lidských zdrojů budou zaměřeny tak, aby přispívaly ke zvýšení hospodářského potenciálu, k rozvoji, ke strukturálním změnám a k vytváření nebo zachování trvale udržitelných pracovních příležitostí.
- Rovnost příležitostí, zejména rovné příležitosti mužů a žen. Prosazování rovných příležitostí bude v projektu uskutečňováno prostřednictvím odstraňování bariér v přístupu k celoživotnímu vzdělávání pro různé znevýhodněné skupiny. Princip rovných příležitostí znamená potírání diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženství, víry, zdravotního postižení, věku atd.
- Značné úsilí bude věnováno podpoře zaměstnatelnosti a kvalifikace včetně poskytování vzdělávacích služeb.

Specifické cíle projektu jsou:

- Podpora celoživotního učení, které je chápáno jako veškeré vzdělávací aktivity realizované po celý život s cílem zlepšit znalosti, dovednosti a kvalifikaci z hlediska osobního, občanského, sociálního i profesního. Důležitým principem pro jednotlivce jako subjektu celoživotního učení je rovnost příležitostí a kvalita učení.

- Zkvalitnění zázemí (infrastruktury) pro Centrum celoživotního vzdělávání. Jedná se především o vybudování zrekonstruovaných prostor pro semináře a kurzy, vytvoření nové místnosti pro výpočetní techniku a rekonstrukci prostor pro konání besed, konferencí a seminářů.

5. Časový harmonogram přípravy a realizace projektu

1. Nové šance – vytvoření školicího modulu pro další profesní rozvoj

Celý projekt se skládá z následujících hlavních etap:

1. Předprojektová příprava: září 2004 – listopad 2004
Konzultace projektového záměru s klíčovými partnery a zprostředkujícími institucemi pro OP RLZ.
2. Vypracování žádosti o dotaci z OP RLZ: listopad 2004 – leden 2005
Zpracování žádosti s využitím zkušených poradců.
3. Konzultace, předložení žádosti a její posouzení: leden – duben 2005
Předložení žádosti a schválení, podpis smlouvy.
4. Přípravná fáze realizace projektu: květen – srpen 2005
Zahájení implementace projektu včetně výběrového řízení na školitele školitelů a na metodický tým pověřený sestavením obsahové části tří vzdělávacích modulů.
5. Vybudování kapacity a příprava vzdělávacího programu: září 2005 – červen 2006
Vytvoření obsahu vzdělávacích modulů, sestavení školicích materiálů, organizace školení školitelů.
6. Vyhodnocení a uzavření projektu: červenec 2006
Kontrola na místě, audit projektu a vytvoření závěrečné zprávy.
7. Zahájení provozní fáze: srpen 2006
Celková doba trvání projektu (počítáno od předprojektové přípravy do ukončení projektu) je plánována na 23 měsíců.

2. Rekonstrukce kulturního domu

Celý projekt se skládá z následujících hlavních etap:

1. Předprojektová příprava: květen – srpen 2004

Vypracování záměru a stanovení cílů, získání souhlasu s cíly projektu ze strany místního zastupitelstva, první odhad finanční náročnosti projektu.

2. Vypracování žádosti o grant ze SROP: srpen – říjen 2004

Zpracování žádosti a sestavení všech potřebných příloh (stavební povolení, doklady o vlastnictví pozemků a budovy, územní rozhodnutí aj.).

3. Konzultace a podání žádosti a její posouzení: říjen – prosince 2004

4. Vlastní rekonstrukce objektu dle projektové dokumentace: leden – červen 2005

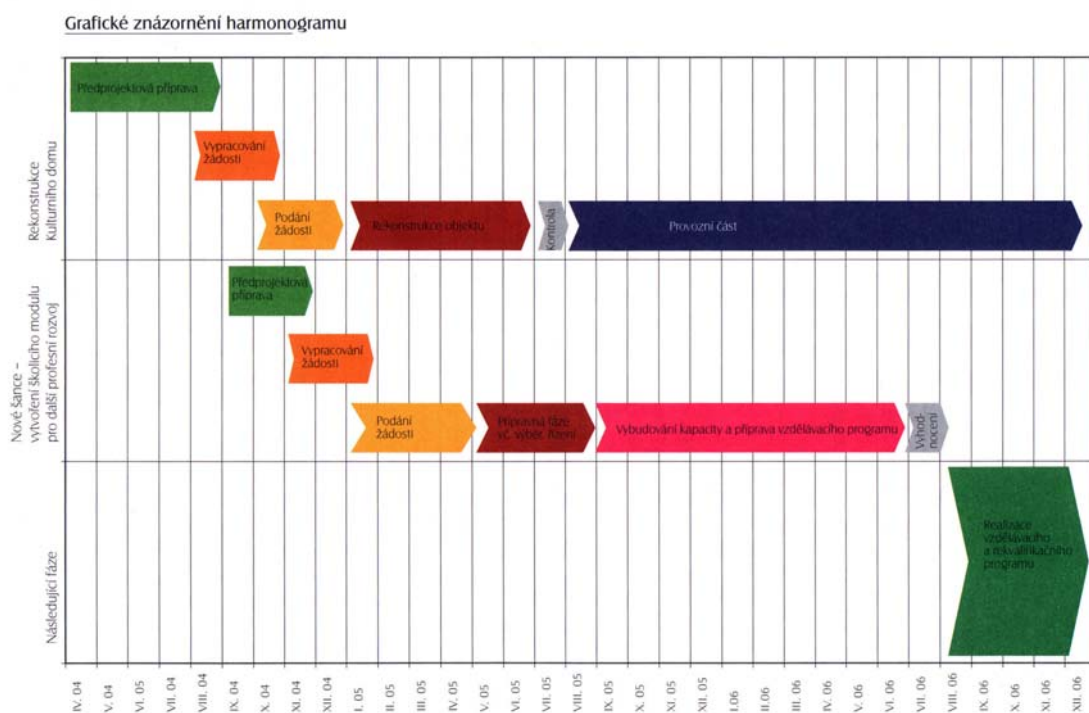
Demoliční práce, svislé konstrukce, stropy, zastřešení, vnitřní povrchy, fasáda, vnitřní obklady, schodiště, dveře, okna, podlahy, vytápění, elektroinstalace, vodovod, malby.

5. Kontrola ex-post: konec července 2005

Kontrola dosažení stanovených výsledků ve spolupráci s grantovou agenturou s cílem ověřit, zda byly dosaženy cíle projektu.

6. Provozní část: od srpna 2005

Celková doba trvání projektu (počítáno od předprojektové přípravy do ukončení projektu) je plánována na 16 měsíců.

6. Rozpočet projektu

1. Nové šance – vytvoření školicího modulu pro další profesní rozvoj

(poznámka: všechny ceny jsou uvedeny bez DPH)

Celkový rozpočet:

Rozpočet projektu je 4 581 000 Kč bez DPH. Všechny uvedené náklady se řadí mezi uznatelné náklady projektu.

Celkem	Veřejné zdroje (tis. Kč)						Soukromé
	EU		ČR				soukromé
	ERDF	ESF	celkem	centrální	regionální	místní	
4 581	---	3 436	1 145	1 145	---	---	---
100%	---	75%	25%	25%	---	---	---

Na projektu nebude participovat soukromý kapitál. ESF bude spolufinancovat projekt z 75 % (počítáno z uznatelných nákladů) a 25 % bude spolufinancováno z rozpočtové kapitoly MPSV.

Druhé členění nákladů:

CCV POPULUS bude v přípravné fázi realizace projektu organizovat výběrové řízení za účelem výběru metodického garanta pro každý ze tří školicích modulů. Vítězní účastníci výběrového řízení budou pověřeni sestavením obsahové části školicího modulu, zpracováním školicích materiálů a proškolením vlastních budoucích školitelů, zaměstnanců CCV POPULUS. Náklady na tyto metodické granty byly vyčísleny na základě předchozího poptávkového šetření a rozpočet počítá s cenami na trhu obvyklými. Předpokládá se, že práce na sestavení obsahu kurzů, příprava a produkce metodických materiálů a tříměsíční školení školitelů si vyžádá plnou vytíženost nejméně dvou expertů na jeden kurz po dobu 12ti měsíců. Počítá se rovněž s pokrytím cestovních nákladů spojených s dojížděním budoucích školitelů. Tyto podmínky umožní CCV zajistit skutečně profesionální nastavení školicích modulů.

Všechny školicí a propagační materiály, které budou vytvořeny pro zkušební fázi, musí být vyprodukovány v dostatečném nákladů, aby pokryly potřeby po dobu běhu projektu (1 roku). Jednorázová je rovněž investice do vybavení nových učeben nábytkem a do zakoupení software a hardware do počítačové učebny. Ostatní náklady jsou shodné pro fázi zkušební (1. rok) a pro další léta.

Rozpočet projektu (1 rok od schválení projektu, tj. fáze dotovaná EU)

Položka a popis	Kč v 1. roce projektu
Náklady na lidské zdroje (7 osob)	2 978 700 Kč
1. modul: Kurz počítačové gramotnosti	824 400 Kč
2. modul: Motivační kurz	842 400 Kč
3. modul: Orientace v informační společnosti	842 400 Kč
1 zaměstnanec CCV POPULUS Bude zajišťovat celkovou koordinaci projektu.	421 200 Kč
Cestovné	72 000 Kč
Investice do vybavení	319 000 Kč
Marketing (školicí a propagační materiály, inzerce)	1 060 000 Kč
Audit	50 000 Kč
Energie (voda, teplo, elektřina) - 5 000 Kč/měsíc	60 000 Kč
Telekomunikace (připojení k Internetu) - 6 000 Kč/měsíc	72 000 Kč
Náklady celkem za 1 rok provozu	4 581 400 Kč

Náklady běžného provozu CCV (po skončení podpory) formou rozpočtu na měsíční bázi.

Položka a popis	Kč/měsíc
Náklady na lidské zdroje (6 osob)	190 350 Kč
1. modul: Kurz počítačové gramotnosti 2 osoby, hrubá mzda 23 500 Kč/měsíc. Pro zaměstnavatele (x1,35 za SP a ZP) je náklad 31 725 Kč/měsíc	63 450 Kč
2. modul: Motivační kurz 2 osoby, hrubá mzda 23 500 Kč/měsíc. Pro zaměstnavatele (x1,35 za SP a ZP) je náklad 31 725 Kč/měsíc	63 450 Kč
3. modul: Orientace v informační společnosti 2 osoby, hrubá mzda 23 500 Kč/měsíc. Pro zaměstnavatele (x1,35 za SP a ZP) je náklad 31 725 Kč/měsíc	63 450 Kč
Energie (voda, teplo, elektřina)	5 000 Kč
Telekomunikace (připojení k internetu)	6 000 Kč
Náklady celkem za každý další měsíc provozu po 1. roce	201 350 Kč

Příjmy běžného provozu CCV z realizace modulu „Nové šance“ (po skončení podpory) formou rozpočtu na měsíční bázi.

Položka a popis	Kč/měsíc
Maximální měsíční kapacita CCV je 60 osob. 1 měsíc = dva 14-ti denní kurzy 1 kurz = 3 moduly 1 modul = 10 lidí Na základě předběžného průzkumu se předpokládá 2/3 obsazenost kurzů, tedy 40 osob/měsíc. Cena za 1 kurz, kterou budou platit podniky, úřady práce nebo samostatní klienti, je 4 000 Kč. Město přispěje na každého účastníka 1 000 Kč.	200 000 Kč
Pronájem konferenční místnosti (předpokládá se 1 pronájem měsíčně)	15 000 Kč
Příjem z již běžících kurzů (kurzy, které běžely před realizací projektu)	35 000 Kč
Příjmy celkem za každý další měsíc provozu po 1. roce	250 000 Kč

Finanční a ekonomická analýza se vždy zpracovává pro celek. V tomto případě musí zahrnovat všechny související projekty, které představují souhrn investičních nákladů a navazujících projektů, které budou generovat výnosy. V našem případě byly uvažovány oba projekty současně, tj. investiční projekt „Rekonstrukce Kulturního domu“ a neinvestiční projekt „Nové šance“ i následně běžná provozní činnost CCV.

2. Rekonstrukce kulturního domu

(poznámka: všechny ceny jsou uvedeny bez DPH)

Celkový rozpočet:

Rozpočet projektu je 9,7 mil. Kč bez DPH. Uznatelné náklady (především na stavební práce) dosahují 9,5 mil. Kč. Neuznatelné náklady činí 200 tis. Kč – jedná se o náklady, které vzniknou do doby registrace projektu. Profinancování projektu zajistí město Krásensko. V rozpočtu města na rok 2004 je vyhrazeno 200 tis. Kč a na rok 2005 9,5 mil. Kč.

Veřejné zdroje (tis. Kč)							Soukromé
Celkem	EU		ČR				soukromé
	ERDF	ESF	celkem	centrální	regionální	místní	
9 500	7 600	---	1 900	760	---	1 140	---
100%	80%	---	20%	8%	---	12%	---

Na projektu nebude participovat soukromý kapitál. Celý projekt je pod patronátem města Krásensko. ERDF bude spolufinancovat projekt z 80 % (počítáno z uznatelných nákladů projektu).

Druhové členění nákladů:

Druhové členění nákladů vychází z hlavních etap projektu, které byly popsány v sekci „Časový harmonogram projektu“.

Aktivita	Veřejné zdroje (tis. Kč)						Celkové
	EU		ČR				
	ERDF	ESF	Celkem	centrální	regionální	místní	
Projektová dokumentace	80	---	20	8	---	12	100
Zpracování žádosti	80	---	20	8	---	12	100
Stavební práce	6 000	---	1 500	600	---	900	7 500
Dodávka a instalace zařízení a vybavení	1 360	---	340	136	---	204	1 700
Publicita	80	---	20	8	---	12	100
Celkem uznatelné	7 600	---	1 900	760	---	1 140	9 500
Neuznatelné náklady	0	---	200	---	---	200	200
Celkem	7 600	---	2 100	760	---	1340	9 700

V předprojektové fázi jsou náklady rozděleny následovně:

- Náklady na zpracování projektové dokumentace – jedná se především o výdaje spojené se zpracováním technických studií proveditelnosti a získání všech potřebných povolení.
- Náklady na zpracování žádosti o grant – k vlastnímu zpracování žádosti o grant si město přizvalo poradenskou firmu, která ve spolupráci s manažerem projektu připraví, zpracuje a předloží žádost o grant ze SROP.
- Ostatní náklady (200 000 Kč), které jsou neuznatelné.

Orientační rozpočet stavebních prací a dodávky a instalace zařízení je uveden v následující tabulce. Náklady na stavební práce a dodávku a instalaci zařízení jsou uznatelnými náklady.

Položka (tis. Kč)	Práce	Materiál	Celkem
Zemní práce	500	100	600
Základy	200	50	250
.....
Celkem za stavební práce	3 000	4 500	7 500
Celkem za dodávku a instalaci zařízení a vybavení	660	1 040	1 700
Celkem	3 660	5 540	9 200

Rozpočet byl vytvořen na základě několika nabídek (stavebních) firem. Nebyly shledány žádné zvláštní požadavky na zvýšenou kvalitu materiálových dodávek. Předpokládá se, že stavební dozor zaručí dodání veškerých materiálů ve standardní kvalitě a v rámci časového harmonogramu. Celkové náklady na rekonstrukci a vybavení činí 9,2 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že je počítáno s velmi šetrnou rekonstrukcí, kdy dojde k zachování původního vybavení v co největším rozsahu, počítá se s minimálními náklady na materiálové dodávky. Dle kvalifikovaného odhadu stavební firmy, která vypracovala výkaz výměr, půjde 40 % celkového rozpočtu na náklady za práci a zbytek na zařízení a vybavení.

Uznatelné náklady a příspěvek z ERDF:

V následující tabulce je uvedena souhrnná prezentace rozpočtu projektu ve vazbě na uznatelné a neuznatelné náklady projektu a ve vazbě na žádanou dotaci.

Položka (tis. Kč)	2004	2005	Celkem
Celkové náklady	200	9 500	9 700
a) uznatelné	0	9 500	9 500
b) neuznatelné	200	0	200
Dotace	0	7 600	7 600
% z uznatelných nákladů	0%	80%	80%

Uznatelné a neuznatelné náklady musí respektovat časový harmonogram celého projektu. V roce 2004 je plánována předprojektová příprava, vypracování žádosti o grant ze SROP, konzultace a podání žádosti. V roce 2005 je plánována vlastní rekonstrukce objektu dle projektové dokumentace. Od poloviny roku 2006 bude obnovena činnost CCV.

Finanční analýza

(pozn.: je zde značně zjednodušená finanční analýza – nebereme v úvahu vliv daní, způsob odpisů atd.)

Finanční analýza je počítána pro oba projekty současně a vychází z následujících předpokladů:

- Posuzovaná délka projektu je 3 roky běžného provozu (tedy 3 roky od skončení podpory neinvestičního projektu). Pokud by se každý projekt posuzoval zvlášť nebo by se předkládal pouze jeden projekt, bylo by nutné stanovit délku projektu odděleně.
- 5 % úroková míra použitá pro výpočet čisté současné hodnoty.

- V následujících tabulkách a výpočtech jsou oba projekty sloučeny do jednoho a je vypočítána jedna sada ukazatelů (čistá současná hodnota a vnitřní výnosové procento).

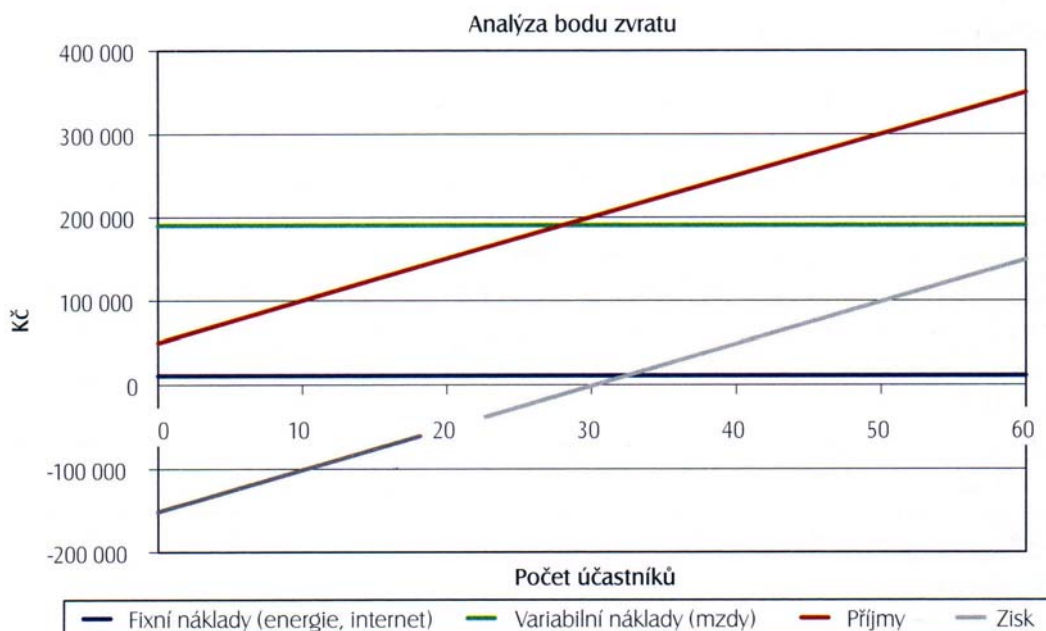
Tis. Kč	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Celkem
Investiční náklady	-400	-9 300					-9 700
Provozní náklady			-1 007	-2 416	-2 416	-1 409	-7 249
Provozní příjmy			1 250	3 000	3 000	1 750	9 000
Peněžní toky	-400	-9 300	243	584	584	341	-7 949

Čistá současná hodnota projektu je -7,4 mil. Kč.

(pozn.: pro výpočet byl použit MS EXCEL – funkce ČISTÁ.SOUČHODNOTA s parametrem peněžních toků v jednotlivých letech a 5 % úrokové míry).

Záporné hodnoty ve výsledku finanční analýzy nejsou překvapením. Plynou především z charakteru projektu do oblasti rozvoje lidských zdrojů. Následná ekonomická analýza může prokázat odůvodněnost realizace projektu.

Záporné hodnoty ovšem neznamenají, že projekt není samofinancovatelný v provozní fázi a že nebude zajištěna udržitelnost projektu po skončení podpory. Z analýzy bodu zvratu, která se zabývá minimálním počtem účastníků plyne, že projekt je samofinancovatelný, pokud bude měsíčně přítomno 30 – 31 účastníků na kurzech – viz. následující graf.

Náklady spojené s provozní částí lze rozdělit na:

- Fixní náklady spojené s provozem centra. Tyto náklady obsahují náklady na energie a náklady na telekomunikační služby (připojení k Internetu). Tyto náklady jsou nezávislé na počtu účastníků.
- Mzdové variabilní náklady. Tyto náklady nejsou klasické variabilní náklady, které jsou závislé na sledované veličině, v tomto případě na počtu účastníků, ale jsou variabilní ve smyslu konání či nekonání kurzů.

Při 30 – 31 účastnících kurzů dochází k vyrovnání provozních nákladů a provozních výnosů. Předpokládaný počet účastníků v měsíci je 40. Při 40 účastnících je plánovaný zisk 48 650 Kč. Provoz centra je soběstačný bez dalších potřebných dotací s uvedeným měsíčním provozním ziskem na úrovni 48 650 Kč. Tento zisk bude rozdělen následujícím způsobem:

- 50 % bude určeno na nové školicí a propagační materiály, které bude třeba vytvořit a vytisknout
- 50 % bude určeno na vytváření rezerv na neočekávané výdaje během provozu centra (např. nezbytné opravy budovy atd.) a na obnovu počítačů ve školicí místnosti v polovině roku 2009. Zejména obnova počítačů za 3 roky od jejich pořízení bude nezbytností vzhledem k jejich morálnímu i fyzickému opotřebením.

Ekonomická analýza

Ekonomická analýza je také počítána pro oba projekty současně a vychází ze stejných předpokladů jako finanční analýza. Dále byly vzaty v úvahu následující informace:

- Průměrné náklady na 1 nezaměstnaného na úřadu práce dosahují 11 500 Kč/měsíc. Tyto náklady zahrnují podporu nezaměstnanosti a administrativní náklady s vedením uchazeče na úřadu práce. V projektu se počítá s 60%ní úspěšností, tedy 60 % účastníků kurzů najde zaměstnání na trhu práce, resp. Se z nich nestanou nezaměstnaní.
- Přerozdělením peněz ze státního rozpočtu a rozpočtu kraje se zvýší daňová výtěžnost obce. Jedná se o daň z příjmu fyzických osob. Daňové určení daně z příjmů fyzických osob je cca 40 % do rozpočtu obcí. Průměrná sazba daně z příjmů fyzických osob je počítána ve výši 25 %.

Tis. Kč	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Celkem
Peněžní toky z finanční analýzy	-400	-9 300	243	584	584	341	-7 949
Úspora nákladů na dávky v nezaměstnanosti a administrativní náklady			1 500	3 600	3 600	2 100	10 800
Daňová výtěžnost daně z příjmu fyzických osob pro obce			62	148	148	86	444
Peněžní toky	-400	-9 300	1 805	4332	4 332	2 527	3 296

Ekonomická čistá současná hodnota projektu je +1,5 mil. Kč.

(pozn.: pro výpočet byl použit MS EXCEL – funkce ČISTÁ.SOUČHODNOTA s parametrem peněžních toků v jednotlivých letech a 5 % úrokové míry).

Ekonomická míra návratnosti je kladná +12 %.

(pozn.: pro výpočet byl použit MS EXCEL – funkce MÍRA.VÝNOSNOSTI s parametrem peněžních toků v jednotlivých letech).

Ekonomická analýza prokázala, že vzhledem k pozitivnímu celospolečenskému dopadu je projekt vhodné realizovat.

Další aspekty realizace projektu:

- V rámci projektu budou zajištěny rovné příležitosti pro muže a ženy a minoritní skupiny znevýhodněné ve společnosti. Rozhodujícím faktorem bude kompetence uchazeče.
- Projekt nebude vytvářet negativní externality. Na základě vyjádření příslušného odboru MŽP není stavba předmětem posuzování vlivů na životní prostředí. Při provozování objektu nevznikají žádné látky, jež by mohly mít vliv na životní prostředí. Likvidace běžných odpadů bude řešena dle stávajícího režimu města. Projekt tak nenarušuje obecný princip trvale udržitelného rozvoje.

Finančně nevyjádřitelné dopady projektu:

- rozvoj spolupráce a solidarity klíčových aktérů ovlivňujících podobu trhu práce: zaměstnavatelů, úřadů práce, města a vzdělávacích institucí
- velká přidaná hodnota v případě získání kvalifikovaných lektorů, kteří jsou schopni vytvářet další hodnoty,

- znásobení vzdělávacího potenciálu CCV
- vytvoření nového centra společenského života města, kde je možnost:
 - připojit se na Internet
 - zúčastnit se celého školení „Nové šance“ nebo vybraných modulů
 - zúčastnit se jiného jednorázového nebo pravidelného školení, které CCV nabízí
 - využít nově zrekonstruovaných prostor pro pořádání významných společenských akcí
 - informovat se o aktuální nabídce a poptávce na trhu práce
- růst významu vzdělávání prostřednictvím tohoto modelového projektu

7. Indikátory vstupů, výstupů, výsledků a dopadů

1. Nové šance – vytvoření školicího modulu pro další profesní rozvoj

Typ	Název
vstupy	Rozpočet projektu spolufinancovaného OP RLZ ve výši 4,581 mil. Kč bez DPH Celková dotace ve výši 100 % rozpočtu projektu, z toho 75 % ESF a 25 % centrální národní zdroje
výstupy	Počet podpořených pracovníků - lektorů, metodiků, konzultantů a řídicích pracovníků ve vzdělávacích a rozvojových programech, stážích, u kterých podpora splnila účel = 60 Počet podpořených projektů = 1
výsledky	Počet nově vytvořených/inovovaných vzdělávacích programů = 3 univerzální školicí moduly na míru šité potřebám zaměstnavatelů Počet podpořených pracovníků - lektorů, metodiků, konzultantů a řídicích pracovníků ve vzdělávacích a rozvojových programech, stážích, u kterých podpora splnila účel = 60 Počet podpořených krajských center dalšího vzdělávání = 1
dopady	Počet dospělých studujících v nově vytvořených/inovovaných vzdělávacích programech počátečního vzdělávání = garance proškolení 384 dospělých ročně, z toho 192 nezaměstnaných uchazečů v registru úřadu práce a 192 zaměstnanců velkých podniků participujících na projektu

2. Rekonstrukce kulturního domu

Typ	Název
vstupy	Celkový rozpočet na projekt je 9,7 mil. Kč Celková dotace ve výši 100 % rozpočtu projektu, dotace z ERDF 80 %, národní centrální dotace 8 % a 12 % místní dotace
výstupy	40 vyškolených osob měsíčně, resp. 480 vyškolených osob ročně Zrekonstruovaný objekt (3 samostatně školicí místnosti o celkové ploše 180 m2 o celkové kapacitě 60 míst), 1 počítačová místnost s připravenými rozvody na PC a na Internet, vytvoření sálu pro konání konferencí (200 m2 plochy pro konference)
výsledky	Vytvoření nového školení sestávajícího ze tří modifikovatelných vzdělávacích modulů na míru šitého potřebám zaměstnavatelů Vytvoření stálých pracovních míst pro kvalifikované vysokoškolsky vzdělané lektory v počtu 6 pracovních míst na plný úvazek Podpora činnosti CCV a rozšíření kapacity této školicí a vzdělávací instituce
dopady	Zastavení růstu nezaměstnanosti Zvýšení kvalifikace a potažmo zaměstnatelnosti minimálně 384 práceschopných občanů regionu ročně Zastavení migrace obyvatel

10. ZÁVĚR

Dne 1. května 2004 se stala Česká republika právoplatným členem Evropské unie. Do roku 2006 může ještě ČR čerpat finanční prostředky z programů předvstupní pomoci (PHARE, ISPA a SAPARD). Za celkovou dobu trvání programu PHARE k roku 2003 ČR získala přístup k celkové sumě 1,034 miliard EUR. Co se týče programu ISPA, tak celkový příspěvek pro ČR ze strany EU činil 506,363 miliónů EUR, tedy přes půl miliardy EUR. Z této sumy bylo smluvně zajištěno z programu ISPA 293 miliónů EUR, zbytek se přesunul na Kohezní fond. Ovšem největší finanční podpory od EU pro ČR se dostalo z programu SAPARD, a to ve výši 3 283 669 646 Kč.

Po vstupu do EU již ČR může využívat pomoc především ze Strukturálních fondů, Kohezního fondu, iniciativy Společenství a dalších fondů (Zvláštní podpora rybolovu a Inovační činnost). Podmínkou pro využívání Strukturálních fondů bylo splnit Cíle 1, 2 a 3, rozdělit a zařadit regiony do územních statistických jednotek NUTS (NUTS I, NUTS II, NUTS III, NUTS IV a NUTS V) dle různé úrovně pod jednotlivé cíle s regionálním dopadem strukturální politiky. Regiony NUTS II a III mají přímou vazbu na Strukturální fondy. Veškeré požadované podmínky EU jsme dokázali splnit. Pro období 2004 – 2006 má ČR ze Strukturálních fondů na Operační programy k dispozici 1,5 miliard EUR. Tyto finanční prostředky se rozdělují mezi kvalitní projekty, tzn. mezi takové, které nejprve projdou úspěšně výběrovým řízením. Po celé časové období, kdy probíhá realizace projektu, musí být zajištěna dobrá kontrola a monitorování celého průběhu financování. Po realizaci projektu dochází k zhodnocení, co ten daný projekt přinesl. Všechny etapy tvorby projektu musí být podloženy programovou dokumentací.

Aby mohla ČR čerpat prostředky ze Strukturálních fondů, museli jsme předložit Evropské komisi Národní rozvojový plán pro období 2004 – 2006. Na základě tohoto dokumentu je vypracován ve spolupráci s Evropskou komisí dokument Rámec podpory Společenství, který stanovuje konkrétní rozsah podpor EU plynoucích do jednotlivých regionů ČR. Pro období 2007 – 2013 požaduje nová evropská legislativa vytvoření nového typu dokumentu obsahující politické závazky členského státu vůči EU – Národní strategický referenční rámec. Tento dokument bude spojnicí mezi evropskými prioritami a národními prioritami politiky soudržnosti rozpracovanými v operačních programech. Na operační úrovni by měla nejen ČR, ale i ostatní členské státy vytvořit takové dokumenty, které by definovaly hlavní oblasti intervence SF do úrovně priorit. Podrobné rozpracování těchto priorit bude uvedeno v NRP 2007 – 2013.

Na základě zpracovaných informací v diplomové práci jsem zjistila, že k 31. lednu 2006 bylo vyčerpáno přibližně 1 738,35 mil. Kč. Nejvíce finančních zdrojů bylo přiděleno SROPu, a to ve výši 14 434,30 mil. Kč, ovšem uskutečněných výdajů bylo pouze 116,50 mil. Kč. Nejmenší obnos finančních prostředků bylo přiděleno OP RVMZ, a to v celkové výši 5 557,80 mil. Kč, ale na druhé straně byl nejvyšší podíl uskutečněných výdajů ze všech Operačních programů, a to v objemu 974,50 mil. Kč.

Dle mého názoru členství ČR v EU už výhody přinesla. Do ČR již proudí nemalé finanční investice z EU, které umožňují modernizovat český průmysl a podnikání, pomáhají vytvářet další pracovní příležitosti, a to především v regionech postižených nezaměstnaností, rozvoj lidských zdrojů a rozvoj multifunkčního zemědělství. Tyto investice posilují v dlouhodobém časovém období sociální stabilitu ČR.

Nyní můžeme jenom předpokládat, co nám i nadále „přinese“ členství v EU. Po delším časovém úseku od vstupu do EU uvidíme realitu a budeme si moci celkově srovnat skutečnost s plány ČR.

11. POUŽITÉ ZKRATKY

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAGGF (EZOZF)	Evropský zemědělský orientační a záruční fond
EHS	Evropské hospodářské společenství
ERDF (EFRR)	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
Euratom	Evropské společenství pro atomovou energii
FIFG (FNOR)	Finanční nástroj pro orientaci rybolovu
GP	Grantový projekt
GS	Grantové schéma
HDP	Hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt
IS IZOP	Informační systém pro administraci podpůrného programu MSP Ministerstva průmyslu a obchodu
ISPA	Nástroj předvstupní strukturální pomoci
KP	Konečný příjemce
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podnikání
MSSF – Central	Centrální monitorovací systém SF
MZE	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NP	Národní program
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Územně statistické jednotky
OP Infrastruktura	Operační program Infrastruktura
OP PP	Operační program Průmysl a podnikání

OP RLZ	Operační program Řízení lidských zdrojů
OP RVMZ	Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
PHARE	Nástroj pomoci hospodářské restrukturalizace
RPS	Rámec podpory společenství
ŘKV	Řídící a koordinační výbor
SAPARD	Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova
SF	Strukturální fondy
SOZS	Strategické obecné zásady společenství
SP	Státní program
SROP	Společný regionální operační program
TA SROP	Technická pomoc SROP
TA RPS	Technická pomoc RPS
TEN	Transevropské dopravní a energetické sítě
TP	Technická pomoc
ÚV	Úřad vlády
ZMC	Zaměstnanec
ZML	Zaměstnavatel

12. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Knihy a brožury

1. Delegace Evropské komise: Evropská unie regionům. Delegace Evropské komise v ČR, 2002.
2. Delegace Evropské komise: Evropská unie v kostce. Delegace Evropské komise v ČR, 2002.
3. Greger, P., Montfort, F., Moravec, M., Pelcová, J.: Evropská unie: šance pro připravené. Praha: Euro Czech Forum, 2003.
4. Hrabánková, M.: Strukturální fondy. Praha: Institut výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR, 1999.
5. Hrabánková, M., Brandová, K.: Sektorový operační program: rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Praha: Institut výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR, 2001.
6. Hrabánková, M., Boháčková, I.: Strukturální podpory v rámci politiky soudržnosti v období 2000 – 2013. Praha: Ústav zemědělských a potravinářských informací, 2005.
7. Hrabánková, M.: Základy tvorby projektů podle zásad Evropské unie. Praha: Institut výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR, 1999.
8. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Fondy EU: Glosář základních pojmů. Praha: Metropolis Media, a. s., 2005.
9. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Průvodce fondy Evropské unie. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2005.
10. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Strukturální fondy EU. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2003.
11. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Národní rozvojový plán 2004 – 2006. Praha: Metropolis Media, a. s., 2003.
12. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Věstník MMR ČR, č. 4/2005. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2005.
13. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Základní principy přípravy projektů v rámci strukturálních fondů EU. Praha: Metropolis Media, a. s., 2004.
14. Svatošová, L., Boháčková I., Hrabánková M.: Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2005.
15. Vachulová, K.: Průvodce Evropskou unií. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2000.

2. Odborné časopisy a denní tisk

1. Lobby, 9/2005: České firmy mají zájem o strukturální fondy, str. 6
2. Právo, 2/2004: Na peníze z Unie si u nás sáhnou i malé podniky, str. 2 (příloha Firma)
3. Právo, 3/2006: Žádat o peníze se musí umět, str. 4 (příloha Ekonomika)
4. Propagační materiály z Informačního centra EU, Praha

3. Internetové stránky

1. <http://www.env.cz>
2. <http://www.evropska-unie.cz>
3. <http://www.mf.cz>
4. <http://www.mmr.cz>
5. <http://www.mpo.cz>
6. <http://www.mpsv.cz>
7. <http://www.mze.cz>
8. <http://www.rera.cz>
9. <http://www.strukturalni-fondy.cz>

4. Semináře konané v Informačním centru EU v Praze

1. Budoucnost regionální a strukturální politiky EU v programovacím období 2007 – 2013. Datum konání 28. dubna 2005.
2. Příprava České republiky na využívání fondů EU v programovacím období 2007 – 2013. Datum konání 2. června 2005.

13. SUMMARY

I have chosen the subject of: „The Evaluation of Efficiency in the Utilization of the Means of European Union Funds“ for my student thesis. On 1 May 2004, European Union law became valid within the Czech republic. The Czech Republic had the opportunity to make use of funds of Pre-accession assistance of the PHARE, SAPARD and ISPA Funds. The Czech Republic discharged total conditions and principles to be determined by the European Union and so it can draw the funds of the European Union Structural Funds (ERDF, ESF, FIFG a EAGGF). On 31 January 2006, the Czech Republic spent 1 738,35 Million Crowns for the Objective 1 Operational Programmes. It is important for the Czech Republic to be acquainted with the European Union Policy from now and henceforward so that it can make use of these funds to improve its economics.

Key words: European Union, PHARE, SAPARD, ISPA, ERDF, ESF, FIFG, EAGGF, Operational Programmes